

ЕРИХ КЕСТНЕР

МАЛКИЯТ МЪЖ И МАЛКАТА МИС

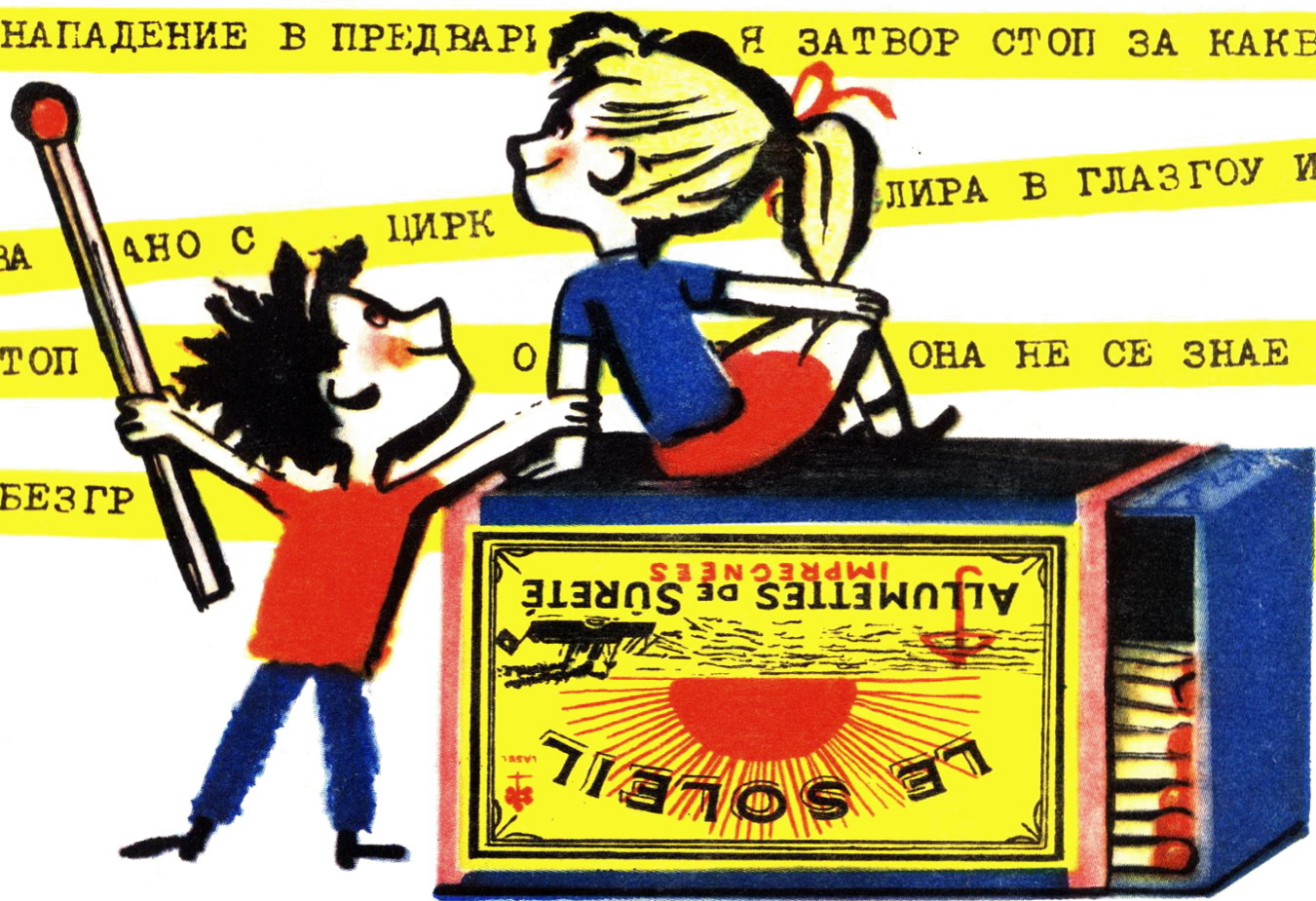
ОТО Е ЖАДЕН СТОП МИСТЪР ПИТЕЙНОВОДОВ ПРИСТИГА ОТ ХОЛИВУД

СТОП НАПАДЕНИЕ В ПРЕДВАРИТЕЛНО ПОСРЕДСТВО ЗА ЗАТВОР СТОП ЗА КАКВО НИ

Е ТОВА ЧАНО С ЦИРК ЛИРА В ГЛАЗГОУ И ЛОН

ДОН СТОП ОНА НЕ СЕ ЗНАЕ СТОП

ВИЛА БЕЗГР СТОП

НАРОДНА КУЛТУРА

ЕРИХ КЕСТНЕР
МАЛКИЯ МЪЖ И МАЛКАТА
МИС

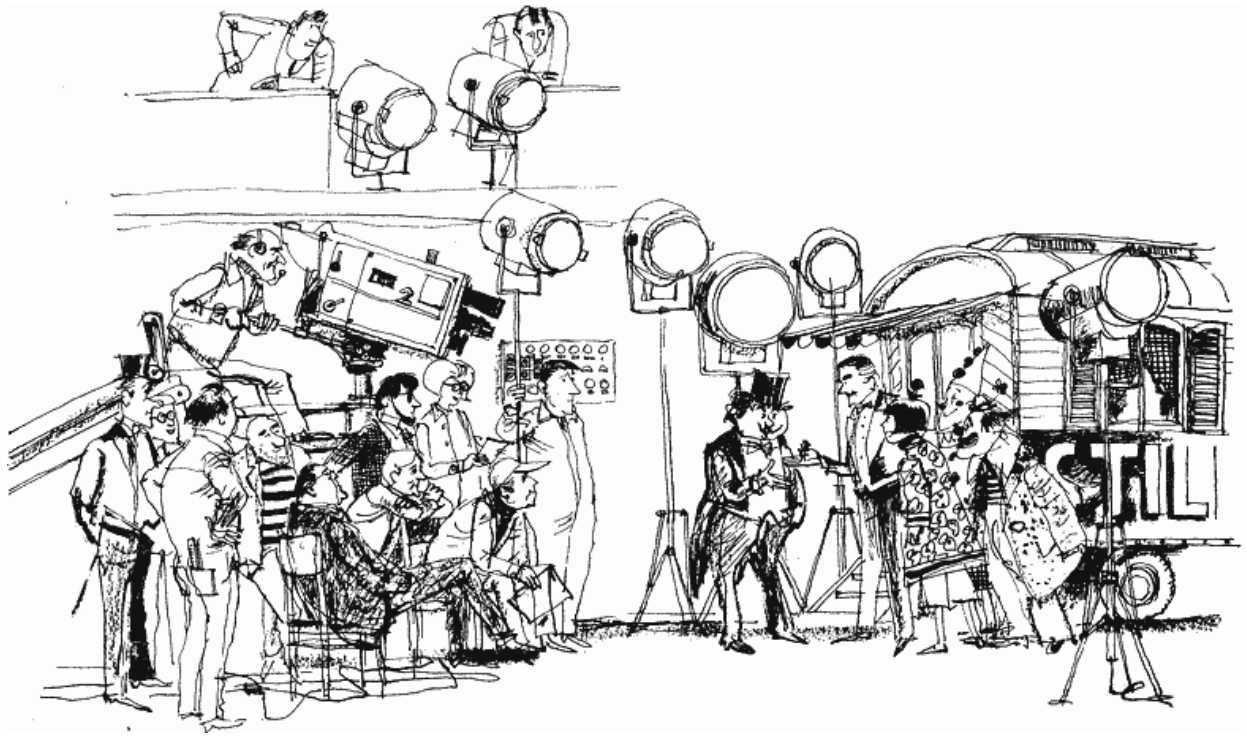
Превод: Цветана Узунова-Калудиева

chitanka.info

Драги малки читатели,

Надявам се, че всички от вас, които са чели чудесната книжка „Малкия мъж“, с радост биха узнали по-нататъшните приключения на мъничкия Макс Пихелщайнер. Представете си само, в новата книга той отива на гости в кралство Бреганзона, става телевизионна „звезда“ и най-важното... Но за най-важното ще трябва сами да си прочетете, макар че заглавието на настоящата книга ви подсеща кое е то.

За онези от вас пък, които не са имали удоволствието да прочетат първата книга „Малкия мъж“, авторът Ерих Кестнер и художникът Хорст Лемке са предали накъсо, но достатъчно ясно съдържанието ѝ, така че и те ще знаят цялата история на нашия малък герой.

Драги деца,

Вчера имах едно изненадващо посещение. Позвъни се. Аз отворих. И кой стоеше на вратата? Ученикът Якоб Бързаков от улица „Петльоборци“ 17, партерът вляво.

— Неканените гости идват най-неочаквано — заяви той доволен.

— Влезте, влезте, неканен господине — отвърнах аз и двамата се запътихме най-напред към кухнята, защото там е хладилникът. — Ти още повече си пораснал — забелязах аз.

— Та какво друго му е работа на младия човек? — попита той. — Малко училище, някое и друго домашно, дребните покупки за милата

майчица, частните уроци по английски, тренировките в спортния отбор, миенето на зъбите, лъскането на обувката, чистенето на носа, миенето на краката, рязането на ноктите, сресването на косата — това работа ли е? И какво, да му се не види макар, да прави човек през останалото време? Най-умно е да расте.

— Точно така — кимнах аз. — Хем по този начин ще си изпълни и задължението. Но от растенето се огладнява. Какво ще кажеш за един желиран котлет? Или не си гладен?

Якоб хвърли бърз поглед към хладилника. После впери очи в моите и рече:

— Човек не бива да лъже!

След като унищожи желирания котлет, той въздъхна:

— Ех, че беше сладко! — Избърса си устата, зави кокала от котлета в книжната салфетка и побърза да обясни: — Може да срещна по пътя към дома някое куче.

— Още един желиран котлет? — предложих аз. — Има още един в хладилника.

— Не, благодаря — отвърна той. — Засега стомахът ми е затворен поради препълване. Освен това аз не съм дошъл тук за свое удоволствие. Дошъл съм със служебно поръчение: да ви предам хиляди поздрави и една целувчица по върха на носа.

Той напъха кокала от котлета в джоба на панталона си и като се местеше смутено на кухненския стол ту насам, ту натам, най-сетне попита:

— Ще имате ли нещо против, ако се откажем от целуването по върха на носа? Щото мен не ме бива много за такива неща.

— И мене не! — признах си аз. — Но кой все пак, било със или без целувка по носа, ми изпраща хилядите поздрави?

— Разбира се, Максчо — отвърна Якоб. — Изпрати ми дълго писмо. Десет страници, големи колкото пощенска марка! Още ме болят зениците от четенето.

— Трябвало е да продиктува писмото си на Роза Марципан да го напише на машината!

— Нямало е как!

— И защо, ако мога да попитам?

— Защото тя е на легло и си има бебе. Момченце.

— Виж ти каква умна идея! — възкликнах аз. — И как се казва момченцето?

— Още никак не се казва. Роза иска да го кръсти Даниел, а Фокус Мокус държи да бъде Фердинанд. — Якоб се изкиска. — Хем Максчо им направил чудесно предложение! Но те и двамата били против.

— Представям си, че пак си е направил някоя шега?

— Понеже таткото се казва Фокус Мокус, той им предложил да нарекат сина Фокусчо Мокусчо!

— Аз винаги съм си мислил — рекох аз, — но сега вече съм убеден, че Максчо е голямо магаре!

Якоб продължаваше да се кикоти невъзмутимо и престана едва когато аз го погледнах изпод око и заявих съвсем спокойно:

— Който продължава да се смее, няма да получи лимонада!

Лимонадата си той изпи отвъд в работния ми кабинет, докато пристъпваше бавно пред полиците с книги и разглеждаше заглавията им. Неочаквано застана на място, цапна се с длан по челото, та изплющя, и рече огорчен:

— Ето на, остарявам вече!

— Не бива да прибързваме с нищо — възразих аз. — Почакай поне до деня на конфирмацията си!

— Започвам да остарявам и да забравям — продължи той. — И какво забравям всеки път? Все най-важното!

— Е, то трябва да има и стари момчета! — рекох аз, за да го успокоя. — Все пак би ми било приятно да узная, кое най-важно нещо ти едва не забрави този път?

Якоб изпразни чашата си докрай, остави я на дъската на прозореца, пое си дълбоко дъх, сякаш се готви да почне да декламира Шилеровата „Песен за камбаната“, и заговори:

— Максчо ми пише, че вие сте му обещали миналата година да продължите разказа за Малкия мъж и...

— Точно така — отвърнах аз. — В Лугано. На терасата. Роза Марципан и Фокус Мокус също бяха там. И госпожа и госпожица Симпсон също. Пиехме прасковено болле! Луната беше пълна. Под нас над езерото пламнаха първите фойерверки със съскане и гърмежи. Небето и водата блестяха във всички цветове на дъгата. Беше великолепно. И когато след фойерверка Фокус Мокус запали отново лампите на терасата, забелязахме, че Максчо го няма. В тъмното той се беше изкачил по моята чаша и без да иска, беше цопнал вътре. Извадихме го. Беше мокър до кости, главата му беше замаяна и после три дни поред миришеше целият на прасковено болле.

Якоб Бързаков ме гледаше опулнено, после каза почтително:

— Леле, каква страшна памет имате! — и веднага добави: — Инак такава памет обикновено се среща само у слоновете!

— Ти си роден само да правиш комплименти — отвърнах аз. — Но да оставим това. Онази вечер аз наистина му обещах да напиша втора книга. Да не би той да смята, че съм се отказал? Хм!

— Ами... не мога да ви кажа точно. — Якоб запристъпва от крак на крак и от смущение ушите му пламнаха. — Той, изглежда, си е въобразил, че вие предпочитате да стоите по прозорците или по кафенетата, или... или че предпочитате да се шляете и да се заяпвате по витрините и по градинските огради, и че...

— Предугаждам нещо страшно! — прекъснах го аз. — Този хлапак ме взема за най-големият мързеливец!

— Е, е, думата „мързеливец“ той не е употребил нито веднъж в писмото си. Дори и „мързеланко“ не! Кълна се в ремъка на училищната

си чанта!

— Но прилагателната думичка „мързелив“ е написал, нали?

— Това е възможно — призна неуверено Якоб. — В същност той го е казал много хубаво. „Струва ми се — така ми пише, — че нашият уважаван поет на поетите е станал доста мързеливичък.“

При тези думи аз не можах да не се разсмея. Настроението на Якоб малко се разведри. И той ме попита:

— Та кога, значи, смятате да почнете да пишете?

— Аз вече съм започнал — отвърнах аз победоносно и така гордо се ударих по гърдите, че ребрата ми изпукаха. — Ето там върху писалищната ми маса лежи първата глава. Пищещата машина още дими от писането.

Очите на Якоб светнаха от любопитство.

— Може ли да хвърля набързо едно око?

— Не. Негови още работи не показвам.

Той гледаше като хипнотизиран към работната ми маса.

— Жалко. Ужасно жалко. Защото Максчо ще си помисли, че не сте ми го показали, защото то въобще не е първата глава, а нещо съвсем друго.

— Якоб Бързаков — казах аз високомерно, — ти в никакъв случай нямаш благороден характер. Хранил съм змия в пазвата си. И то с желеиран котлет и лимонада!

Момчето попита оклюмано:

— Да се омита ли?

Аз поклатих посивялата си глава.

— Не. За наказание веднага ще седнеш да прочетеш първата глава от втората част на „Малкия мъж“!

И — бам, той вече седеше на един стол, сграби ръкописа с две ръце и зачете високо и отчетливо:

— „Първа глава. Криминалният комисар Теслозъбов захапва на гранит. Бернхард има някакъв комплекс и...“

— Чети си наум, Якоб! — казах нервно аз. — Аз вече така знам текста наизуст, че мога да го пея. — После запалих цигара и се загледах през прозореца навън.

Най-сетне той свърши, остави внимателно ръкописа на място върху бюрото, кимна и рече:

— Точно така беше. Дори и ученикът Бързаков се явява отново. Повече няма какво да се желае.

— На заслужилите — слава! — заключих аз. — Кой знае какво щеше да стане тогава с Малкия мъж, ако ти не гледаше през вашия прозорец!

— Всеки може да гледа през прозорец!

— Изкуството е там, да погледнеш точно когато трябва!

— Значи, аз съм човек на изкуството! — рече той и разкриви лице в някаква гримаса. — Само това оставаше! Ако видехте бележките ми по пеене и по рисуване, щяхте сериозно да се усъмните в това. Така, а сега аз да си вървя! — И той стана. — Утре ще пиша на Максчо, че вече сте започнали да пишете.

— А къде е в същност той сега?

— Гастролират в Копенхаген. Този път в цирк „Шуман“. Разбира се, пак жънат огромен успех. Той на драго сърце бил съгласен да останат по-дълго. Нали там се намира паркът „Тиволи“. „Най-хубавият панаирен площад на света“ — така ми пише. А в града имало хиляда магазина за шоколад и бонбони и най-важното с десет вида фуре. Освен

това магазините били отворени много по̀ до късно от където и да било другаде по света. Вие обичате ли бонбони фу̀ре?

— Много.

— Аз пъ̀к не.

— Ти повече си падаш по ананасовите тортички.

Лицето му доби строго изражение.

— Вие сте голям шегаджия, господин поете на поетите. Но както и да е, те живеят всички заедно в един хотел край морето, което там се наричало „Борезунд“. И там също имало известен панаирен площад. Най-старият от всички. Съществувал от преди повече от сто и петдесет години и се наричал „Бакен“. А срещу него пъ̀к имало огромен парк с пет хиляди сърни и елени и с шестстотингодишни дъбови дървета. Един от дъбовете дори бил осемстотингодишен. И навред имало огромни долмени, останали още от времето на викингите. И можело да си вземеш за разходка файтон с коне вместо такси. А пъ̀к сърните изобщо не се страхували от хората, най-много да помръднали с уши, когато минавали покрай тях. Но директорът Гороломов в никакъв случай не можел да продължи договора им, защото идущия месец трябвало да играят в Осло. Но в Осло сигурно също е много хубаво.

— Навярно — казах аз. — А къде е на легло през това време мама Марципан с безименното си бебенце?

— Мама Марципан и бебето също са в Копенхаген! Те може би ще останат там четиринадесет дни повече и чак след това ще отлетят за Осло. За всеки случай или нещо такова. Защото в същност те се чувствуват много добре. Само... — и той прехапа долната си устна — само дето бебето си няма име.

Той вече почти стоеше на стълбата, когато му хрумна още нещо.

— Ами какво ще стане с децата, които не са чели първата книга за Малкия мъж? — попита той. — Искам да кажа, онези деца, които ще получат подарък най-напред втората книга? А това може да се случи, нали?

— Да. Ще трябва да се съобразим с това положение.

— Е, и? — Якоб се въодушеви. — Когато миличките малчугани прочетат първата глава от втората книга, ръкописа на която вие току-що ми дадохте, и ако не са чели първата книга, то те изобщо няма да

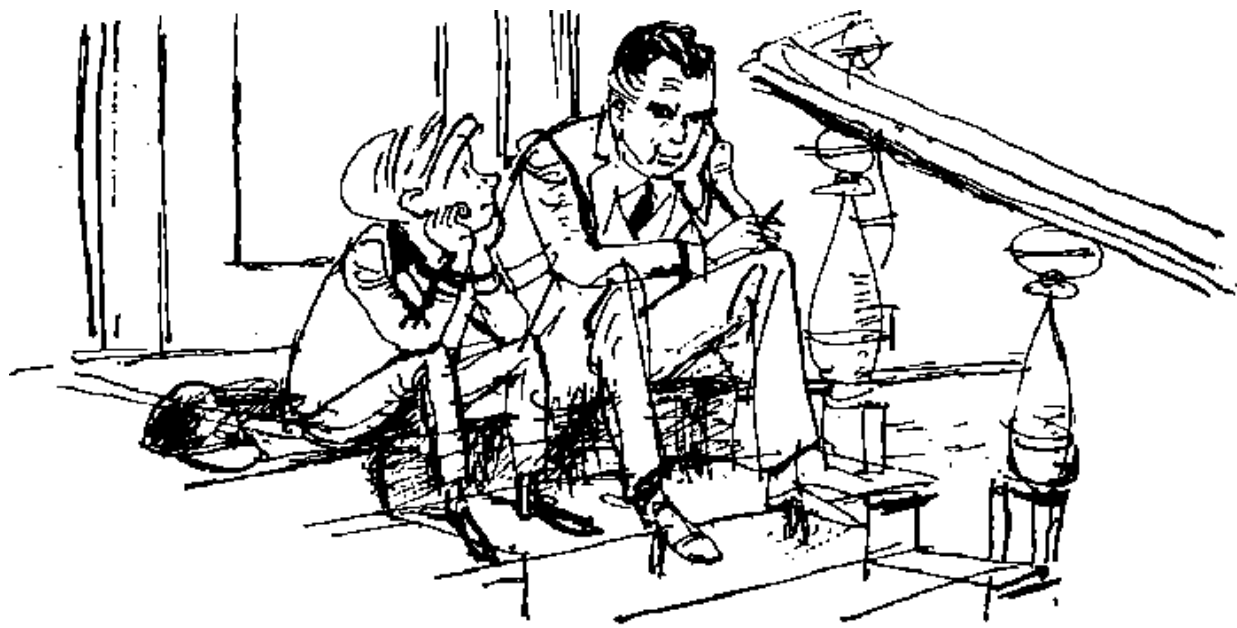
разберат за какво става дума! Те не знаят, че Максчо е отвличан и че бе освободен, и че целият град толкова се вълнуваше за него! А и за Бернхард, и за Плешивия Ото, че и за сеньор Лопец горките хлапенца нищичко няма да знаят. Възможно е те дори и да не подозират, че Максчо е висок само пет сантиметра и...

— Престани! — помолих аз. Краката ми така се бяха разтреперили от страх, че трябваше да се облегна на отворената външна врата.

Ала той не преставаше да говори:

— Е, може пък книжарите да продават втората книга само за деца, които вече са чели първата.

— Глупости! — изръмжах аз. — Откъде ще знаят книжарите това? И кой ли ще им го каже? Леля Фрида, която влиза в книжарница само от дъжд на вятър? Или може би чичо Теодор, който купува книга само защото е по-евтина от някоя играчка с механизъм?

— Лоша ни е работата — отвърна Якоб и седна на стъпалото.

Аз седнах до него и промърморих:

— Да, много лоша, млади приятелю!

След известно време той каза:

— Сетих се нещо! Ще трябва в началото на втората книга да разкажете съдържанието на първата. Умна ли е идеята ми? — Той целият просия, сякаш току-що беше открил Америка.

Аз магнах тъжно с ръка.

— За това ще ми трябват най-малко тридесет, а може би и четиридесет странички от книгата! А как смяташ, какво ще кажат тогава останалите деца, които вече ще са чели първата книга?

— Ще ругаят.

— Точно така.

— Направо ще ругаят. „Тоя господин Кестнер заслужава да глътне три пъти земята!“ — биха ругали например те или пък: „Би трябвало да му смъкнат скалпа с томахавка!“, или пък: „Да вървим, приятели, и да му сипем габърчета в бирата!“, или пък: „Да му стовари Касиус Клей една, та да види!“, или пък...

— Не бъди толкова кръвожаден, Якоб! По-добре ми помогни да изляза от тая задънена улица! — Но и на него не му хрумваше нищо умно. На мен също не ми хрумваше нищо. Така ние сигурно щяхме да седим и до ден-дневен на стълбите, ако изведнъж не се образува отнякъде течение, което затръшна със силен трясък вратата на жилището. А връзката ми с ключовете си лежеше вътре върху писалищната маса!

— Това се вика човек на изкуството без късмет! — рече Якоб. — На поета на поетите не му върви. Къде има тук най-близо ключар?

За щастие аз знаех къде. Момчето ми обеща, че на път към дома си ще каже на ключаря да дойде, сбогува се и изхвърча със светкавична бързина навън.

Ключарят обаче не беше толкова бърз, а още по-малко светкавичен. Той дойде, когато здрачът отдавна вече се беше промъкнал в стълбището. И може би се дължеше на здрача, но докато седях на стълбите, през ума ми мина спасителното хрумване. (Ако това беше вярно, занапред имаше често-често да седя по здрач без ключ на стълбите.)

Така или иначе, когато ключарят отвори вратата, аз му дадох от радост две марки повече, благодарих му, задето беше дошъл толкова късно, и написах писмо на господин Лемке, който беше правил илюстрациите за първата книга на Малкия мъж. Писах му:

„Моля Ви да направите за началото на втората книга десет илюстрации върху съдържанието на първата книга! Така децата, които не са я чели, ще знаят какво се случил

там. А останалите деца пък, които вече са я чели, въпреки това ще бъдат волни, защото десетте илюстрации ще бъдат нови и за тях. Впрочем, ако срещнете трудности при измислянето на новите илюстрации, направете като мен: седнете по здрач на стълбите!“

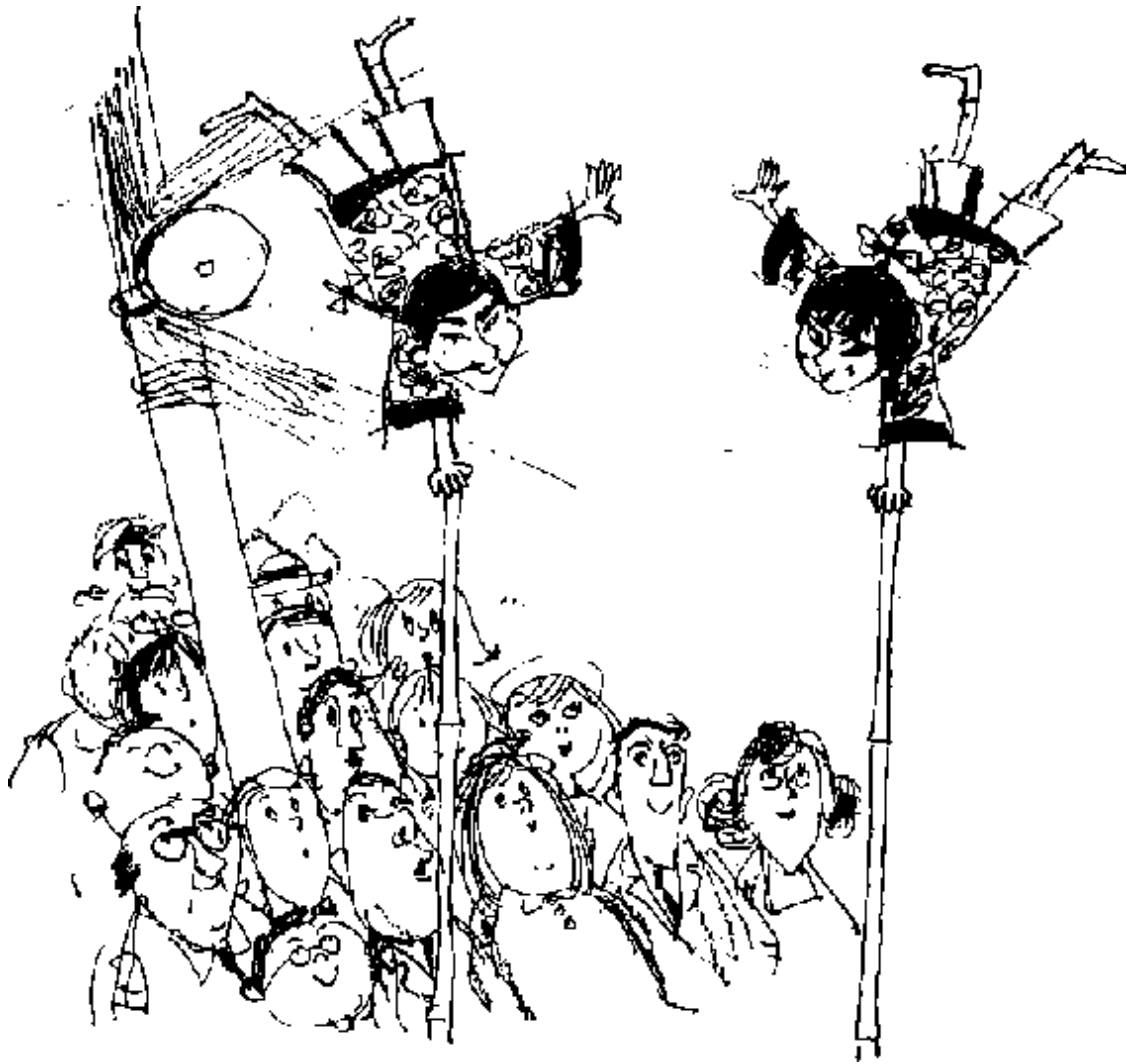
Няколко дни по-късно дойде отговорът. Ето какво ми пишеше господин Лемке:

„Изпълних Вашия съвет и седнах по здрач на стълбите. За жалост добрият Ви съвет ми излезе доста скъпо, защото чистачката тъкмо била намазала стълбището с паркетин, а аз разбрах това едва когато някой запали стълбищното осветление. А сиви панталони с червен задник са много грозни. Въпреки това Ви изпращам десетте рисунки. С най-сърдечни поздрави от стълбище до стълбище.

Ваш Хорст Лемке“

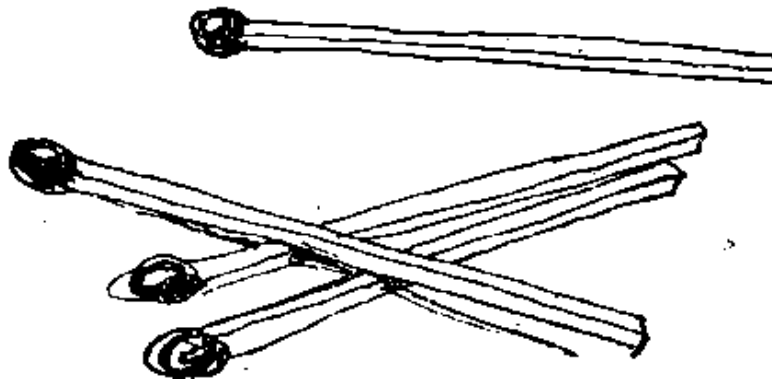
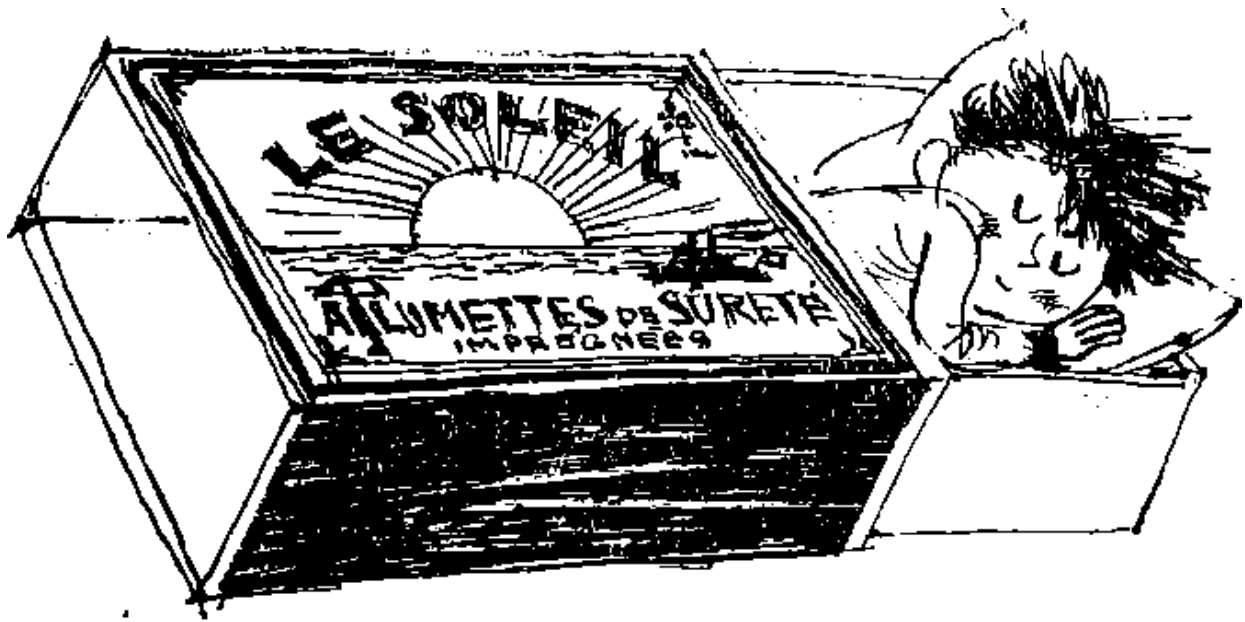
И той ми изпрати рисунките. Аз написах текста под тях. И сега ние двамата с него се надяваме, че за онези, които не са чели първата книга, следващите страници ще бъдат от полза, а също така се надяваме, че цялата книга ще достави удоволствие на всички читатели.

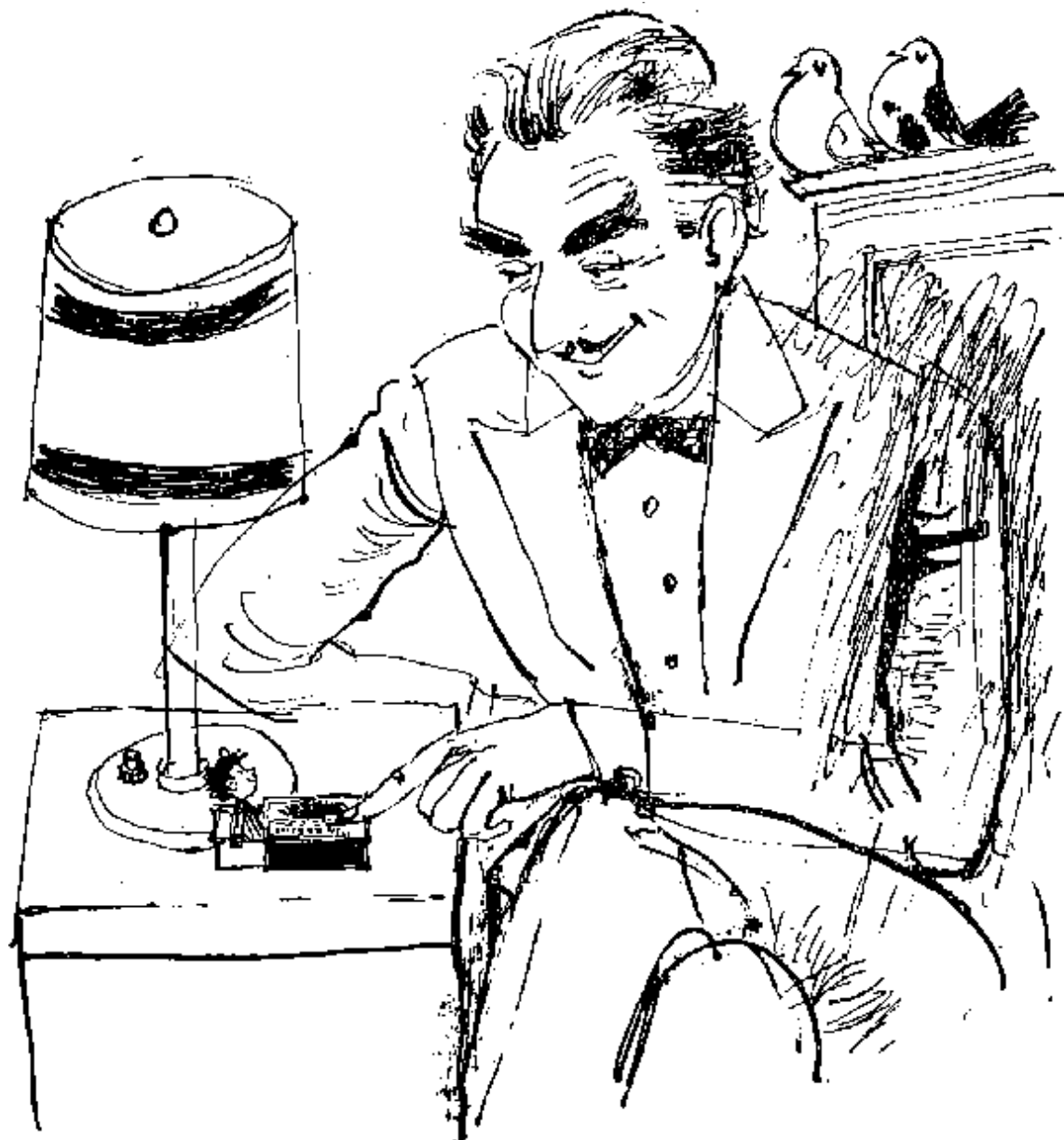

Това са двамата най-малки членове на китайската акробатически труппа „Семейство Бамбус“ от цирка „Щилке“. Тя се нарича Чин Чин, а той Ву Фу. И двамата са високи не повече от петдесет сантиметра и са женени. Но всъщност името им е Пихелщайнер, те са родом от Пихелщайн в Бохемската гора и не са никакви китайци. Бохемското село Пихелщайн е известно по три причини: всички негови жители са много дребни на ръст. Всички се наричат Пихелщайнер. И всички са изключителни гимнастици.

Това е синът на Чин Чин и Ву Фу. Нарича се Максчо Пихелщайнер, но всички му казват Малкия мъж и спи в една кибритена кутийка, защото е висок само пет сантиметра. На шестгодишна възраст той загубва родителите си. Тях ги отвява една буря от Айфеловата кула. Две седмици по-късно един португалски кораб намира двете им китайски плитчици някъде в Атлантическия океан. Цирковите артисти погребват тържествено плитчиците в една кутийка от слонова кост. А Максчо е много, много нещастен.

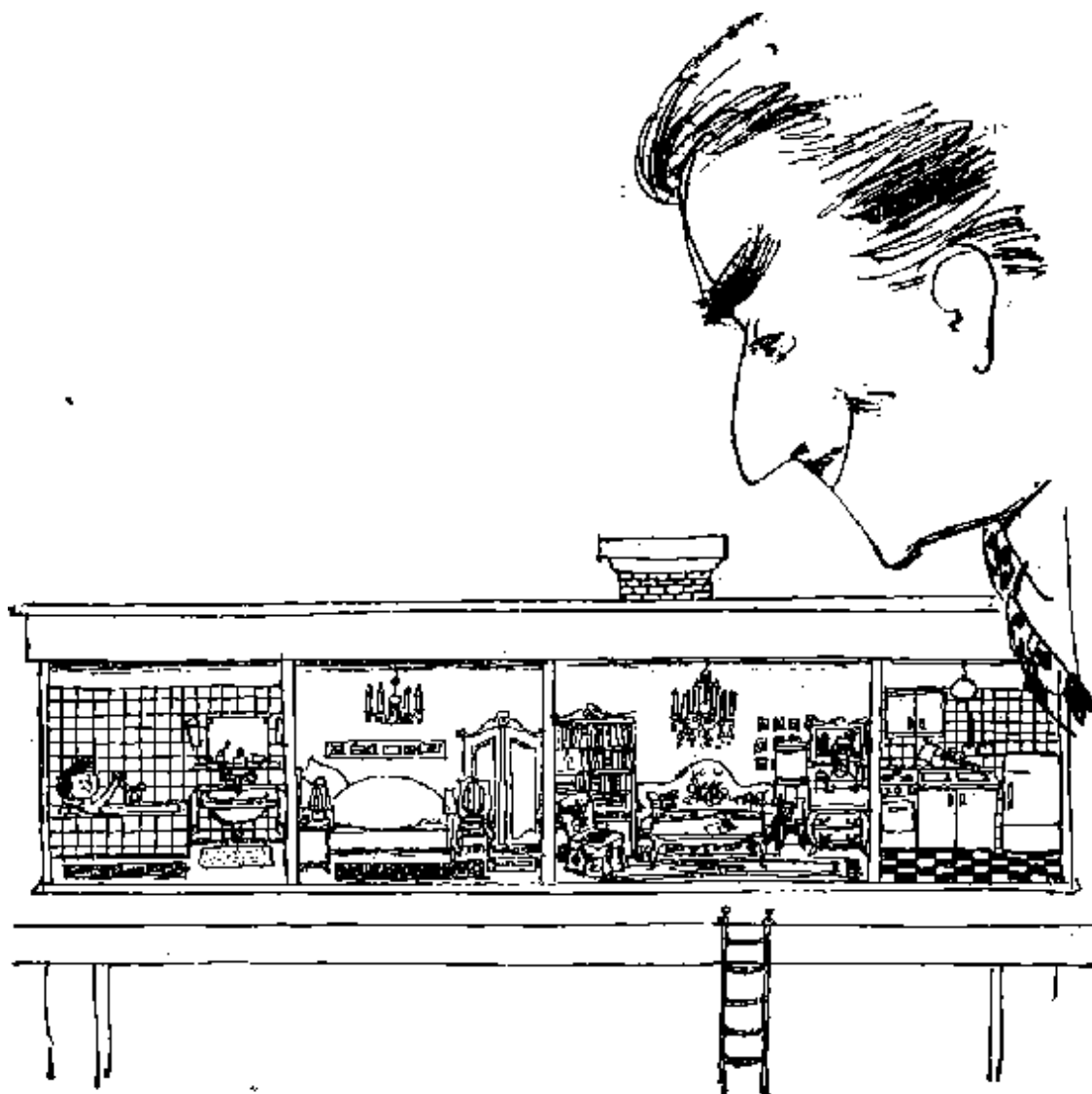
Това е професор Фокус Мокус, илюзионистът на цирка. Той се грижи за отглеждането и възпитанието на Малкия мъж и го учи да чете, да пише и да смята. А това е много сложна работа за едно момченце, високо само пет сантиметра. Нощем кибритената кутийка, в която спи Максчо, стои на нощната масичка на професора. Ема и Мина спят на гардероба, а Алба, бялата зайка, в една плетена кошничка. Ема и Мина не са домашни помощнички, а са смеещи се гълъбици, които — също като зайката — помагат на професора да изпълнява своите илюзионистични номера.

Това е Красивия Валдемар, по професия манекен от витрина, докато го купува Фокус Мокус. Защо? Защото Максчо, колкото и да е дребничък, иска да стане артист. На Фокус Мокус му хрумва спасителната идея: той ще направи Максчо първия невидим артист! За целта джудженцето трябва месеци наред да се катери по Красивия Валдемар и да играе непрекъснато гимнастика, докато овладее цялото изкуство, необходимо за един сензационен цирков номер. А ето ви вече и името на този номер: „Големият джебчия и Малкия мъж“.

Това са дебелият господин Слабакови адвокатът доктор Рогоносов. Те стоят без вратовръзки, без тиранти а без връзки на обувките посред цирковия манеж, ограбени до шушка от Фокус Мокус, подпомогнат от невидимия Максчо, без двамата да забележат нещо. Разбира се, те си получават обратно и тридесетте предмета. (На стр. 87 в първата книга предметите са изброени съвсем точно.) Публиката си пада от смях. А когато накрая Фокус Мокус показва Максчо да го видят всички, оваците нямат край. За една нощ професорът и неговият чирак магьосник стават знаменитости.

Това е жилището на Максчо, направено по мярка, подарък от крал Билеам от Бреганзона. Сега момченцето се къпе във вана, вместо както преди в сапунерката на професора. Да, славата си има и приятните страни. Гимнастическото дружество „Пихелщайн“ (Г. д-во 1872) прави Максчо свой почетен член. Една фирма за детски играчки започва да продава кибритени кутийки с куклички, които напълно наподобяват Максчо... Когато един ден Фокус Мокус се връща в хотела, не Максчо лежи в старата кибритена кутийка, а една кукличка! Момченцето е било откраднато!

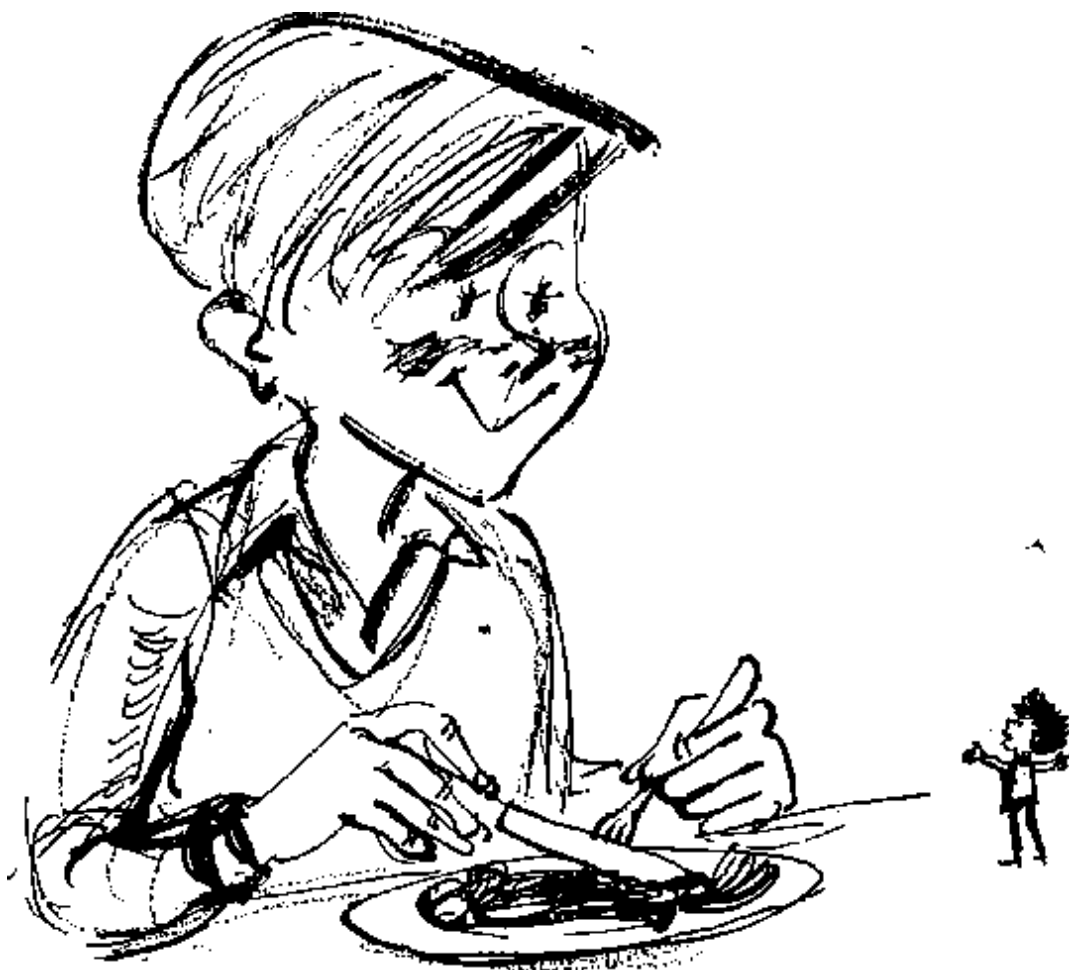
Това са Бернхард и Плешивия Ото, двама отвратителни наши съвременници. Те са членове на една международна банда, скриват Малкия мъж в една празна къща, пазят го на смени, чакат да получат по-нататъшни заповеди и се ядосват, че са ги принудили да играят ролята на детски бавачки. Максчо не знае къде се намира. Но в едно отношение той е по-добре, отколкото Фокус Мокус и Роза Марципан, и криминалната полиция, че и всички останали: той знае, че е още жив! Фокус Мокус обещава възнаграждение от 50 000 марки. Но и това нищо не помага.

*Това са Роза Марципан и Фокус Мокус в ресторанта „Златният бут“.
Професорът нито е спал, нито е ял нещо в продължение на ден и
половина. Дори хубавата Роза, акробатка на трамплин в цирка, не
може да го утеша, когато му казва:*

— Тук може да ни помогне само един човек — самият Максчо!

И тя излиза права... Максчо започва да реве с все сили в пустата къща, сякаш се къса от болки в стомаха. Плешивия Ото побягва към аптеката за валерианови капки и се възползува от случая да купи и едно шише ракия за себе си. Вратите той е заключил предварително. Обаче кибритената кутийка въпреки това се оказва празна. Защото Максчо е напуснал къщата на гърба на Ото, скочил оттам върху градинската порта и търси помощ.

Това е Якоб Бързаков, хлапакът от отсрещния партерен етаж. Той плюе черешови кокички направо на улица „Петльоборци“ и чува, че някой го вика и ругае, но той не го вижда. Изтичва разярен навън и веднага познава малкия мъж, когото полицията търси вече дни наред! Двамата уведомяват комисаря от криминалната полиция Теслозъбов.

И когато Плешивия Ото се връща с валериановите капки (и с ракията), полицията задържа него и Бернхард... Вечерта Фокус Мокус изяжда от радост два шницела. Максчо седи на масата и разказва своите приключения. Налага се да заключат входа на хотела. Целият град тържествува, че Малкия мъж е спасен.

И така, многоуважаеми читатели,

Това беше нашият опит да въведем непосветения читател чрез десет илюстрации в действието. Онзи, комуто това се вижда недостатъчно, може да си купи първата книжка. В края на краищата всяко дете има всяка година рожден ден, пък и многоочакваното новогодишно тържество се празнува всяка година.

Направи ли ви всъщност впечатление, че илюстрациите съвсем не са десет? Я ги пребройте! Само девет са! Господин Лемке и аз искахме да проверим дали вие внимавате добре. Не бива всичко да се приема на доверие. Дори и когато се касае за такива мили хора като господин Лемке и господин Кестнер. Но отсега нататък вече няма да се лъжем.

Отсега нататък ще ви разкажа без заобикалки всичко, което се случи след арестуването на двамата негодници. Бяха ги отвели в предварителния затвор и всеки седеше сам — отделен от другия — в единична килия. Бернхард беше втренчил мрачен поглед в голата стена. Плешивия Ото обаче заблъска с юмруци по вратата.

— Дайте си ми шишето с ракията! — ревеше той. — Вие ми я измъкнахте от ръцете! Това противоречи на всички човешки права!

Тогавя прозорчето на шпионката на килийната врата се отвори и един затворнически пазач попита недружелюбно:

— Кого или какво искате да ви дадем?

— Шишето с ракията си искам! — изкрещя Плешивия Ото.

— Вие май не сте с всичкия си! — измърмори пазачът. — Тук сте в затвор, а не в кръчма!

Ото толкова беше изжаднял, че чак очите му се бяха разкривили.

— Ще се оплача! И ще ви изхвърлят оттук! — изхленчи той.

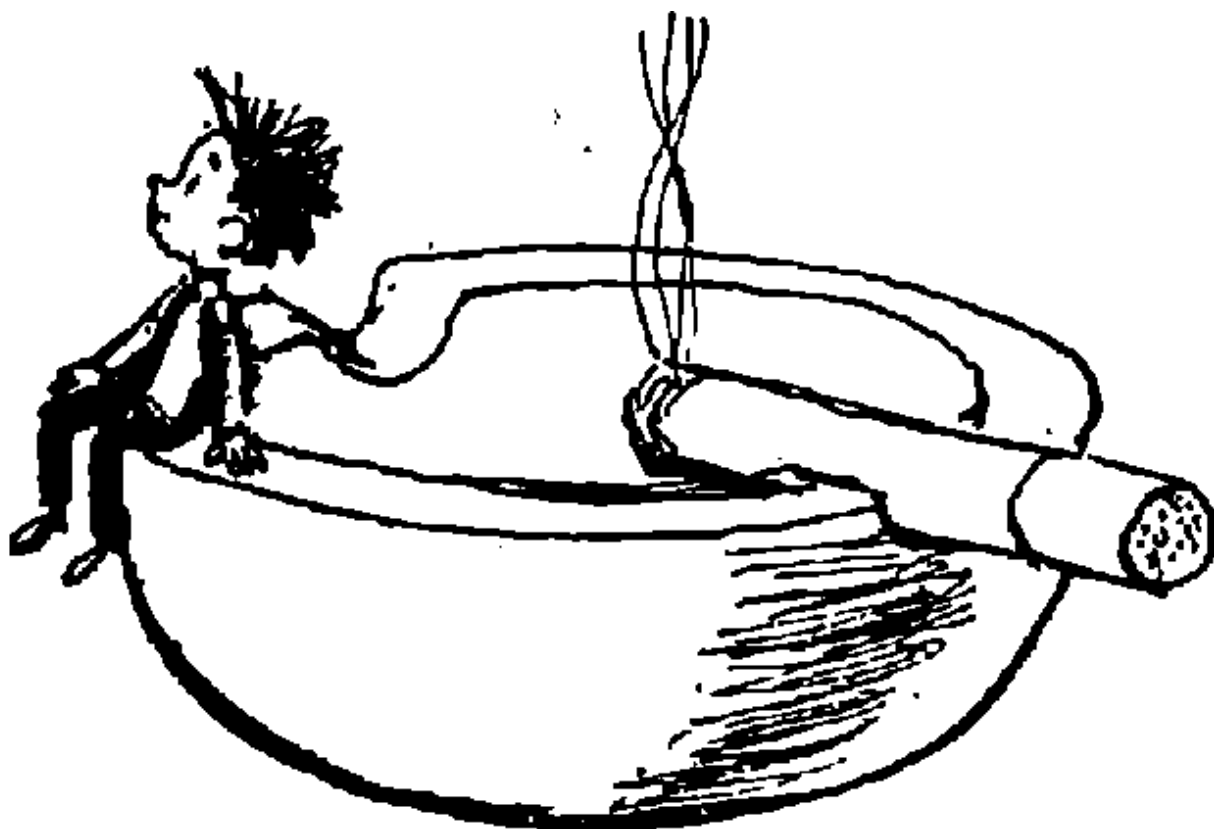
— Това не вярвам — отвърна пазачът. — Но че вас няма да ви изхвърлят оттук, в това съм сигурен! — И той затръшна капака на шпионката.

На другата заран отведоха двамата задържани под най-строга охрана в полицейското управление. Криминалният комисар Теслозъбов искаше да ги разпита в присъствието на Максчо. Защото Малкия мъж беше не само жертвата, а и главният свидетел на престъплението. Така Фокус Мокус го пъкна в джобчето на сакото си и двамата се отправиха към управлението. Бяха поканили да дойде също и ученика Якоб Бързаков като свидетел и го бяха докарали с полицейска кола от училището. Целият клас му завиждаше ужасно. Ако не за друго, то поне защото те трябваше да се потят над диктовката по смятане.

Така Максчо, Фокус Мокус и Якоб се срещнаха при господин Теслозъбов и с това започва...

ПЪРВАТА ГЛАВА

КРИМИНАЛНИЯТ КОМИСАР ТЕСЛОЗЪБОВ ЗАХАПВА НА ГРАНИТ. БЕРНХАРД СТРАДА ОТ КОМПЛЕКС, А ПЛЕШИВИЯ ОТО — ОТ ЖАЖДА. НА ЛЕТИЩЕ „ТЕМПЕЛХОФ“ СЕ ПРИЗЕМЯВА ПЪТНИЧЕСКА ГРУПА ОТ ПАРИЖ. МИСТЪР ДЖОН Ф. ПИТЕЙНОВОДОВ ПРИСТИГА ОТ ХОЛИВУД, ВИСОК Е 1,90 МЕТРА И МНОГО БЪРЗА.

— Онова, което знаем засега за двамата негодници, се равнява на нула — каза криминалният комисар Теслозъбов. — Имаме паспортите им, билетите за самолета и отпечатъците от пръстите. Паспортите им са фалшиви. Целта на полета им е Мадрид. Но аз не вярвам, че те са имали намерение да останат там.

— Обаче отпечатъците на пръстите не могат да се фалшифицират — обади се Максчо. Той седеше посред писалищната маса на ръба на пепелника и люлееше крака. — Отпечатъците на пръстите всякога са истински.

— Неподозирано вярно заключение! — подкрепи го Якоб Бързаков. — Всеки човек си има свои отпечатъци. Дори и близнаците нямат еднакви. А който веднъж е лежал в затвор, той не може да се скрие. Полицията сравнява новите отпечатъци на пръстите му със старите и той пада в клопката.

— А вие нима мислите, че ние сме спали? — попита комисарят. — Не сме склопвали око. — И той се прозина сърцераздирателно. — Влязохме веднага във връзка с Интерпол в Париж, със Скотланд Ярд в Лондон, с Федералната полиция във Вашингтон и с Полицейското федерално бюро във Висбаден.

Професор Фокус Мокус се учуди.

— А защо усложнявате всичко толкова много? Двамата мизерници откраднаха Максчо и искаха да го отвлекат в чужбина. Това е достатъчно, за да ги хвърлите в затвора. И никой не може да се съмнява в това, че те ще бъдат осъдени. Как се казват в действителност и дали преди са крали сребърни лъжици или златни часовници, няма абсолютно никакво значение!

— За вас няма, но за нас има! — каза замислено господин Теслозъбов. — Защото, първо, предишните присъди увеличават бъдещото наказание. И, второ, ние най-после искаме да се доберем до тайнствения сеньор Лопец. Плешивия Ото е разказал на Малкия мъж много интересни неща. Възможно е аз също да успея да го поразговоря малко.

Максчо се изплаши.

— Нима смятате да го малтретирате?

— Глупости! — изръмжа господин Теслозъбов.

— Всъщност като за крадец той се държа много любезно с мен. Той е повече глупав, отколкото зъл.

— Глупавите също са опасни — заключи комисарят.

В този миг Максчо се обърна назад и падна напред пепелника. Когато отново успя да се изправи, изглеждаше много грозен и трябваше да кихне.

Фокус Мокус измъкна мърлявото хлапе с два пръста от цигарената пепел, избърса го, доколкото можа, и заяви:

Пепелниците съвсем не са подходящо място за почивка за непушачи. Запомни това!

В чакалнята пред кабинета на комисаря имаше две кафяви дървени пейки. На едната пейка седеше сред двама униформени полицейски пазачи Плешивия Ото. На другата пейка седеше Бернхард. Също между двама пазачи.

— Гадно чакане! — избоботи Ото. — Киснем тук като при зъболекар!

Бернхард го погледна заплашително.

— Само че при зъболекар трябва да си отваряш устата широко. За сметка на това пред полицията...

— Тихо! — извика ядосано пазачът.

— Дръжете си устата! — заповяда другият.

— На, чу ли? — каза Бернхард и се усмихна лукаво. — Дори полицията ти казва, че трябва да си затваряш устата!

— Това важи и за вас! — извика ядосано третият пазач. — Нито дума повече!

— Разбрано — отвърна Бернхард.

— Разбрано — повтори Плешивия Ото и погледна страхливо към Бернхард.

След това и шестимата замълчаха и продължиха да чакат.

Най-напред повикаха Бернхард. Той седна срещу комисаря, прехвърли крак върху крак и обгърна бегло посетителите с поглед. Не обърна сериозно внимание и на Малкия мъж, който сега седеше върху една отворена цигарена кутийка. Огледа се съвсем спокойно в грозната канцелария и рече:

— Хубаво ви е тук.

Ученикът Бързаков изхихика. Днес на полицейския комисар съвсем не му беше до смях. Твърде уморен се чувствуваше.

— Без шеги! Вие и вашият другар сте отвлекли малолетния артист Макс Пихелщайнер от един берлински хотел, задържали сте го в една необитавана къща и сте искали да избягате заедно с него в чужбина.

— Ще трябва веднага да коригирам до известна степен думите ви — заяви Бернхард. — Малолетния артист Макс Пихелщайнер отвлякох аз, преоблечен като келнер, без помощта на Ото. А това, че сме искали да го вземем с нас в чужбина, е недоказано и недоказуемо ваше твърдение.

— Значи, не сте искали да го отвлечете в Южна Америка?
— Само това щеше да ми липсва! Това малко кресливо чудовище?
— Бернхард се потърси от погнуса. — Чак до Южна Америка? И защо?
Аз зная за Америка само от географските атласи.

Максчо скочи и го заплаши с юмруци:

— Вие лъжете! Искахте да ме откарате при Лопец!

— Лопец? — Бернхард се престори на учуден. — Никога не съм чувал за него.

— Тъй, тъй. А защо тогава изобщо откраднахте момчето? — попита господин Теслозъбов.

— Това е дълга история.

— Разкажете накъсо дългата история! — рече комисарят.

— Ами аз страдам от комплекс — поде Бернхард. — Имам си го този комплекс още от дете. Видех ли празна кибритена кутийка, веднага я вземах, пъхах вътре нещо живо и започвах да я мъкна със себе си. Понякога това беше майски бръмбар или търтей, понякога пеперуда. Или пък торен бръмбар. Или горна муха. И тогава в джоба на панталона ми животинката бръмчеше и жужеше, и трептеше с крилца през всичкото време в кутийката си. Нямахе нищо по-възбуждащо за мен от това преживяване! А когато прочетох за Малкия мъж във вестника, няхах вече мира.

— Аз да не съм ви торен бръмбар! — извика възмутено Максчо.

— Да страдаш от комплекси, е болест — въздъхна жално Бернхард.

— Трябвало е да му зашият джобовете на панталоните! — намеси се ученикът Бързаков.

Криминалният комисар натисна един звънец.

— Благодаря ви за вашия комплекс, господин... Как се казвате в същност? Или по-точно казано: как се казвахте, докато още отърсвахте майските бръмбари от дърветата?

— С удоволствие бих ви отговорил — отвърна Бернхард. — Това се разбира от само себе си. Обаче вече съм забравил рождения ден и рожденото си място. Доста време мина оттогава.

В стаята влезе един от четиримата пазачи.

— Отведете го! — заповяда господин Теслозъбов. — Доведете другия.

Сега Плешивия Ото седеше на стола, на който бе седял преди това Бернхард. Блееше, вперил поглед в писалищната маса.

— Ехей! — извика Максчо.

— С такъв като тебе не разговарям! — рече Ото. — Държах се с тебе като майка с детето си, а ти ме вкара. Корем го боляло, валерианови капки му трябвали, и аз, глупакът, тичам навън — не, щом има такива като тебе, човек вече никому не може да вярва! — Той поклати отчаяно плешивата си глава. — Докъде ще стигне този свят, след като такива малки хлапета като тебе могат да бъдат толкова коварени!

— Коварни! — поправи го Якоб Бързаков.

Ото махна с ръка.

— Все същото е и едното, и другото. Аз съм душа човек, а той ме метна! Дори на джуджетата не се позволява такова нещо!

— За крадец на деца вие ми се струвате твърде бърбтив — рече спокойно Фокус Мокус и се наведе напред.

— Занапред вече въобще няма да отварям уста — рече Ото — освен при зъболекар.

— Това няма да е много умно, драги мой — отвърна комисарят. После извади от лявото чекмедже на бюрото си шише ракия и една водна чаша, остави и двете върху бюрото и се усмихна, сякаш Ото му беше любимият племенник. — Не вие сте откраднали Малкия мъж. За това се е погрижил вашият побратим Бернхард. Все пак вие носите вина като негов помощник. Това също е тежко престъпление. Обаче „помощник“ е разтегливо понятие.

Плешивия Ото гледаше като хипнотизиран пълното шише и празната чаша.

— Съдът има право да прецени какво наказание да ви наложи. — Господин Теслозъбов напълни водната чаша до половина, побутна я към Ото и каза: — Наздраве!

Ото сграбчи чашата и преди още другите да изброят до три, тя беше празна. Той изгрухтя от задоволство, остави отново чашата върху бюрото, пое си дълбоко дъх и попита:

— Та какво искате да знаете от мене?

— Вие сте разказали на Малкия мъж най-различни неща, докато сте го държали затворен. За някакъв си сеньор Лопец. Той бил най-богатият човек на света, живеел някъде между Сантяго и Валпарайсо в тайнствен замък, събирал стари картини и млади балерини и имал на свое разположение сто души изкусни стрелци. Вие самият и Бернхард сте отвлекли преди две години от Лисабон една циганка, която оттогава насам всеки ден трябвало да гледа на карти на този Лопец. Какво друго знаете за този човек и за неговите хора? Той лично ли ви даде нареждането да откраднете Малкия мъж? Кога и къде? Или това стана чрез посредник? Как се нарича той?

Ото гледаше втренчено бутилката, прокара език през устните си и мълчеше.

— Едната ръка мие другата — заключи комисарят. — Вие ще помогнете на мен, аз ще помогна на вас. — Той отново напълни чашата до половина. — Наздраве!

Този път вече Плешивия Ото не бързаше. Отпиваше на малки глътки, потърсваше се, сякаш искаше да разпредели по равни части ракията във вътрешността си, и накрая каза:

— Това май е най-големият кьорфишек, който съм чувал, откакто съм се родил! Да му се пукне на човек тъпанчето от толкова шум!

Всички го погледнаха обезкуражени. Максчо размаха разярено ръце и извика:

— Аз не лъжа!

— Разбира се, че не — отвърна Ото. — Лъжа съвсем не е подходящата дума. Това твойто е световен рекорд, момченцето ми. Толкова много фантазия в такава малка главичка, да ти се не начуди човек!

— Аз не лъжа! — крещеше Максчо, сякаш го печеха на шиш. — Това е ужасно безобразие!

Професор Фокус Мокус подръпваше нервно елегантните си мустачки.

— Аз, общо взето, съм сговорчив човек — намеси се той. — Но сега вече почват да ме сърбят ръцете. — Той се изправи бавно.

— Браво! — извика ученикът Бързаков. — Разложете го на съставните му части! — От вълнение бузите му съвсем се бяха зачервили.

В този момент криминалният комисар удари с юмрук по масата така енергично, че Максчо беше принуден да направи един скок във въздуха.

— Тишина, моля! — изръмжа господин Теслозъбов.

После прибра отново шишето в страничното чекмедже и натисна копчето на звънеца.

— Последният въпрос за днес — каза той мрачно на плешивия Ото. — Ако не съществуваше този сеньор Лопец — защо тогава вие, варена главо, не, печена, какво говоря, плешива главо, изобщо откраднахте момчето?

Ото ококори очи.

— Вие не знаете какво искате. Най-напред ми разказвайте надълго и нашироко, че не аз съм откраднал момчето, а Бернхард. А сега изведнъж искате да знам защо съм го направил. Че аз просто съм му бил помощник. А това е невъобразимо разтегливо понятие. Разпитайте си Бернхард!

В стаята влезе един старшина.

— Отведете го! — изкрещя комисарят.

Едва изведоха Ото, и Теслозъбов се заклатушка към кушетката в ъгъла, седна, свали си ботушите и каза:

— Още е само след обяд, но аз не съм спал цели двадесет и четири часа. Лека нощ.

И веднага се катурна. Пружините изквичаха като двадесет прасенца заедно, преди да ги нахранят. Но той нищо не чу.

Същия този следобед се случиха още две неща, свързани с нашия разказ. В Берлин пристигна мистър Питейноводов. А от „Орли“, летище в Париж, излетя „Операция Спящата красавица“. Наистина операцията получи това странно име едва когато вече беше късно. Но като се прекатури колата, пътища все много.

И така по-късно се разбра, че от „Орли“ излетял един нает самолет в шестнадесет часа и двадесет и пет минути с тридесет и осем пътници на борда по посока Берлин. Е, в края на краищата такива туристически полети не са нищо необикновено. А и това, че групата се състоеше само от мъже, също не беше необичайно. Може би бяха членове на някой клуб за играчи на кегелбан.

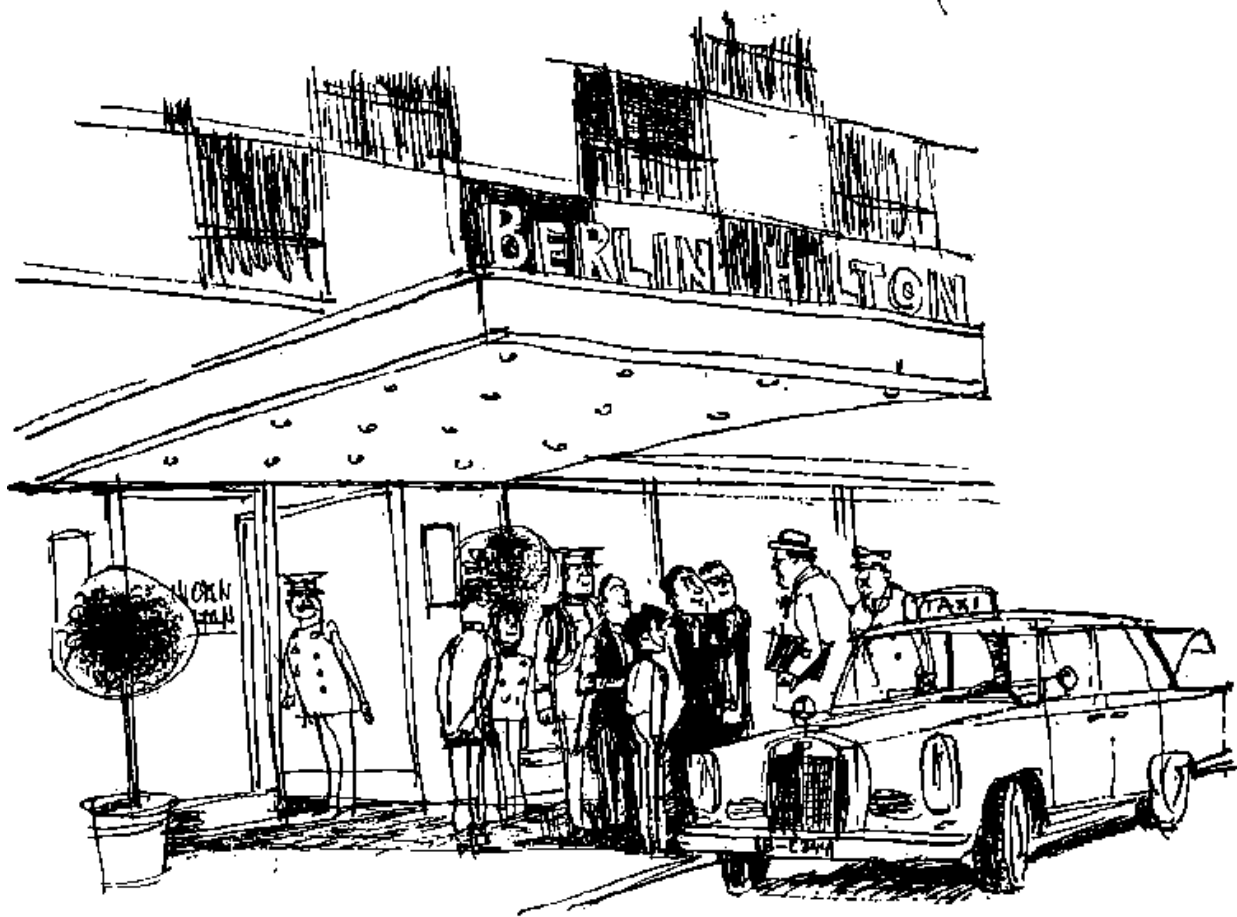
До Берлин полетът премина гладко. Прибраха самолета в един хангар. Бяха го наели за три дни и обратният полет беше предплатен. Отговорникът на групата, някой си мосю Боало, попита пилота в кой хотел ще отседне, за да могат да го извикат по телефона. Защото, обясни мосю Боало, можело да се наложи да отлетят по-бързо обратно за Париж. С тези думи той се сбoguва и отиде да намери хората си, които вече чакаха в салона на летището да си вземат куфарите от багажния конвейер.

Онова, което те щяха да правят в Берлин, отначало си остана тяхна тайна. За членове на някой клуб за играчи на кегелбан или на някакъв многогласен мъжки хор вие сигурно не бихте ги взели, ако бяхте видели как нарамиха тежките си куфари. Но за жалост вие не бяхте на летището. Така си е, човек не може да бъде едновременно навсякъде.

Същия този следобед, както вече споменах, пристигна и мистър Питейноводов. Джон Фостър Питейноводов, един от най-големите

американски филмови продуценти. Изобщо той беше голям човек: един метър и деветдесет сантиметра по чорапи. Не може всеки да се похвали с подобен ръст.

Първоначално той смяташе да изпрати отговарящия в неговата фирма за Европа. Благодарение на него именно той беше получил първото съобщение за сензациите, които се бяха разиграли около Малкия мъж. Но след това мистър Питейноводов реши сам да размърда многоуважаваната си особа. Разстоянието Холивуд-Ню Йорк-Лондон-Берлин премина за един миг. Той искаше на всяка цена да заснеме на филм историята на Максчо. Дано конкуренцията да не е надушила още какъв голям бизнес им се предлагаше тук насред улицата! Сега или никога!

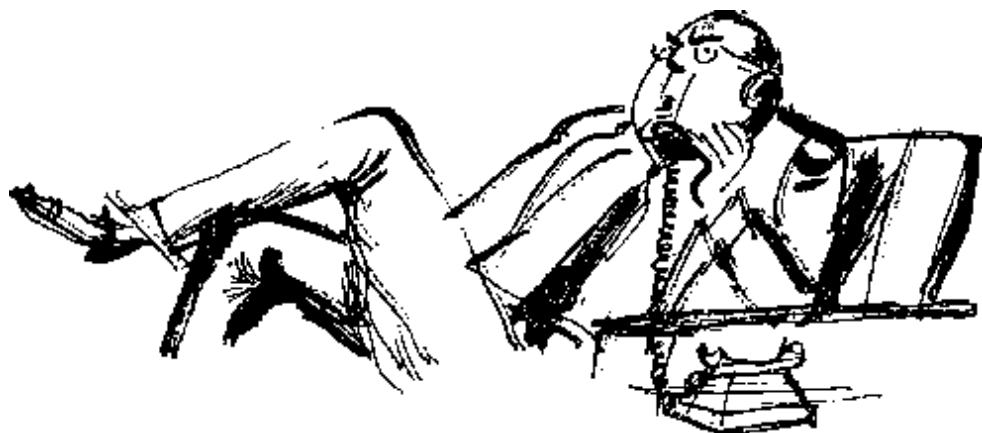
Когато той пристигна пред хотел „Хилтон“ на Будапещенската улица и се измъкна от таксито с цялото си величие, директорите на хотела вече стояха пред външната врата и му се поклониха дълбоко.

— Търсите ли нещо? — попита той, като ги видя така ниско наведени.

Преди още те да могат да се усмихнат любезно на неговата смешка, той вече стоеше пред асансьора. А преди те да стигнат до асансьора, — той вече седеше в хотелската си стая и телефонираше. С това започва...

ВТОРАТА ГЛАВА

ДИРЕКТОРЪТ ГОРОЛОМОВ СМЕНИЯ ЦВЕТА НА РЪКАВИЦИТЕ СИ. РОЗА МАРЦИПАН УСЛУЖВА НА МИСТЪР ПИТЕЙНОВОДОВ С ТЕАТРАЛНИЯ СИ БИНОКЪЛ. ФИЛМОВИ РАЗГОВОРИ В СИНИЯ САЛОН. НЯКОИ НЕ БИВА ДА СПЯТ НОЩЕМ, ДРУГИ НЕ МОГАТ, ТРЕТИ ПЪК НЕ ЖЕЛЯТ.

Мистър Питейноводов беше неуморим човек.

— Аз спя само два пъти в годината — обичаше да казва той, — веднъж през юли, а втория път през декември, но по цял месец, ден след ден, двадесет и четири часа без прекъсване, и тогава съм неумолим.

Когато репортьорите се чудеха и питаха дали поне не става по малко, за да хапне нещо, той отвърщаше:

— Не. Аз не мога да търпя половинчатите работи. Прекарвам сънните си месеци на своята яхта „Приятен сън“ и освен капитана и екипажа, разполагам на борда с още двама доверени служители. Единият трябва да яде, а другият да се мие вместо мене.

Дали той лъжеше, или не, не можеше да се разбере. Защото лицето му оставаше неподвижно.

Както и да е, тук, в Берлин, Джон Фостър Питейноводов, едрият и дълъг филмов магнат от Съединените щати, съвсем нямаше сънлив вид. Обади се по телефона на Фокус Мокус. Обади се по телефона на

цирковия директор Гороломов. Обади се на криминалния комисар Теслозъбов, комуто това съвсем не беше приятно, защото все още лежеше на кушетката. Обади се на американския генерален консул. Обади се на Германската банка. Обади се на Франкфуртския филиал на своята филмова фирма. После се изми. Този път собственоръчно, защото сега не беше нито юли, нито декември. После яде в бара за гостите на хотела, също така лично, и погълна едно рагу, препечено със сирене. А при започване на цирковото представление вече седеше в запазената за него ложа.

Директорът Гороломов го поздрави с гръмки думи, беше надянал на ръцете си снежнобели ръкавици от тънка кожа и се осведоми може ли да представи на изцяло разпродадения салон интересния гост.

— Че откъде накъде питате мен за това? — отвърна Питейноводов. — Питайте него самия!

Директорът Гороломов плесна над главата си облечените си в бели ръкавици ръце.

— Какво недоразумение! — извика загрижено той. — Та интересният ни гост сте вие!

— Само да посмеете! — отвърна ядосано Питейноводов. — Аз съм дошъл тук по работа. Предварителната реклама само оскъпява покупката. Искате ли да ми направите една услуга?

— Естествено.

— Тогава, моля, докато сключим договора, дръжте устата си затворена със своите бели ръкавици!

— Надявам се, че казвате това само фигуративно — отвърна остро директорът Гороломов. — А сега се оттеглям.

Мистър Питейноводов започна да прелиства програмата и рече разсеяно:

— Аз пък мислех, че вече ви няма тук.

В гардеробната на професора директорът на цирка разказа дълбоко обиден какво беше преживял току-що.

— Такъв недодялан тип! — ругаеше той. — Да съм си държал бил устата!

— Не е бил много любезен — обади се Фокус Мокус. — Но в основата си, разбира се, е прав. Той не иска да се привлече вниманието на конкуренцията, която може да ни предложи повече пари.

— Че нас какво ни засяга това? — Директорът щръкна нагоре краищата на мустаците си. — Ние ще сключим договор с онзи, който ни плати най-много.

Фокус Мокус поклати усмихнато глава:

— Ние ще сключим договор с най-добрия човек. А това е мистър Питейноводов. Бива ли да ви припомня нещо, драги Гороломов? Преди известно време, и то съвсем не беше толкова отдавна, цирковият номер „Големият джебчия и Малкия мъж“ има сред любителите на цирка сензационен успех. Ангажиментите, които предложиха тогава други фирми на двамата артисти, бяха нечувано големи. И? Съгласиха ли се те да тръгнат подир парите?

Директорът Гороломов гледаше измъчен към върховете на лачените си обувки.

— Не. Обаче новият договор, който вие сключихте с мен, също така не е много нисък.

— Само това ни липсваше! — рече Фокус Мокус. — Моят девиз гласи: „Най-добрият възможен договор с възможно най-добрия човек.“ Това важеше за вас, това ще важи и за мистър Питейноводов. Съгласен ли сте с мен?

— На вашите услуги, господин професоре!

Гороломов удари токове, извърна се и измарширува към вратата. Там се сблъска с Роза Марципан.

Тя беше облечена в трико и тюлена рокличка, защото беше време да излиза на манежа и да яхне трамплина, за да изпълни своите въздушни скокове.

— Нали няма никаква промяна? — възкликна тя. — Да ида ли да седна през антракта при нашия цар на киното?

— Бъдете нащрек! — предупреди я директорът Гороломов. — Царят на киното хапе.

— Е, мен няма да ме ухапе! — отвърна Роза и направи един пирует.

— Върви да седнеш в ложата, мила! — намеси се Фокус Мокус. — А ако той се осмели да те ухапе, аз от своя страна ще ухапя него.

— Ще му съобщя това. — Тя направи дълбок поклон и изтича леко по коридора.

Програмата си течеше, както подхожда за една програма, според определения в програмата ред. И артисти, и клоуни, и конете, дори и тигрите се стараеха особено. Зрителите бяха в най-добро настроение. Мистър Питейноводов също се чувствуваше доволен. Понякога си вземаше бележки. Сякаш пишеше оценки. Може би пресмяташе нещо. Бизнесмените обикновено така правят. Те пресмятат дори насън. И изглежда, че имат полза от това.

Дойде редът на големия антракт и повечето хора се изправиха, но той си остана на мястото. После дойде Роза Марципан, русичка и облечена в сребърна рокля, и той се изправи.

— Вие бяхте много добра — заключи той. — И сте много хубава.

Тя му подаде развеселено ръка.

— Приятно е на човека, когато го оценят правилно.

След като седнаха и двамата, тя извади от официалната си чантичка един театрален бинокъл и му го подаде.

Той го пое, погледа Роза през бинокъла и кимна.

— Дори сте особено хубава!

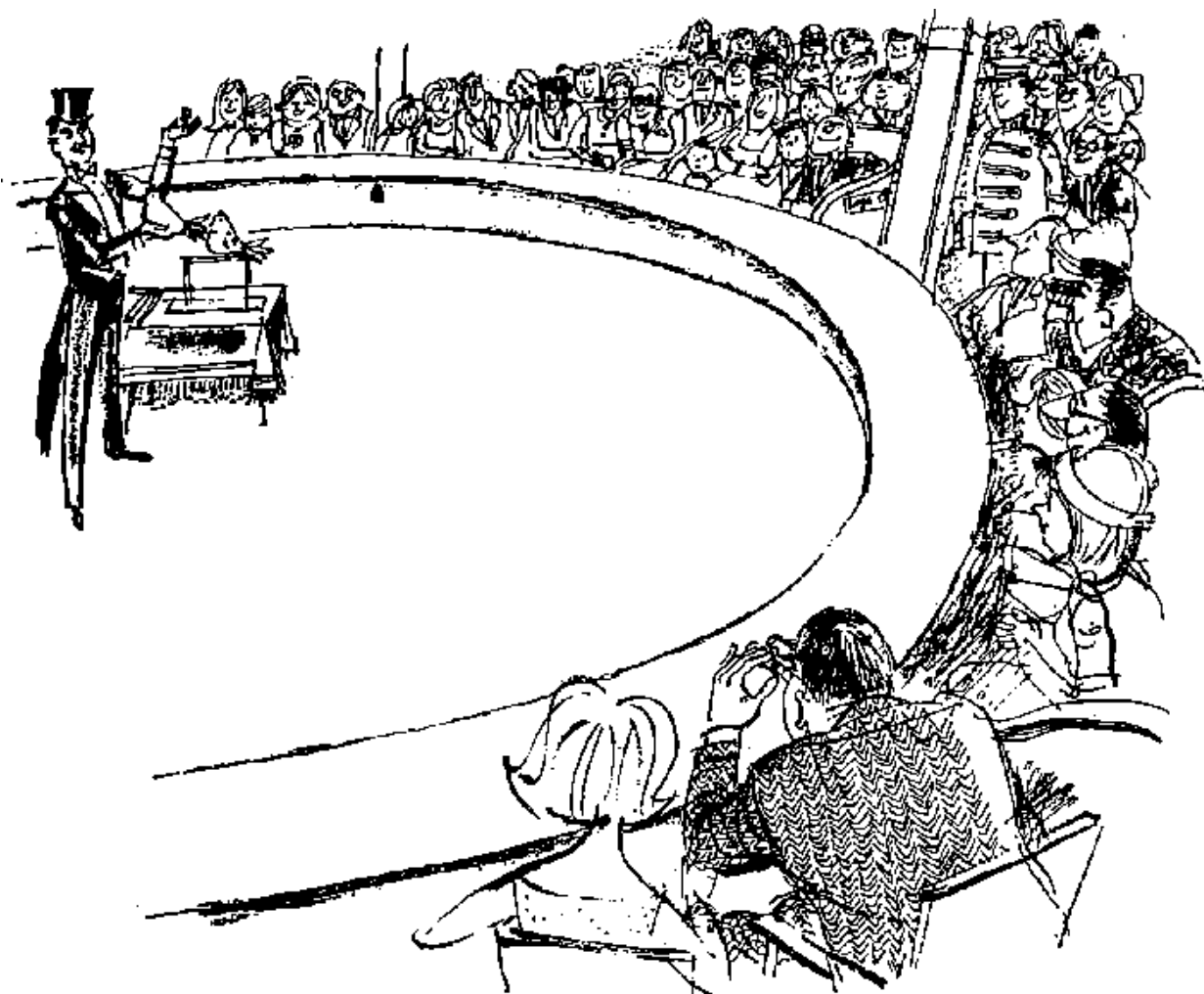
— А вие сте Дон Жуан, господин Питейноводов! — отвърна тя. — През бинокъла трябва да гледате, когато Фокус Мокус и Максчо излязат на манежа.

— Жалко — отвърна той.

И така втората част на програмата протече още по-блестящо от първата. И това никак не беше чудно. Всички очакваха трескаво сензационния номер „Големият джебчия и Малкия мъж“. И когато професор Фокус Мокус излезе под гръмки овации на манежа, мистър Питейноводов залепи здраво театралния бинокъл на Роза Марципан на очите си. Свали го оттам чак когато гълъбицата Ема се върна с Максчо на гърба от своя полет под купола на цирка и стъпи спокойно върху дланта на професора.

В продължение на двадесет и осем минути той не беше прочутият филмов продуцент Питейноводов, а един от няколкото хиляди омагьосани зрители. Беше се смял заедно с тях. Беше се чудил заедно с тях. Беше споделял техния страх. Беше ръкопляскал заедно с тях.

И когато служителите заиздигаха кръглата решетка, и той влезе в манежа заедно с останалите зрители, за да види най-после Малкия мъж, който махаше с ръка на всички. Защото все още не го беше видял нито веднъж въпреки театралния бинокъл.

Марципаненото момиче не беше изпуснало из очи нито за миг господина от Холивуд. Не й беше убягнало нищо от погледа. Сега тя знаеше, че той не беше само студен търговец, който вижда вместо живота — цифри и вместо човека — неговите режимни разноси, а вместо букета цветя — продажната му цена.

Когато обаче, проправил си с мъка път сред възбудената тълпа, той се върна в ложата, отново се бе превърнал в студен пресметливец.

— Куполът на шатъра няма да може да се освети добре — каза намръщено той. — Полета на гълъбицата обаче трябва да заснема на всяка цена като през лупа. Нима тук няма солидни циркови постройки?

От тухли и керемиди? Със стабилни рампи за прожекторите на купола? И за моите оператори? Освен това осигурителните вноски за снимки, правени под подвижен купол, са идиотски високи!

Роза се засмя.

— Ако не беше така, то тогава не ние, цирковите артисти, а чиновниците по осигуровките трябваше да работят под циркови шатри!

— Прекрасна идея! — рече господин Питейноводов и притвори доволно очи. — Ако зависеше от мен, с цялото си сърце бих изпълнил вашето пожелание!

Сега вече Роза стана делова. Например в Мюнхен — заразказва тя — имало цирк „Короната“. На „Марсплац“. Недалеч от Централната гара. Стабилна и ремонтирана преди няколко години постройка.

— Може ли да се наема този цирк? — попита Питейноводов.

— За какво? — попита Марципаненото момиче. — Ние и така и така ще имаме гастрол там. Още през тази година.

— Дано само не е през декември, защото тогава аз спя.

— Директорът Гороломов подписа договор за октомври и ноември — отвърна Роза.

— Ол райт — рече Питейноводов. — Мюнхен е добре. И два месеца също е добре. Цирковите сцени ще заснемем в цирка, вътрешните — в ателиетата на „Бавария“ в Грюнвалд, а Пихелщайн, доколкото знам, също е наблизо.

— Какво ще правите пък в Пихелщайн?

— Ами че там ще започне нашият филм! — обясни той. — В малкото селце с малките къщички и с дребните жители и гимнастици и с дребните родители на Максчо, които тръгват със своите малки куфарчета към малката гара, за да опитат щастieto си по широкия голям свят. Или може би вие имате пред вид по-хубаво начало за филма?

Тя поклати усмихнато глава.

— Не намирам по-хубаво начало, господин Питейноводов.

— Наричайте ме просто Джон — каза доволно той.

Зрителите около тях станаха неспокойни. Някои извикаха „Пст!“, други „Шшт!“ Един дори каза:

— Млъкнете най-после, де!

След представлението се срещнаха в Синия салон на хотела, където живееха Фокус Мокус и Максчо. На срещата присъствуваха — нека уточним още в началото — петима души: Роза Марципан, Джон Ф. Питейноводов, Малкия мъж, Фокус Мокус и — свил се смутен в един ъгъл — директорът Гороломов. На ръцете си той беше сложил мишосиви ръкавици. Така да се каже, полутраур. Напомадените му мустачки бяха вдигнали флаг наполовина. Може би филмовият чичо от Америка все още му беше сърдит.

— Еха-а-а! — прошушна Максчо въодушевено, когато се появи мистър Питейноводов. — Та тоя човек въобще няма край нагоре! Тъкмо за мен работа! Същински прът за катерене!

— Дръж се прилично! — каза строго Фокус Мокус.

Малкия мъж седеше върху масата и кусаше с лъжичка горещ шоколад.

— На вашите услуги, господин професоре — прошушна Максчо.

Питейноводов запали голяма черна пура и заяви:

— Решил съм да направя филм за живота на Максчо Пихелщайнер и естествено той ще играе главната роля. За останалите главни роли също така не желая да наемам артисти, а ще ги изпълнявате вие. Добрите артисти на сцената почти всякога могат да бъдат и филмови артисти.

— А кой ще играе ролята на директора на цирка? — попита внимателно директорът Гороломов.

Питейноводов се засмя.

— Ами че естествено вие! Или вие можете да ми предложите някой по-подходящ от вас? Не ли? Аз също не.

Омърлушените мустачки на Гороломов отново щръкнаха нагоре. След това той свали тайно под масата сивите си ръкавици и ги скри. Малко по-късно отново беше със снежнобели ръкавици! Това не беше никаква магия, а просто той всякога носеше със себе си чифт бели, чифт сиви и чифт черни ръкавици. И ги сменяваше според настроението, в което се намираще. Не можеше да живее без това. Че защо пък не? Хората имат къде-къде по-лоши навици. И най-важното, че повечето струват много по-скъпо.

Мистър Питейноводов започна да разказва надълго и нашироко как си представя бъдещия филм. Кога и къде смята да го снима. Че той лично щял да се заеме с режисьорската работа. Кои двама артисти предвиждал да играят крадците на деца, защото — както се пошегува той — директорът на затвора сигурно нямало да пусне в отпуска по случай филма истинските негодници Бернхард и Плешивия Ото. Дотук всичко му било ясно.

— Само нещичко ми липсва още — добави той. — Нещо много важно. Една любовна история. Защото във всеки филм трябва да има по една любовна история. Но тя все ще ми хрумне дотогава.

В това време Максчо се разсмя и едва не се засръбна с горещия шоколад.

— Може би ние бихме могли да ви помогнем — намеси се Роза Марципан, като остана съвсем сериозна. — Ще бъде ли подходящо, ако във вашия филм едната от трите въздушни акробатки се влюби в илюзиониста? А илюзионистът се влюби в хубавата руса въздушна акробатка?

Питейноводов всмукна от своята хаванска пура и се замисли.

— Не е лоша идея. Но все пак липсва драматичният конфликт. А той е най-важният. Публиката има нужда от него. Щастие, постигнато

без трудности, не е подходящо за филм.

— И на това може да се намери колаят — намеси се директорът Гороломов, като галеше нежно лявата си бяла ръкавица с дясната. — Например единият от клоуните може да прояви ревност към илюзиониста и да смени в гардероба на артистите неговия фрак с фрака на ездача-акробат...

— Целият съм само слух! — рече заинтригуван Питейноводов.

— Ездачът-акробат излиза на манежа със своя кон, но е облякъл фрака на илюзиониста, без да подозира, че той е бил сменен... И тогава изведнъж от фалшивия фрак изхвърчат големите книжни букети и двете дресирани гълъбици, а и бялата зайка изскача на манежа... А жребецът се стряска и ездачът-акробат полита върху пясъка...

— Прекрасно! — избухна Питейноводов. — Това е разрешението на въпроса! Любов, ревност, напрежение, разменени фракове, комична сцена пред препълнения до последното място салон, ездачът-акробат напердашва клоуна, илюзионистът целува апетитната блондинка — повече не може и да иска човек! Работата е само там дали такъв сериозен господин като професор Фокус Мокус ще се съгласи да играе ролята на влюбен. — Той погледна към „сериозния господин“ и ококори широко очи.

Защото Марципаненото момиче, по професия въздушна акробатка, се беше прилепило нежно към илюзиониста и рече:

— Ще иска той, ще иска!

А Фокус Мокус прибави, малко смутен:

— Ще трябва да приема, няма как.

— Охо! — отвърна Питейноводов. — Полека-лека ми се прояснява. Действителността се е намесила преди мене.

— Точно така. — Директорът Гороломов се радваше като малко дете. — Също и клоунът, и разменените фракове, и падането от коня — аз нищо не съм измислил, а всичко се случи точно така преди известно време в моя цирк!

— Да живее действителността! — отвърна доволен мистър Питейноводов. — Понякога животът има също такива добри хрумвания, както и филмовите хора.

Всички се разсмяха и той се смя не по-малко от тях.

След това обаче изведнъж стана сериозен, изправи се като свещ на стола си и каза:

— С това засегнахме така наречената художествена страна на въпроса. То все някога трябваше да стане. Но сега започва по-важната част на нашето съвещание, а именно — търговската.

— Аз настоявам да отложим за утре — обади се Фокус Мокус. — Момчето трябва да си ляга. Съвсем крайно време е за него.

— Ами че настанете го в неговата кибритена кутийка — посъветва американецът — и след това ще си продължим преговорите.

Фокус Мокус заклати енергично глава.

— Изключено! Той е моят партньор. — Неочаквано той потрепера. — Къде си ти изобщо?

Сякаш гръм падна в стаята. Всички впериха погледи към масата. Малкия мъж беше изчезнал!

— Максчо! — извика Фокус Мокус.

— Миличко! — извика Роза Марципан.

— Малкият! — извика директорът Гороломов.

Никакъв отговор.

— Макси! — извика мистър Питейноводов.

Всички седяха неподвижни, като нарисувани по местата си, и не смееха да си поемат дъх. Нищо. Нито звук. Само навън пред вратата някой крачеше бавно напред и назад.

С един скок Фокус Мокус се озова на вратата. Отвори я из един път.

— Кой сте вие?

— Но, господин професоре — отвърна мъжът, — нима не ме познахте? Аз съм хотелският детектив, който пази Максчо.

— А къде е той?

— Не разбирам въпроса ви — отвърна объркан детективът. — Той е при вас. Аз през цялото време пазя вратата, за да не го откраднат наново.

— Той изчезна! — извика директорът Гороломов и бързо смъкна белите си ръкавици.

— Това е съвсем невъзможно! — отвърна детективът. — Синият салон има само тази единствена врата, а откакто вие сте влезли вътре, аз не съм я изпускал из очи.

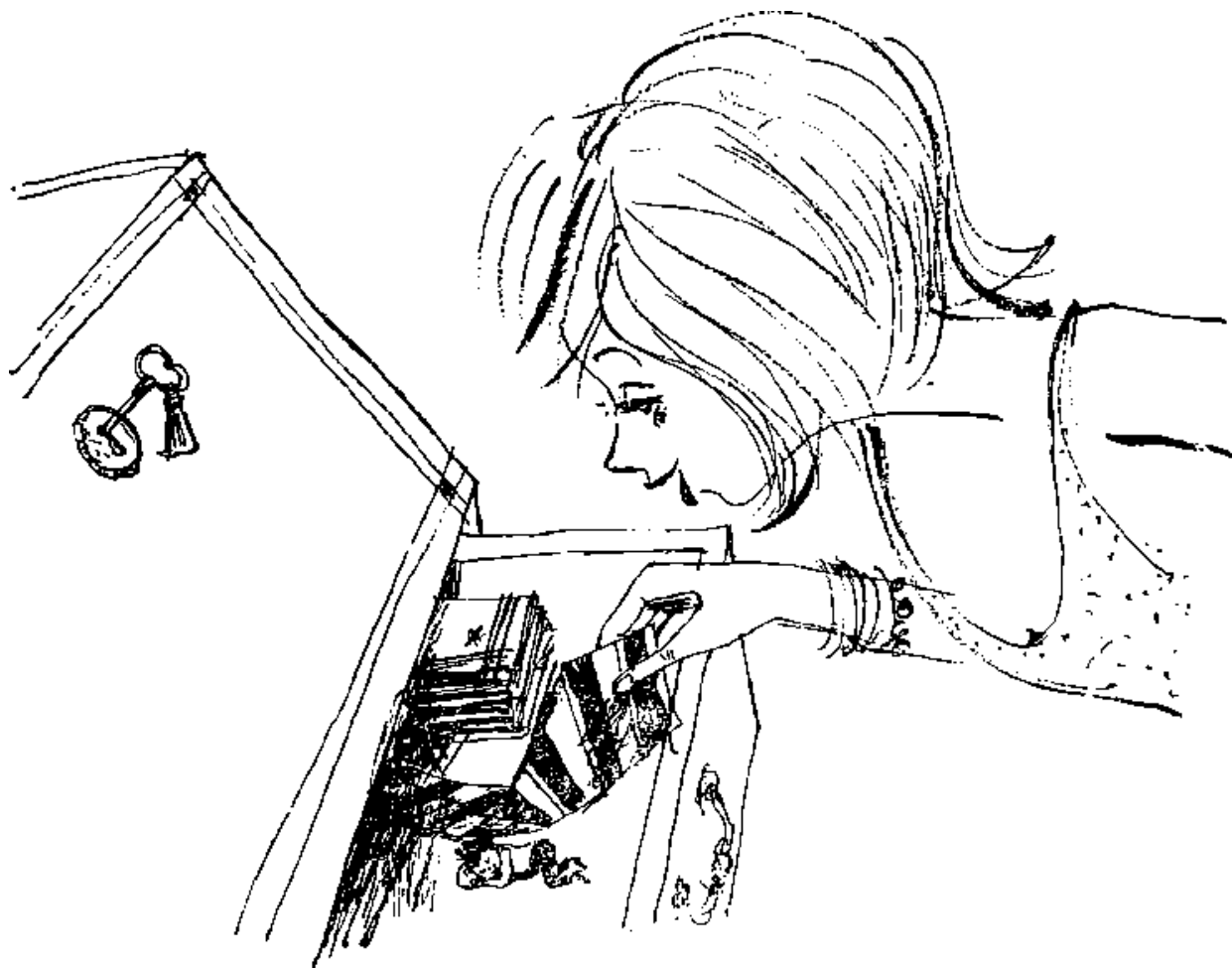
— А защо тогава той не се обажда, след като ние го викаме толкова високо? — попита нервно Питейноводов. — Защото е изчезнал!

— Изключено. — Нищо не беше в състояние да извади детектива от спокойствие. — Вашата вратовръзка също е изчезнала. И въпреки това трябва да е тук някъде.

Действително, шарената вратовръзка на Питейноводов беше изчезнала. Никой не беше забелязал това.

— Да го търсим! — извика насърчително Роза Марципан. — На колене, уважаеми господа!

И в същия миг четиримата мъже запълзяха на четири крака из Синия салон. Жалко, че нямаше фотограф наблизко. Снимката би била истинска бомба!

Роза Марципан не пълзеше. Много ѝ беше тясна полата. Пък и през ума ѝ мина, че е достатъчно четирима мъже да пълзят в краката ѝ. Тя се зае да претърси по-високите райони: малките ъгли масички, бюфета, библиотеката, витринката със старите порцелани и изящната писалищна маса стил бидермайер. Едното от чекмеджетата беше

отворено и над ръба му се подаваше краят на пъстрата вратовръзка от мека тънка коприна.

Роза внимателно вдигна крайчето на вратовръзката и рече развълнувано:

— Ей го къде е легнал, този пакостник!

В миг тримата мъже скочиха на крака. Надвесиха се над писалищното бюро, отупаха коленете на панталоните си и загледаха очаровани към отвореното чекмедже. Максчо спеше. Спеше като лалугерче. Не се събуди и когато Фокус Мокус го вдигна, положи го внимателно в дланта си и излезе заедно с него на пръсти от салона.

Едва когато горе в спалнята той го пъкна в старата кибритена кутийка, Максчо отвори за миг очи, промълви:

— Тооолкова бях уморен! — и веднага отново заспа.

В коридора пред спалнята хотелският детектив седна на един стол, пиеше шварц-кафе и бдеше. Не биваше да спи.

Мистър Питейноводов се върна с кола в хотел „Хилтон“ и започна да пресмята. Защото не можеше да спи.

А някъде в големия град Берлин седеше мосю Боало заедно със своята необикновена група туристи от Париж. Те пък не искаха да спят. Трябваше да уговорят пъклените си планове. За следващия ден. А с този следващ ден, макар и не направо с необикновената туристическа група, започва...

ТРЕТАТА ГЛАВА

СТАВА ДУМА ЗА ТЪРГОВСКА СДЕЛКА. И СМЕТКИТЕ СА НУЖНИ В ЖИВОТА. ТАЙНСТВЕНИЯТ ПЛИК.
ГОСПОДИН ФОН ГЪОТЕ — УЧИТЕЛ. ВТОРИЯТ ПОДПЕЧАТАН ПЛИК. СДЕЛКАТА Е СКЛЮЧЕНА.

Търговските преговори започнаха веднага след закуската. Отново един хотелски детектив охраняваше Синия салон, само че беше друг човек. Защото детективът, който беше дежурил предишната вечер и през цялата нощ, естествено се беше уморил и трябваше да спи. Двата се сменяваха всеки дванадесет часа.

За търговските преговори ще ви разкажа само най-необходимото, защото знам, че децата не се интересуват много-много от такива неща. Те биха предпочели хиляди пъти да чуят как някой едноок конекрадец е хванат с ласо или как леко пийналият кмет се бухва в тъпана, докато дирижира оркестъра на пожарната команда. В сравнение с това търговските преговори са отегчителни.

Въпреки всичко не мога да заобиколя преговорите в Синия салон. Най-напред те са важни за развоя на нашата история. И второ, вие не се учите да събирате, да изваждате, да умножавате и да делите в училище само за да доставите удоволствие на учителите си и на директора. Който не знае да смята, ще има да се пули един ден. Ще го подведе някой, та дим ще се вдигне. Защото не всички разбираци от сметки хора, с които имаме вземане-даване в живота си, са добри.

— Какво и с каква цел искам да го купя, аз вече ви изложих — каза мистър Джон Ф. Питейноводов. — Сега е ваш ред, професоре. Назовете ми цената.

— Покажи му плика — посъветва Максчо.

Той отново седеше пред своята малка масичка отгоре върху голямата маса и ядеше с лъжичка ананасова тортичка.

— Какъв плик? — попита учудено Питейноводов.

Роза Марципан се усмихна лукаво.

— Ние, цирковите артисти, сме големи шмекери, мой драги Джон.

— Нашата цена е написана върху един лист — обясни Максчо. — Листът е пъхнат в един плик. Пликът е подпечатан. А подпечатаният плик е пъхнат във вътрешния джоб на моя настойник и партньор Фокус Мокус.

Директорът Гороломов беше изненадан и обиден.

— Че аз нищо не знам за това!

Той смъкна сивите си ръкавици и остана — съвсем против обичая си — около половин час със съвсем голи ръце. Защото не знаеше още дали трябва да надене белите или черните си ръкавици.

— Драги Гороломов — каза Фокус Мокус, — договорът между мистър Питейноводов и вашия цирк е отделна работа. С това ние нямаме нищо общо. На листчето в плика е написана само цената, която искаме ние — Максчо, госпожица Марципан и аз.

— Вашият подпечатан плик ми изопва нервите — заяви мистър Питейноводов. — Аз искам да направя широкоекранен и цветен филм. Освен това искам да заснема живота на Максчо в един шестсериен филм за телевизията. Това ще бъде доста скъпо удоволствие. Затова имам нужда от правата за целия свят за десет години. И затова именно

имам нужда от вашия Максчо, от вас самия и от вашата госпожица годеница като главни изпълнители за месеците октомври и ноември в цирк „Короната“ в Мюнхен. Всичко е съвсем ясно.

— Обаче филмът съвсем няма да бъде скъпо удоволствие! — подхвърли Максчо.

— Моят партньор има право — рече любезно Фокус Мокус. — Заедно с телевизионната серия вашият филм няма да струва нито един долар по-скъпо от всеки друг цирков филм. Но за сметка на това той ще ви донесе най-малко десет пъти повече печалба, отколкото всеки друг филм. Защото никога досега никоя филмова звезда не е била само пет сантиметра висока. Такова нещо светът не е виждал до ден-днешен и всеки жител на земята ще побърза да влезе в най-близкото кино, за да го види.

— Има да спечелите сума пари за нищо и никакво! — извика въодушевено Максчо.

Всички го погледнаха неодобрително.

— Добре, добре — изръмжа Питейноводов. — И така, може би нашият филм действително ще се окаже добра сделка. Но какво общо има тук този подпечатан плик? И къде е той?

Фокус Мокус извади един плик от джоба си, сложи го върху масата и каза:

— Ето го.

Но когато американецът посегна към него, той хвана здраво ръката му.

— Пликът ще бъде отворен едва след, като вие напишете от своя страна върху един лист сумата, която желаете да ни заплатите доброволно.

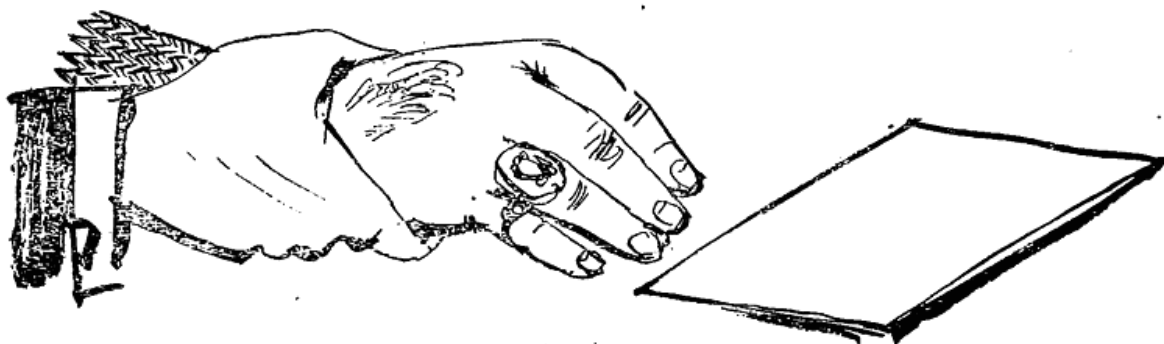
— Излишно усложнение — каза Питейноводов. — Тогава вие ще отворите вашия смешен плик, ще сравните двете суми и ще започнем да се пазарим. За какво тогава ни е необходима тази игра на пликове?

— Не бързайте! — извика Максчо. — Най-хубавото идва накрая. — Той потърка ръце от удоволствие.

— Ние няма да се пазарим с вас — отвърна Фокус Мокус. — Сумите, нанесени върху вашия и върху нашия лист, са окончателни. Ако вашата сума е по-голяма от нашата, договорът е сключен.

— А ако аз съм ви предложил по-малко, отколкото вие искате във вашия дяволски плик?

— Тогава — рече усмихнато Роза — сделката за жалост ще отиде по дяволите.

Господин Питейноводов направи — което той вършеше твърде рядко — съвсем стресната физиономия. Мълчеше. А директорът Гороломов сложи на ръцете си една черна и една бяла ръкавица. Сега вече можеше да се случи каквото ще.

След известно време мистър Питейноводов запали една от своите черни пури, проследи с поглед малките облачета дим, погледа загрижено тайнствения плик и каза:

— Тоя метод е съвсем нов. Вие сте твърде изпечени хора.

— И двете неща не са верни — отвърна Фокус Мокус. — Ние нищо не разбираме от сделки. А методът датира от преди почти сто и петдесет години.

— Той е измислен от стария Гьоте — извика Максчо. — От най-големия германски поет.

— Знам го — отвърна Питейноводов. — И същият този Гьоте, значи, е измислил този трик с плика? Че на негово време изобщо не е имало филмови продуценти!

Роза се изсмя.

— Но издатели на книги е имало вече, а те също са били от стара коза яре.

— Деловите хора са родени на този свят, за да правят сделки — каза Питейноводов. — Къде ще ни отиде краят, ако поетите и илюзионистите почнат да ни предлагат подпечатани пликове?

— Случилото се е случило — каза Фокус Мокус. — Един издател, мисля, че се е казал Гьошен, искал да издаде последната книга на Гьоте и попитал колко струва ръкописът. По този повод поетът изпратил един свой добър познат при издателя, който му предал такъв

един плик. В случай че издателят предложил по-малко, отколкото се искало в писмото, сделката щяла...

— ... да отиде по дяволите! — извика развеселен Максчо.

— И как се свършило всичко? — попита Питейноводов.

— Издателят дълго мислил.

— Влизам му в положението — прекъсна го американецът. Той попи с носната си кърпа потта от челото. Беше го обляла топлина. — И после?

— После той дал някаква висока цена. Най-високата, която можел да предложи. Тогава отворили плика и сравнили двете суми. Предложената от издателя била по-висока от предявената от Гъоте. С това сделката била сключена.

— Вашият велик Гъоте е бил и велик кождер — заяви мрачно Питейноводов. — Жалко, дето вие сте чели не само неговите произведения, а и търговските му книги.

— Ние не желаем да ви принуждаваме — каза спокойно Фокус Мокус. — Вие можете да отхвърлите нашето предложение.

— Не, тъкмо това не мога. Аз искам и ще заснема на всяка цена филма за Малкия мъж. И за целта трябва да откупя правата за целия свят.

— Добре тогава — рече Фокус Мокус. — В такъв случай ние очакваме вашето предложение. Ако вашата сума надминава посочената от нас в плика, всичко е наред. Размислете спокойно. Ние не бързаме.

— Нямам какво да мисля — изръмжа Питейноводов. — Аз знам колко най-много мога да ви предложа, без да фалирам от това.

Той стана, отиде направо до писалищната маса край стената, написа бързо и решително нещо върху един лист, върна се обратно, поднесе листа на Фокус Мокус, каза: „Ето!“ — и се отпусна в своя фотьойл.

Фокус Мокус прочете цифрата и не каза нито дума. Роза погледна листа и рече:

— О!

Директорът Гороломов надникна над рамото на Фокус Мокус и промълви само:

— Това се вика работа!

А Максчо, който беше пробягал по края на листа, за да може да прочете цифрата, скочи от края на масата към Фокус Мокус, покатери се като невестулка по него, целуна го по върха на носа и се озова след елегантно стремително спускане в обичайното му удобно външно джобче.

— Честито — заяви тържествено професор Фокус Мокус. — Вие спечелихте.

Мистър Питейноводов въздъхна облекчено.

— Ние много ще се стараем по време на снимките за филма — извика Максчо. — А когато снимките се свършат, ще си почиваме.

Директорът Гороломов така се изплаши, че чак връхчетата на мустаците му затрепераха.

— Вие смятате да изоставите моя цирк?

— Момчето преувеличава — рече Фокус Мокус. — Но два месеца почивка сигурно ще си вземем.

А сега навярно и вие искате да знаете какво беше написано на листа. Аз го видях със собствените си очи. Професорът ми го показа в Лугано, докато пиехме на терасата болле и очаквахме големия фойерверк. И така, на листа беше написано:

Два милиона долар и нито цент повече!

Джон Ф. Питейноводов

2 000 000 долара! Пресметнато в германски марки, това прави... Но вие можете да си го пресметнете и без мене. Всеки случай такава голяма сума пари не се печелят всеки ден. Дори и когато човек е илюзионист или пък Малък мъж. А да не говорим въобще за въздушни акробатки.

— Че правата за филма са мои, това вече знам — каза мистър Питейноводов. — Какво ще трябва да ви заплатя, за жалост също така знам. Но какво има във вашия дяволски плик, това още не знам. Мога ли да погледна вътре?

— Разбира се — отвърна Фокус Мокус.

— Внимание в картинката! — подвикна Максчо.

Марципаненото момиче се усмихваше тайнствено като рус сфинкс. Директорът Гороломов скочи на крака и избърза да застане зад стола на Питейноводов. Този път той трепереше не от уплаха, а от ужасно любопитство. Той често обичаше да си трепери.

Американецът разкъса плика, извади отвътре един лист, разтвори го и замръзна.

Директорът Гороломов, който гледаше иззад рамото му, превърна очи и промълви:

— Припадам. — Но след това все пак не припадна, защото навреме се хвана за дръжката, не, за облегалката на мистър Питейноводовия стол. Само коленете му леко се подгъваха.

Филмовият магнат на САЩ въобще не забеляза това. Той все още седеше замръзнал на стола си като восъчна фигура в музейна зала за восъчни фигури.

А сега вие сигурно бихте желали да знаете какво беше написано върху втория лист. Аз и него видях в Лугано със собствените си очи. Мистър Питейноводов не беше пожелал да го запази. Подобна излагация — според неговите думи — нямало нужда човек да си сложи

в рамка и да я окачи над кушетката си. Прав си е човекът, влизам му в положението. Защото листът, който той с треперещи пръсти беше измъкнал от подпечатания плик, изглеждаше така:

С други думи: листът беше празен! Върху него не беше написано никакво число. Нямахме никакъв подпис под числото, което не беше написано. Нищо. Беше най-празният лист, който въобще някога е слаган в плик.

Минаха близо пет минути, докато восъчната фигура на име Джон Ф. Питейноводов се раздвижи. Фигурата затрака с клепачите си. Това беше първият ѝ признак на живот.

— Идва на себе си — констатира Максчо.

След още две минути американецът най-после можа да проговори.

— Аз съм истинско магаре — каза ядно той. — Можех спокойно да си спестя единия от двата милиона и вие пак щяхте да се съгласите. Празен лист! Вашият мистър Гъоте е бил умен дявол, точно като неговия Мефистофел от романа му за Фауст.

Фокус Мокус се усмихна.

— Нашият мистър Гъоте е бил само наполовина умен дявол. Освен това: плика и листа наистина е измислил той, но идеята да не се напише нищо върху листа, е само моя.

— Моите уважения — каза ядосан Питейноводов. — Но ако, да речем, аз бях написал върху моя лист само десет или двадесет хиляди долара?

— Вие никога не бихте сторили подобно нещо — намеси се Роза Марципан. — Та нали на всяка цена искахте да се сдобиете с правата за правене на филма?!

Питейноводов кимна.

— Това е вярно, Рози. Но въпреки туй. Да приемем, че бях рискувал. Трябва да ви кажа, че аз съм доста добър играч на покер.

— Аз пък съм много добър илюзионист — отвърна Фокус Мокус.
— Ние, разбира се, не знаехме каква сума щяхте да ни предложите. Защото сме новаци. Но ако вие ни бяхте предложили само бакшиш, върху масата щеше да има друг плик.

— Друг плик ли? Че откъде щяхте да го вземете толкова бързо?

— Ех, какъв сте комичен! — възкликна Максчо и от удоволствие си дръпна косите. — Че пликът отдавна лежи пред носа ви!

Мистър Питейноводов погледна към масата. Действително. Пред носа му лежеше нов подпечатан плик. Той го погледна така, сякаш въпреки височината на тялото си (1,90 метра) беше зайче, а пликът — гърмяща змия.

— Погледнете какво пише вътре — предложи Фокус Мокус. — Не се смущавайте.

Мистър Питейноводов разкъса втория плик, извади отвътре листа и стана бял като стената.

— Но... но това е невъзможно! Та толкова много пари не съществуват въобще!

Професорът кимна с глава.

— Ако видех, че ни предлагате съвсем малка сума, аз щях да искам извънредно голяма. С това нашият договор щеше...

— ... да отиде по дяволите! — извика весело Максчо.

— И ние щяхме да чакаме по-сериозен купувач — добави Роза Марципан.

— Вие сте твърде изпечено трио — каза Питейноводов. — И ако по време на снимането на филма бъдете само наполовина толкова добри, колкото бяхте днес, филмът ще стане истински шедевър.

— И ще стане! — Искате ли да се хванем на бас? — попита Максчо.

Питейноводов вдигна отбранително ръце.

— Да се хванем на бас? С такъв малък шмекер като тебе? В никакъв случай. Не съм чак дотам богат.

— Но аз вече съм богат — каза гордо Максчо. — Мога ли да ви поканя да хапнете една ананасова тортичка?

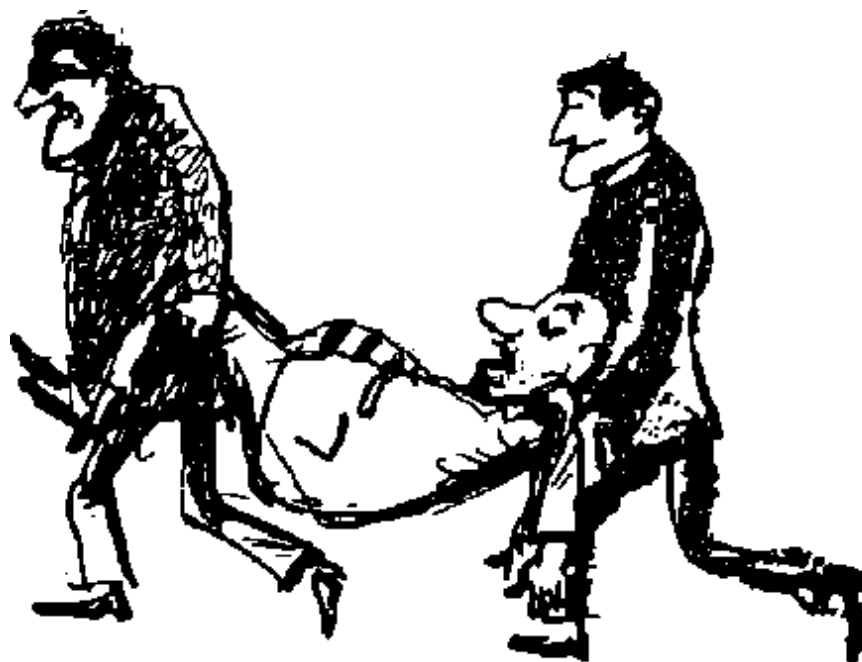
— Ама че гадост! Ананасова тортичка! Чаша двойно уиски бих предпочел много повече.

— Съгласен — отвърна Максчо. — Само едно не ми е ясно: как така човек, който пие с такова удоволствие уиски, може да се нарича Питейноводов.

Всъщност аз имах намерение да ви разкажа в третата глава за „Операция Спящата красавица“. Обаче историята с трите листа и двата плика ми отне повече време, отколкото предполагах. А пък прекалено дълги глави аз не обичам. Затова сега започва...

ЧЕТВЪРТАТА ГЛАВА

„ОПЕРАЦИЯ СПЯЩАТА КРАСАВИЦА“. ГЛАВНИЯТ НАДЗИРАТЕЛ МЮЛЕНШУЛТЕ СИ СПОМНЯ СМЪТНО. ПЛЕШИВИЯ ОТО ОТНОВО Е ЖАДЕН. КАКВО Е ТОВА ПИАНО ВЪВ ВЪЗДУХА? КОМИСАРИЯТ ТЕСЛОЗЪБОВ СИ СЪБИРА БАГАЖА. ЦИРК „ЩИЛКЕ“ ГОСТУВА В ГЛАЗГОУ И ЛОНДОН.

1

През нощта, която настъпи след този ден, беше направено едно сензационно нападение. То се проведе съвсем безшумно. Злосторниците се измъкнаха, без никой да ги види. Те не откраднаха нито пари, нито кожи, нито бижута. Откраднаха двама задържани. Не нападнаха никакъв бижутериен магазин, нито пък банкова сграда. Нападнаха зданието на следствения затвор.

Разбира се, това беше ужасно нахалство. Но въпреки това, беше нещо съвсем ново. И печатът, и радиото, и хроникалните филми откачиха по едно сериозно мъррене. Но всичко това стана по-късно и изобщо твърде късно. Когато вече можеха само да се смеят или да се карат.

Началникът на полицията започна да се кара. Директорът на затвора си подаде оставката. Криминалният комисар Теслозъбов си взе отпуск. Но каква полза? Полицията се беше изложила като кифладжия.

При това директорът на затвора все пак беше забелязал нападението пръв. Макар и — приблизително — шест-седем часа покъсно. Но той нямаше вина за това. Защото доктор Хойблайн — така се казваше той — не живееше в затвора, а в едно предградие на същия град.

Но най-добре ще бъде да разкажа всичко подред. Това все още си остава най-правилният метод. Той не е нов наистина. Но защо пък трябва да бъде нов? Не всякога новото е правилно и не всякога правилното трябва да бъде ново.

И така: господин доктор Хойблайн пристигна с колата си, както всяка заран, точно в осем часа пред външната порта на затвора и натисна три пъти клаксона, за да му отворят. Но никой не му отвори. Той почака и изсвири отново. Никой не се помръдна. Такова нещо никога не му се беше случвало.

Той слезе разярен от колата, вдигна се на пръсти и погледна през решетъчното прозорче към надзирателската стая. Отначало си глътна езика. После каза сам на себе си:

— Но това не е възможно! — Потропа с ръка по прозореца. — Вичорек! — изкрещя той. — Какво ви е прихванало всъщност?

Надзирателят Вичорек седеше пред писалищната маса и спеше. До стола му лежеше овчарската кучка Диана и спеше. Никакво удряне по прозореца не помогна.

Доктор Хойблайн изтича към вратата и заблъска с юмруци по нея. Едното желязно крило изскърца и се открегна. Хойблайн чу как отвътре издрънча тежката връзка ключове. Възможно ли беше такова нещо — неговият затвор не беше заключен! Той се хвърли със сетни сили към масивната порта, докато тя се отвори дотолкова, че той можа да влезе цял разтреперан с олюляващи се крачки в двора. След това затвори портата, завъртя ключа в ключалката и понечи да си поеме за миг дъх. Ала не успя.

Защото забеляза в същия миг главния надзирател Мюленшулте, който стискаше овчарското куче Плутон за стоманената верижка, но те двамата не го виждаха. Лежаха спокойно на пода и спяха.

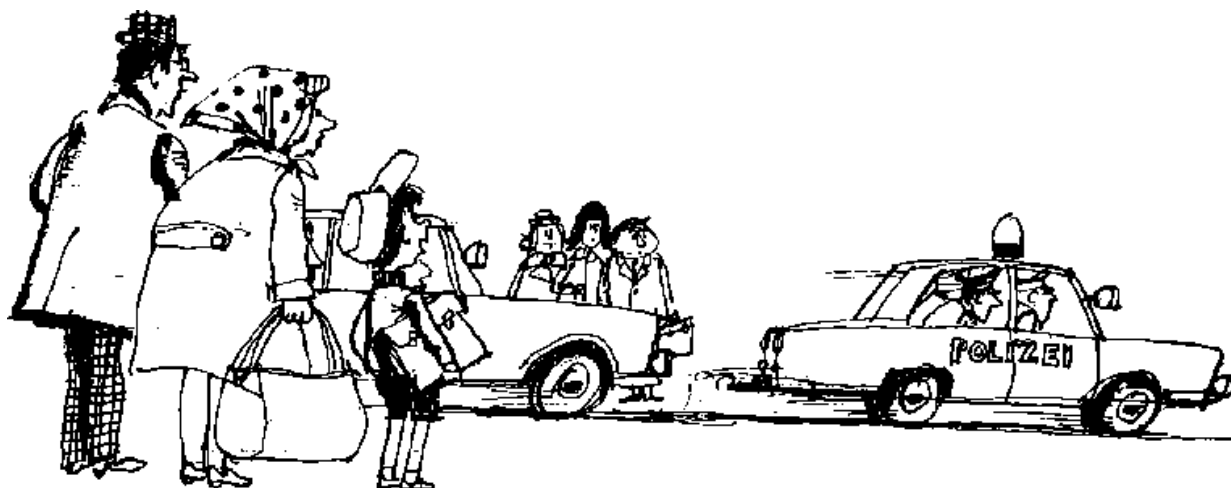

Доктор Хойблайн премина с подкосени крака двора и стигна до зданието на затвора. Косите му настръхнаха. И тази врата беше отворена! Той се запромъква през коридорите. Започна да се изкачва от етаж на етаж. Навсякъде картината беше същата. Задържаните спяха. Затворническите надзиратели спяха. Медицинската сестра в амбулаторията спеше. Готвачката и нейните помощнички също спяха. Огнярят и двата му късоопашати папагала спяха. Спяха дори мухите по стените.

В отчаянието си доктор Хойблайн извика по телефона началника на полицията и му съобщи със заекващ глас неприятната новина. Началникът изрева в слушалката:

— Разказвайте такива приказки на госпожа баба си под коледното дърво!

Но после се замисли. Ами ако това съвсем не беше приказка?

Десет минути по-късно една дузина дежурни полицейски коли профучаха през града. Сините им ламбички се въртяха. Сигналните им сирени пищяха. След тях летяха големи служебни коли. В първата седяха лично началникът на полицията, главният медицински съветник доктор Гринайзен, криминалният комисар Теслозъбов и професор Дикхут, директор на съдебния химически институт. Минувачите гледаха стреснато след бясно гонещите се коли.

— Какво им е припарило толкова? — попита една жена с тежка пазарска чанта в ръка.

— Може на някого да е изкипяло млякото — обади се един ученик, който стоеше до нея.

— Олеле, каква беля направих! — извика ужасена тя. — Сигурно пак съм забравила да изключа газа за горене! — и в същия миг се обърна и изчезна зад най-близкия ъгъл.

— Ама и тебе си те бива! — каза един господин със строг вид.

— Не искам да се хваля! — отвърна момчето. — Човек върши каквото може.

Началникът на полицията седеше в стаята на надзирателите и заяви с глух глас:

— Това не е никакъв предварителен арест, господа! Това е лудница.

Той гледаше спящия надзирател Вичорек и спящата овчарска кучка Диана. Гледаше мрачно и спящия главен надзирател Мюленшулте и миналогодишния европейски шампион на овчарски кучета Плутон.

Бяха ги довели и двамата в помещението. Не можеха да ги оставят да се въргалат на двора на затвора.

Главният медицински съветник Гринайзен и професор Дикхут бяха прегледали двамата надзиратели и двете кучета. Гринайзен каза:

— Температура нормална. Пулсът нормален. Дишането най-нормално. И четиримата пращат от здраве.

— Само дето са много уморени — намеси се иронично началникът на полицията. — Кога смятате, че най-после ще се разсъни този умопобъркан затвор? Ще трябва все пак да мога да попитам някого какво се е случило снощи.

Доктор Хойблайн, директорът на затвора, който беше вперил поглед навън през решетъчния прозорец, промълви:

— В приказката за Спящата красавица сънят трае сто години.

— Толкова много време ние нямаме! — Началникът на полицията изграчи от възбуда. — Дотогава нас отдавна ще са ни пенсионирали!

В разговора се намеси и професор Дикхут. Той не вярваше на приказки. Нали беше химик.

— Американски колеги — започна той — са разработили така наречените човечни средства за борба, които ние още не познаваме. Може тук да са употребили от тях. Стрелят със сънни гранати по неприятелските части. Изведнъж всички се повалят на земята и заспиват...

— За сто години?

— Ами, за няколко часа.

— И нима вие наистина вярвате, че нощес отук е минал танк с американски сънни гранати и е бомбардирал затвора?

— Съвсем не, господин началник — отвърна усмихнато професор Дикхут. — Естествено подобни сънни отрови могат съответно да бъдат дозирани, след като вече са били открити. В таблетки, в туби за пръскане, в бидони. Могат да се употребяват като средствата, с които градинарите пръскат против вредни насекоми.

— Принуден съм да ви вярвам — отвърна началникът на полицията. — Вие сте специалистът по тези въпроси. Може такъв да е бил случаят. Питам се само — защо? Защо и за какво е трябвало да се

принуди цял един затвор да заспи този съвременен сън на Спящата красавица?

— Аз знам защо — извика криминалният комисар Теслозъбов задъхан. Той току-що се беше върнал от горния етаж и беше дочул въпроса. — Откраднали са двама задържани. Двамата негодници, които бяха отвлекли Малкия мъж! — И той се хвърли към телефона.

Когато телефонът иззвъня, професор Фокус Мокус и Малкия мъж седяха в своята хотелска стая и закусваха. Фокус Мокус вдигна слушалката, обади се и извика зарадван:

— Добро утро, господин комисар. Разбира се, че е тук. Пак целият се е изпоцапал с ягодов мармалад. Но нали е милионер, може да си позволи подобно нещо... Какво се е случило?... Бернхард и Плешивия Ото са изчезнали? Та това е нечувано!... Моля? Нощно нападение? Всички спят? И овчарските кучета?... Аха. Голямо нападение с химически средства? Никакви следи?... Не се безпокойте. Аз не изпускам момчето от очи. Моля?... Сигурно. Трябва да са били цяла банда. Телефонирахте ли вече в „Темпелхоф“? Летището е най-важното. Проверете какви частни самолети са излетели!... Много правилно... Ще ни се обадите ли пак? Добре. И много ви благодаря.

Когато Фокус Мокус му разказа всичко, Максчо каза:

— Ако зад всичко това не стои сеньор Лопец, аз мога да изям една метла.

— Дано само се намери такава малка метличка — рече Фокус Мокус. — А сега избърши мармелада от лицето си!

Максчо се избърса. После попита:

— Смяташ ли, че този път пак са искали да ме откраднат?

Фокус Мокус поклати глава.

— Не. Бандата сигурно отдавна вече е изчезнала яко дим. Това е било отбранителен бой.

— А защо този Лопец е накарал да измъкнат Бернхард и Плешивия Ото от затвора? То е било много опасно, а сигурно и много скъпо. Или не?

— За този човек парите не играят никаква роля — отвърна Фокус Мокус и отпи последната глътка кафе. — А кое е било по-опасно за него? Да накара да откраднат двамата негодници или да остави да се

стигне до съдебен процес? Кой знае какво биха издали те само за да не ги държат дълго затворени.

— Ясно — рече Максчо. — Така ще да е било. А пък аз много се радвам, че няма да има нужда да изям метлата.

Пръв от дълбоко заспалите се събуди европейският шампион Плутон. Той разтвори широко уста, но само за да се прозине. Овчарските кучета може да са умни, но не се наемат да говорят.

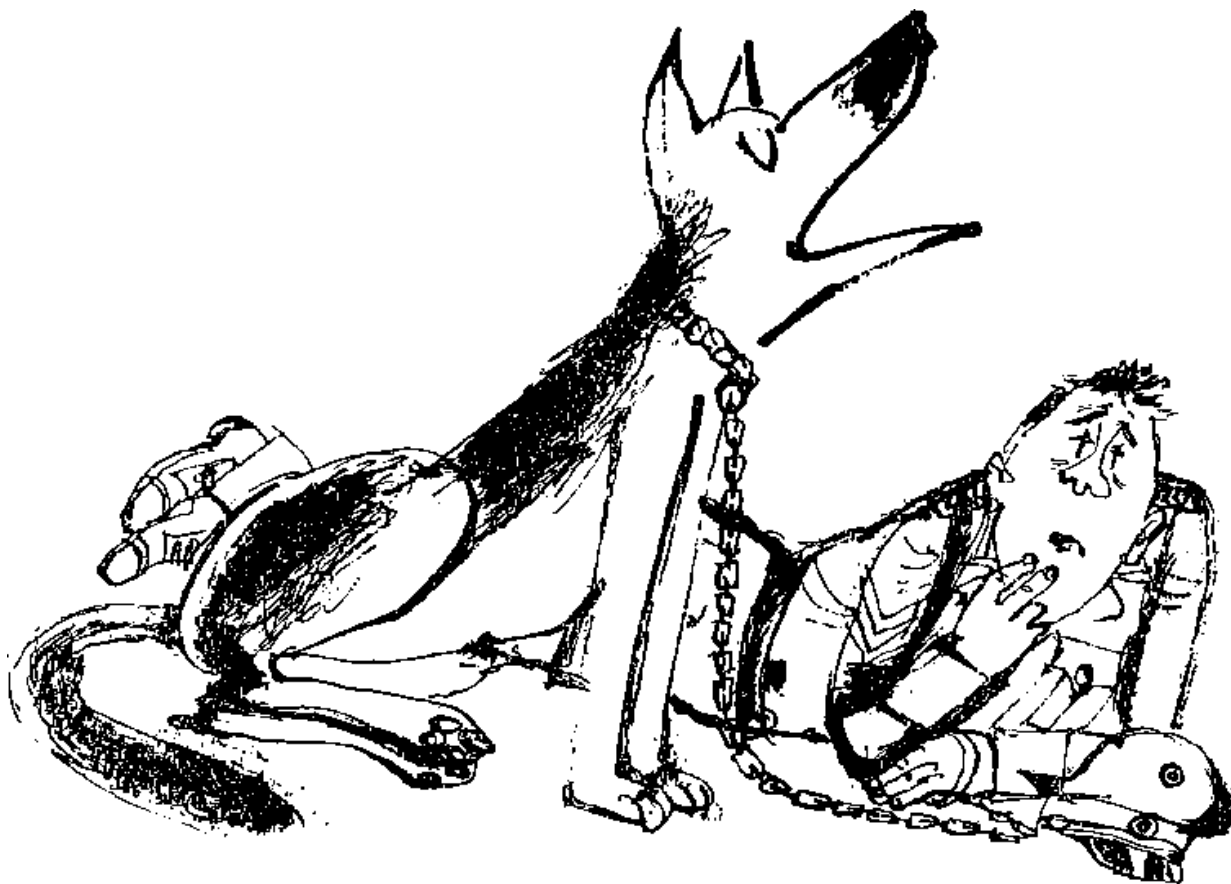
Вторият спящ, който поиска думата, беше главният надзирател Мюленшулте. Той отвори неочаквано очи, огледа се и рече:

— Виж ти!

Това не беше кой знае колко много. Но началникът на полицията накара да му наляят в устата един литър силно кафе. Това помогна.

Той започна да си спомня.

— Вичорек и аз играехме на дама, когато звънецът на външната порта иззвъня. Та, значи, аз излязох заедно с Плутон и с връзката ключове навън, отворих прозорчето на шпионката и видях един мъж в черен, закопчан догоре жакет. Каза, че бил заместникът на затворническият свещеник и че го били повикали, защото задържаният от килия № 34 искал да изповяда една кражба с взлом.

— Ама че глупост! — извика възбудено доктор Хойблайн.

— Вземате ми думата от устата, господин директоре. „Ама че глупост!“ — рекох му аз. Тогава той напъха един метален маркуч през отвореното прозорче. Мен ми мина през ума: „Да не мисли той да вкара вътре и прахосмукачката си... посред нощ... през вратата на затвора...“ и...

— И? — попита главният медицински съветник доктор Гринайзен.

— И после нищо — отвърна Мюленшулте. — Пълен мрак. Съжалявам. — Той се сепна. — Вичорек! Как можеш да спиш? Густав! Събуди се де!

Но надзирателят Вичорек още не си беше отспал.

Приблизително по същото време отвори очи и Плешивия Ото и също не малко се учуди. Седеше в самолет. Вътре блестеше утринното

слънце. Небето беше стоманено синьо. Летяха над бели облаци като над десет хиляди най-пухкави перушинени юргани.

— Странно — изръмжа той. — Не прилича много на затвор.

В това време някой до него каза:

— Пожелавам ти добро утро. Отспа ли си?

Ото погледна недоверчиво съседа си. Но след това се ухили чак до ушите.

— Боало, дърти приятелю, ти пък откъде довтаса?

— Питай ме по-добре ти как довтаса тук — отвърна мосю Боало.

— Всичко подред. Най-напред една ракийка, ако може. Или това е безалкохолен самолет? — След като гаврътна третата чаша, той се почувствува поободрен. — И Бернхард ли е тука?

— Да, но той още спи.

— Жалко — отвърна Плешивия Ото. — Искам да кажа, жалко е, дето не сте го оставили да си стои в затвора. Братле, да го знаеш какъв гаден може да бъде! Държа се с мене като с ваксаджия! А аз такива работи не понасям. Я ме пусни да мина, че да му ударя една!

— Не се дразни — предупреди го Боало. — Спомни си за високото си кръвно налягане!

— Мен не ме бива много да мисля! — отвърна Ото.

Боало кимна.

— Много добре, че най-после признаваш това. Твоята глупост струваше доста много пари на шефа. Да се оставиш да те мине едно

петсантиметрово хлапе! И ви опандизили. Колегата Балхауз веднага съобщава по етера на Лопец. Лопец съобщава на мене. Аз наемам един самолет и двадесетина специалисти. И се включваме в играта „Струва си да се посети Берлин“, приспиваме цял един затвор, рискуваме мило за драго — и за какво всичко това? Само за да извадим двама заплеси като вас от дупката!

— Я си затваряй човката, че става течение! — извика някой ядно. Беше Бернхард. Той се бе събудил и бе успял да чуе упреците на Боало. — И само недей да приказваш, че Лопец ви е изпратил, защото толкова много сме му домилели. Кажи си, че го е било страх да не би Ото да се раздрънка. Тоя хапльо е готов да продаде и двете си баби за бутилка ракия.

— Направи ми това удоволствие и поспи още малко! — изръмжа Плешивия Ото. — И защо ли не го оставихме тоя тип в затвора? Не мога да му понасям приказките! Особено пък на гладен стомах.

— Гладен ли си? — попита Боало.

— Ами че разбира се.

— Няколко сандвича?

— Сандвичи, няколко ракии! — отвърна Ото. — По отношение на яденето аз все още съм сукалче.

Междувременно полицията не си беше клатила краката. Комисарят Теслозъбов беше намерил на летището „Темпелхоф“ хангара, от който през нощта бе излетял наетият от частна компания самолет. Ала самолетът не беше пристигнал в Париж, а се бе запилял кой знае в каква посока.

Обаче и вестникарските репортьори също не си бяха клатили краката. И сега онова, което те знаеха и което не знаеха, вече беше отпечатано във вестниците, които всеки можеше да си купи след обяд по улиците. Дописките се пъчиха на първа страница.

„Операция Спящата красавица“ гласяха заглавията им с тлъсти черни букви.

Докато четеше вестниците, криминалният комисар Теслозъбов позеленя от яд. Други хора от яд ги хваща жълтеница. Него го хвана зеленица — една съвсем нова болест. Но това далеч не беше още всичко. Работата стана много по-дебела.

Два часа по-късно жена му извъня по телефона в кабинета му. Тя съвсем си беше загубила нервите и крещеше, и плачеше, и се караше, така че се наложи той да държи слушалката далече от ухото си. Иначе тъпанчето щеше да му се пукне.

— Ти да не си полудял? — крещеше тя с най-висок дискант. — За какво ни е притрябвало пиано?

— Пиано ли? — Той се задържа за бюрото да не падне.

— Точно така! Не можах да го качат по стълбата, та отидоха да докарат специален кулокран, за да го изтеглят нагоре във въздуха и да го вкарат през прозореца.

— Но, котенцето ми! — рече Теслозъбов. — Аз не съм поръчвал никакво пиано.

— Дори си го и платил! — изкрещя тя. — Хората ми показаха сметката! А щом си решил да купуваш пиано, защо пък пращаш други хора, които искат да наемат квартирата ни, понеже ние сме щели да се изнасяме?

Теслозъбов не можа да си поеме дъх.

— И една болнична линейка идва — крещеше вече с прегракнал глас тя. — Дошли да приберат племенника ти, който си бил счупил крака в нашата баня!

— Моля те, успокой се — каза спокойно той. — Идвам веднага. И недей излиза въвн от вратата.

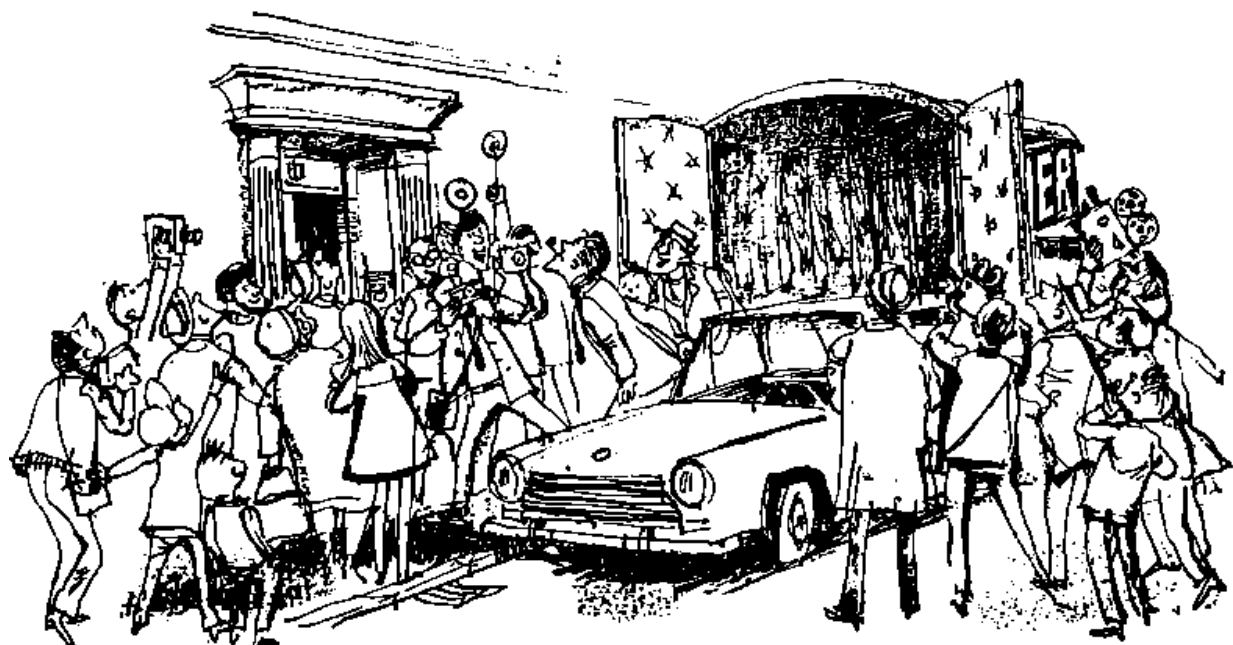
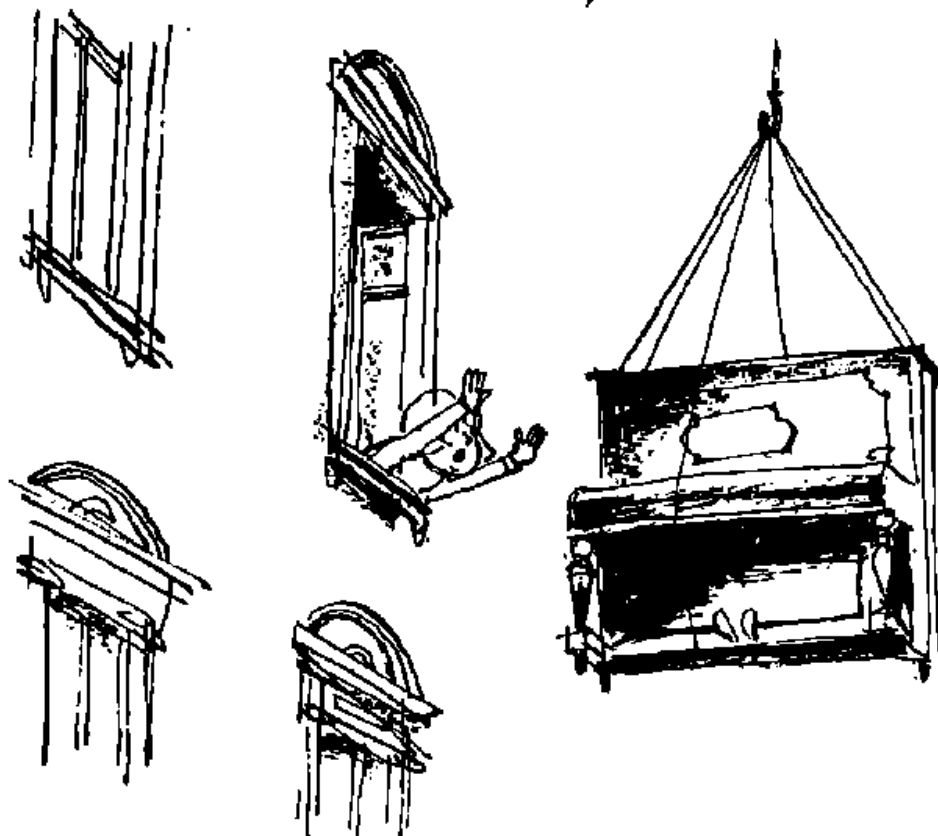
— Че как да изляза! Отпред са натрупани десет огромни сандъка с винен оцет! Какво ти е притрябвало да поръчваш десет огромни сандъка винен оцет?

Криминалният комисар Теслозъбов хлопна слушалката на вилката и нахлупи шапката върху черепа си.

Когато зави по улица „Констанцер щрасе“, той още отдалеч видя множеството хора, които се бяха натрупали пред дома му. Високо нейде във въздуха се клатушкаше пиано. А госпожа Теслозъбова, на име Хилдегард, пълничка и иначе съвсем тиха личност, се беше надвесила дълбоко навън над отворения прозорец на третия етаж и като размахваше ръце на вси страни, отказваше да приеме пианото.

А на улицата стояха не само любопитни минувачи и празносчитащи, о, не. Фоторепортьори, кинооператори, журналисти с бележници в ръка стояха накуп отдолу. Щракаха фотоапарати, бръмчаха операторски камери, правеха се бележки, носеха се смехове, така че от шума никой не можеше сам да си чуе думата.

Теслозъбов скочи от колата си.

— Най-после се явява главното действащо лице! — извика един репортьор.

— Какво правите пък вие тук? — запита той разгневен.

— Виж ти въпрос! — рече вестникарят, и то честно обиден. — Нали вие сте казали най-тържествено да ни поканят! Че кой друг би могъл да ни телефонира и да ни накара да дойдем пред къщата ви?

— Ако не сте го сторили вие сам — намеси се един фоторепортьор, — тогава това непременно е бил само някой, който не ви долюбва много-много. Пианото във въздуха, жена ви на прозореца — във всички ежедневници и във филмовата хроника, с един елегантен коментар...

Криминалният комисар Теслозъбов се понесе нагоре по стълбището, покатери се през сандъците с оцет и заблъска с юмруци по вратата, докато най-после жена му отвори. После изтича към телефона, повика дежурната полицейска кола да му дойде на помощ и най-сетне помоли да го свържат с началника на полицията.

— Господин началник — каза той, — подавам си оставката.

— Знам вече какво се е случило — отвърна началникът на полицията. — Не се безпокойте излишно, драги Теслозъбов. Този сенър Лопец наистина е едра риба. И през ум дори не ми минава да се лиша от такъв работлив човек като вас завинаги. Давам ви обаче отпуска за половин година. После ще видим какво ще правим по-нататък. Съгласен ли сте?

— Съгласен — рече Теслозъбов. — Дори да трябва да прекося пешком Атлантическия океан, аз ще вкарам в чувала тоя сенър Лопец.

Същата тази вечер той седеше заедно с мистър Питейноводов в бара на хотел „Хилтон“. Американецът поиска да му разкаже още веднъж с най-малки подробности всичко, свързано с „Операция Спящата красавица“, бедните сведения, получени от Международната полиция, и с подареното пиано.

— И как мога аз да ви помогна? — попита той.

— Аз трябва да намеря този Лопец — обясни Теслозъбов. — Той ме направи за присмех. Не мога да му простя това. Днес целият свят ми се надсмива. Аз искам светът в най-скоро време да се смее на него.

— Много добре ви разбирам — рече Питейноводов. — Значи, искате да заминете за Южна Америка?

— Именно.

— И да се свържете там с полицията?

— Не. Човек, богат като Лопец, си има приятели и сред полицаите. Те ще го предупредят и аз пак ще остана с пръст в устата.

— А кой тогава ще ви помогне?

— Вие.

— Аз?

— Чуйте ме добре — помоли комисарят. — Вие ще изпратите една филмова експедиция в района, където ние предполагахме, че живее сеньор Лопец. Това, че неколцина детективи от Ню Йорк и криминалният комисар Теслозъбов от Берлин ще се числят към нея, няма да направи никому впечатление. Ние ще работим като членове на експедицията. Като шофьори, като доставчици на храна, като палаткаджии, а моят приятел Мак Кинтош от Ню Йорк — като преводач. Той познава Южна Америка като джоба на жилетката си и е един от най-умните детективи на земята. Външно експедицията ще снима културен филм за страната и хората, за нравите и обичаите им, за учебното дело, за редки растения и екзотични пеперуди...

— Гадна работа — рече Питейноводов и се потърси. — Но разбирам какво имате пред вид.

— Ще заснемем някой и друг кактус и папагал и ще се възползуваме от случая да разпитаме хората. Невъзможно е този Лопец да няма никакви врагове. Ние ще намерим неговия странен замък...

— Такава една експедиция струва скъпо. Може нищо да не излезе от нея. Но дори и да успеем да заснемем само сто свестни метра лента, които да могат да ни влязат в работа, аз ще финансирам предприятието.

— Не мога нищо да ви обещаая — рече криминалният комисар. — Аз самият имам, малко пари в банката и една застраховка за живот, срещу която мога да взема заем.

— Аз или не се захващам с нещо — отвърна сухо Питейноводов, — или поемам целия риск върху себе си, и ще го сторя. Кога отлитате?

— В други ден.

— Добре. Обадете се на вашия приятел Мак Кинтош. Аз ще осведомя моето бюро в Ню Йорк. Филмовата експедиция ще бъде съставена. Всичко останало ще ви разкажа утре. А как е жена ви?

— Ще се премести за известно време при сестра си — рече комисарят. — У дома не смее вече да си покаже главата през вратата. Всички ни се присмиват. Станахме за посмешище. Тази заран на стената на къщата беше написано с тебешир:

ЧАСТНИ УРОЦИ ПО ПИАНО ДАВАТ ОТ ДНЕС НА
ЧЕТИРИ РЪЦЕ КРИМИНАЛНИЯТ КОМИСАР ОТ
ЗАПАСА ТЕСЛОЗЪБОВ И СЪПРУГАТА МУ.
ЗАПИСВАНИЯТА СТАВАТ НА ТРЕТИЯ ЕТАЖ.

Изключихме звънеца и прехвърлихме телефона на дежурство в централата. Не можеше да се издържа повече.

— Този Лопец е шарлатан от класа — рече мистър Питейноводов. — Но кои са тукашните му сътрудници? Кой е платил пианото? Кой е извикал да дойде болничната кола? И кой е заръчал десетте сандъка с дяволския оцет?

— Полицията не знае. Всичко е правено с фалшиви имена и адреси. Само банкнотите са били истински.

— Кой е наел частния самолет? Кой е бил шеф на туристическата компания? Кой е пилотирал? Как е била проведена в подробности „Операция Спящата красавица“? Накъде е излетял самолетът с този Плешив Ото и с Бернхард на борда си от „Темпелхоф“?

— Полицията не знае. В Париж знаят не повече от нас. Нашата лаборатория направи химически анализ на впръскания газ, с който е бил приспан затворът. Но това не ни помага да направим нито крачка по-нататък. Какво ни казва една химическа формула?

Мистър Питейноводов се изправи енергично.

— На работа! — каза той. — Стягайте си куфарите!

На по-следващия ден комисарят Теслозъбов отлетя за Ню Йорк и ние доста дълго време няма да чуваме нищо за него.

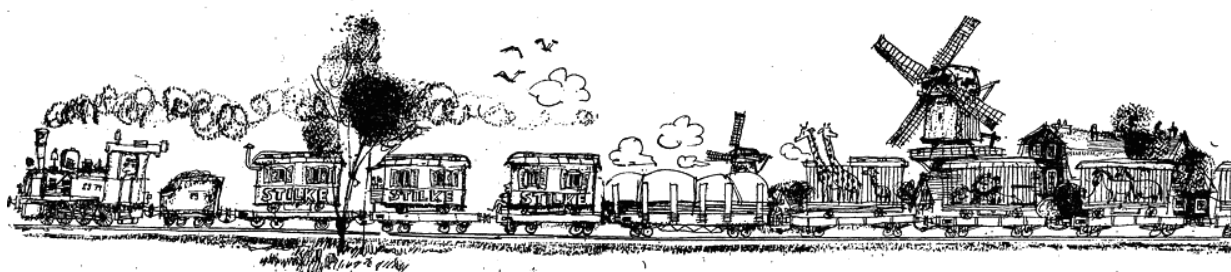
Мистър Питейноводов седеше често в цирк „Щилке“ и си вземаше бележки. Още по-често отиваше при Максчо, Фокус Мокус и Роза Марципан в хотела. Понякога и ученикът Якоб Бързаков присъствуваше на тези срещи. Най-често те разговаряха за филма,

който смятаха да снимат през октомври и ноември в Мюнхен. Якоб знаеше вече, че ще му дадат няколко седмици отпуск от училище, за да може и той да играе във филма.

— Черепът ще ми се пръсне от радост — каза той. — Това ще бъде филмът на века. Защо вече не сме октомври?

— Защото само преди няколко дни ти плюеше черешови кокички по улицата — отвърна Максчо. — Недей, моля ти се, да объркваш календара!

Молбата на Максчо беше съвсем справедлива. Не беше дошъл още редът на Мюнхен. През август цирк „Щилке“ гостува в „Келвин хол“ в Глазгоу, отвъд в Шотландия. През септември играха в Лондон. В „Олимпия хол“. Имаха успех — както писа дори „Таймс“, — какъвто досега не беше виждан. „Макси е чудо номер едно“ — се казваше в рецензията.

И чак предпоследния ден на месец септември дойде време. Отново натовариха хора и животни. Отново един товарен влак, отрупан с клетки и вагони за живеене, затрака в нощта. Отново прекосиха — този път между Харвик и Хук — Ламанша на ферибот. Отново един жираф, ездачът-акробат Галопински и лъвът Али ги хвана морската болест. Влакът пак затрака през Холандия. Този път целта беше Мюнхен. И с това започва...

ПЕТАТА ГЛАВА

КОНФЕРЕНЦИЯ НА ПЕЧАТА В МЮНХЕН. СЕЛО НА КОЛЕЛЕТА. МАКСЧО „ФРИЗИРА“ ЕДНА РЕПОРТБОРКА. ЕЗДАЧЪТ-АКРОБАТ ГАЛОПИНСКИ ТРЯБВА ДА ПОИСКА РАЗРЕШЕНИЕ ОТ КОНЯ СИ. ПЕТ ПОРЦИИ КАРАМЕЛИЗИРАН ПУДИНГ СА ТВЪРДЕ МНОГО. А КАКВО ЩЕ КАЖЕТЕ ЗА ЕДНА ЕКСКУРЗИЯ ДО ПИХЕЛЩАЙН?

Както вече казахме, такъв един цирк съвсем не е дребна работа. И на цирковия директор никак не му е лесно. Най-подходящо е да го сравним с кмет. С тази разлика, че в другите градове и села освен мирните домашни животни живеят още само хора и в никакъв случай лъвове, тигри, слонове, мечки, маймуни и тюлени.

Към това трябва да прибавим още една съществена разлика: циркът представлява пътуващо село. Всеки месец или всеки втори месец са на ново място. На бърза ръка преместват селото за една нощ другаде. И още на следващия или най-много на по-следващия ден същото това село вече се е разположило — ни лук яло, ни лук мирисало — на края на някой нов голям град, и то в друга страна, с друг език. И още същата вечер се дава първото гала-представление. Същинска магия.

Но тук няма никаква магия. Тук само се работи. И всеки си върши работата както трябва. Всеки човек действа като малко колелце в часовникова машина. Шефът по товаренето, отговорникът на менажерията, отговорникът по издигането на шатъра, отговорникът на

колите и главният отговорник по електричеството са най-големите колелца. И в чия глава и под чий цилиндър се побира целият този часовников механизъм? На господин директора. На кмета на пътуващото село. Затова той има нужда от нерви като въжета. Или има нужда като директора Гороломов от много чифтове сиви и черни ръкавици.

Пътуването от Лондон до Мюнхен също мина много добре. Когато след обяд Гороломов прие мюнхенските журналисти в цирк „Короната“, той беше сложил на ръцете си снежнобели ръкавици, а връхчетата на мустаците му бяха щръкнали като на парад.

Той обгърна бързо насъбралите се с поглед.

— Дами и господа — започна той, — ние сме едно пътуващо село. Сто и петдесет души чиновници и артисти живеят заедно със своите семейства в пътнически вагони. Те си готвят и се грижат за себе си сами.

— Ами? — възкликна една госпожица с бележник в ръка и очила с дебели рамки. — Те дори сами си готвят? Нима им е вкусно?

Директорът Гороломов я заплаши с облечения си в бяла ръкавица показалец:

— Не мерете думите ми на аптекарски везни, млада госпожо! Аз само имам намерение да ви изброя няколко цифри. И така: само за нашите 300 животни ние купуваме всеки ден по 150 килограма месо, 20 килограма хляб, 100 килограма плодове и зеленчуци, 25 литра мляко, 12 кубически метра трици и 6 кубически метра пръст. За нашите коли ние имаме нужда от 400 литра гориво на ден. За електрическата ни централа и за отоплението — по 500 литра гориво.

— Ама че ужас — обади се един от журналистите, — това се вика скъпо удоволствие!

Гороломов кимна енергично.

— И когато вечер не са продадени всички места в салона, това никак не ни е приятно, а само струва още по-скъпо. Защото моите хора не регулират глада си съобразно продажбата на билетите на касата. Те например изяждат на ден по 50 килограма хляб, 50 килограма картофи и 25 килограма прясно месо.

— А колко изяжда Малкия мъж? — попита един журналист. — Това сигурно живо би интересувало нашите читатели.

Директорът посочи към вратата. Професор Фокус Мокус и мистър Питейноводов тъкмо се бяха появили там.

— Ами попитайте самия него!

Журналистите, както и шумната госпожица, скочиха от столовете си и заръкопляскаха. Максчо, който стоеше във външното джобче на професора, им махаше с ръка. Когато всички отново седнаха, репортьорът повтори въпроса си.

— Колко изяждам и изпивам на ден ли? — Максчо се замисли за миг. — Ами с точност до милиметър не знам, пък и понякога ям повече, понякога по-малко, също като хората, които са трийсет или четирийсет пъти по-високи от мен. И така, изяждам приблизително два квадратни сантиметра черен хляб, една бучка масло на върха на ножа, една чаена лъжичка какао, един напръстник лимонада, един сух бисквит, три кубически сантиметра телешки шницел или говеждо филе, една десета част варен картоф, две хапчици салам...

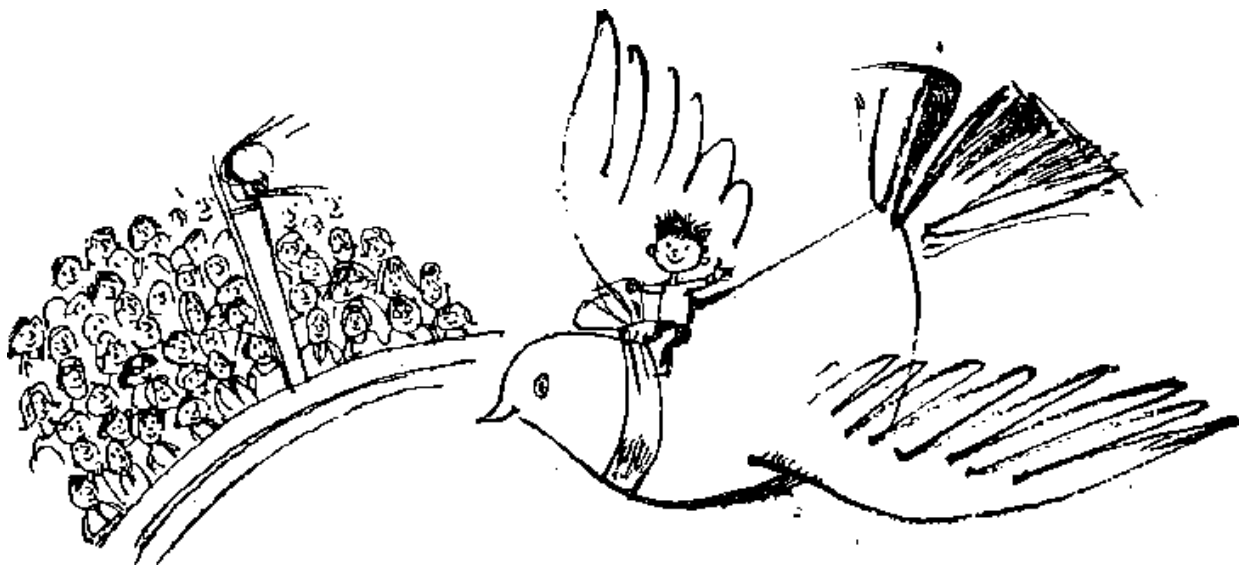
— И никакво сирене? — попита шумната госпожица.

— Напротив, напротив. Но само швейцарско сирене. И то много! На ден по двайсет до трийсет дупки!

Всички избухнаха в смях. Освен госпожицата.

Пресконференцията трая още цял час. Най-напред Фокус Мокус разговаря с господата, а накрая дойде ред на мистър Питейноводов. Той разказа за филма, който щеше да заснеме. За снимките в цирка и за полета на Малкия мъж, яхнал гълъбицата Ема под купола на цирка. За вътрешните снимки в студио 5 в Гайзелгащайг. И за външните снимки в Пихелщайн, където няма жител, по-висок от 51 сантиметра. В онова странно село, откъдето родителите на Максчо бяха тръгнали един ден, за да опитат щастието си като артисти.

— А ти изобщо спомняш ли си за Пихелщайн? — попита неприятната госпожица.

— Не — отвърна Максчо. — Аз никога не съм бил там. — Той не можеше да понася тази гъска. Беше му ужасно неприятна.

— Но за милите си дребнички родители сигурно все още си спомняш? — продължи тя сладниково умилена. — И как си се чувствувал, когато са ти разказали, че бурята ги е отвяла от Айфеловата кула? И за погребването на изкуствените китайски плитчици? Много ли плака тогава?

Максчо мълчеше. Всички останали седяха мълчаливо и неподвижно на столовете си.

— Но защо не отговаряш! — попита нетърпеливата госпожица.

— Не отговаря, защото вие нямате никакво чувство за такт — каза тихо Фокус Мокус.

— Какво общо има тук тактът? — Тя почука с химикалката си по масата. — Добрият репортьор не бива да се гевези. И тъй, малкият, ще кажеш ли най-последно?

Максчо кимна.

— Веднага, уважаема госпожо.

И той вече стоеше върху масата. Покатери се като светкавица по дамата. В следния миг стоеше по средата на изкусно напластената ѝ фризура и дърпаше и късаше косите ѝ с всички сили.

— Олеле! — изкрещя тя с цяло гърло. — Пусни ме! — ревеше тя. — Нима никой няма да ми помогне?

Никой не си помръдна пръста дори. Тя махаше на вси страни. Но Максчо не се смущаваше. Размахваше ръце като косач. Косите хвърчаха на снопчета из въздуха. Тя грачеше. Ревеше. Крещеше като набучена на кол. Но Максчо беше неумолим. Фоторепортьорите защракаха с апаратите си. Беше невъобразима сцена.

Госпожицата вече не приличаше на себе си. Сложната ѝ фризура беше отишла по дяволите. От сълзите гримът по очите ѝ се беше размазал. С последни сили младата жена се цапардоса по главата, с желание да смачка Малкия мъж. Но улучи собствената си глава и една фиба и изпъшка болезнено. Чернилката смъдеше на очите ѝ. Тя вече не можеше и да вижда. Косите висяха на дълги повесма чак до блузата ѝ. Беше ужасна на глед.

А Максчо отдавна вече се беше върнал във външното джобче на Фокус Мокус. Задъхваше се.

— Така — каза накрая той, — а сега ще ви отговоря. Да, много плаках тогава! Доволна ли сте сега?

Мистър Питейноводов беше изключителен организатор и — както наричат такива опитни хора като него в техните кръгове — стар филмов вълк. Никой не можеше с нищо да го подведе — нито оператор, нито звукооператор, нито помощник-режисьор, нито отговорник на продукцията, нито осветител. Снимачните срокове за телевизионното серийно предаване и за филма за Малкия мъж бяха набелязани в главата му, сякаш ги бяха снимали там. Всеки ден се изпълняваше точно предвидената от него работа. За него не съществуваха неуредици, не съществуваха оправдания.

Нощем той гледаше и прослушваше, заобиколен от най-главните си сътрудници в работната зала, така наречените „мостри“. Така се наричат промитите в копирната зала снимки. До него седеше монтажистът и той му даваше указания къде и как да изреже отделните сцени и да ги вмъкне като самостоятелни части в бъдещия филм.

Самият той не страдаше ни най-малко от този упорит труд от ранно утро до късна нощ. Разбира се, сътрудниците му бяха изнурени вечер до сетни сили. Но те успяваха да се владеят. Той беше директорът. Той беше шефът.

— Този човек е истинска фурия — казваха те с възхита за него. Той беше локомотивът, който теглеше след себе си всички останали.

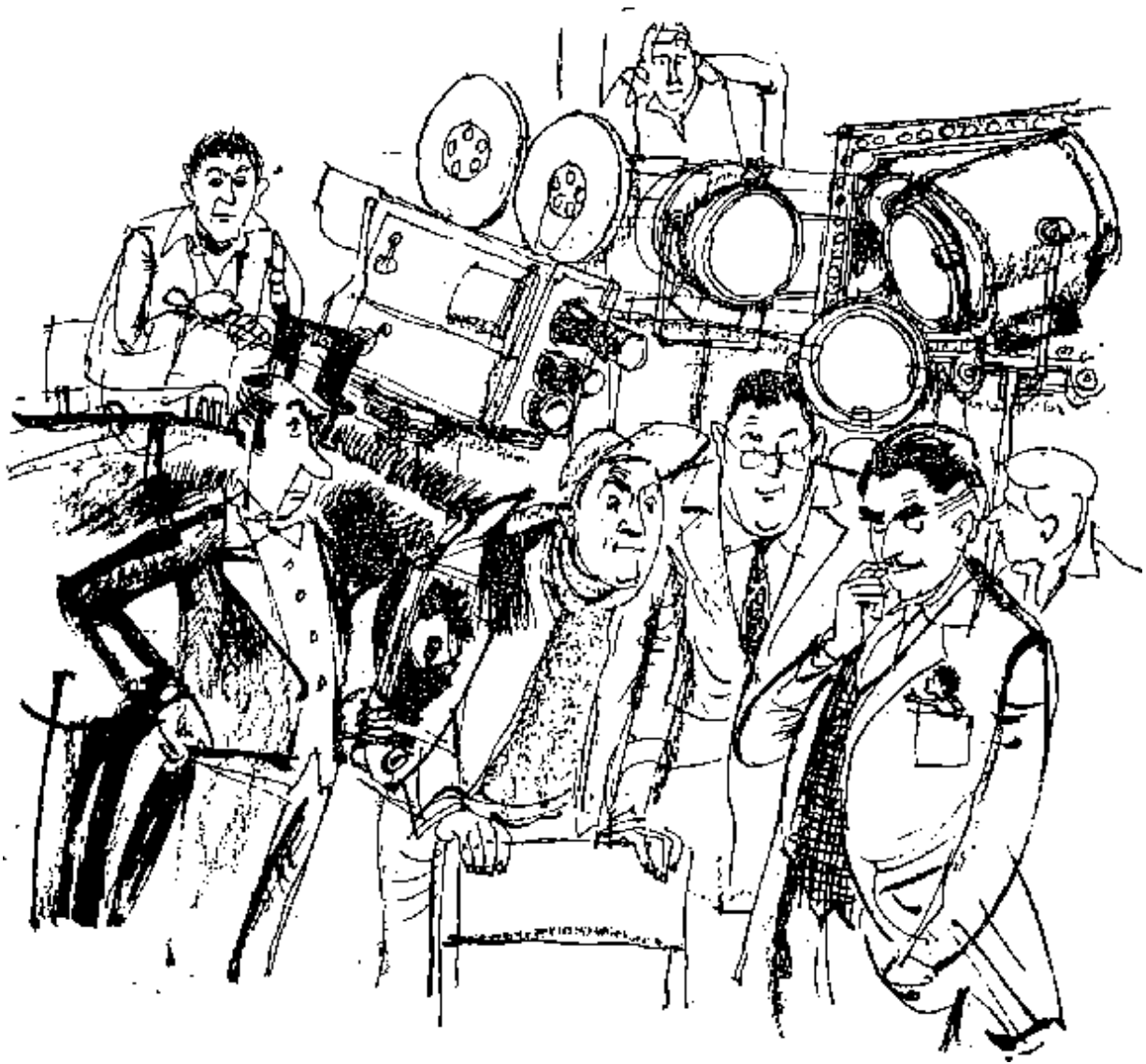
Фокус Мокус и той се разбираха чудесно помежду си. Говореха си на „ти“ още от първия снимачен ден и се наричаха по име. Наистина професорът рядко казваше „Джон“ на дългия американец. Понякога му викаше по немски „Йоханес“, но много по-често „Малечко Палечко“.

Максчо, както и всички останали циркови артисти си вършеха работата много добре. Само ездачът-акробат създаде трудности, защото отказваше да облече отново фрака на илюзиониста и да падне от коня си пред обектива на камерата.

— Това накърнява моята професионална чест! — заяви гордо маестро Галопински. — Целият свят ще види филма и по този начин Нерон и аз ще бъдем ликвидирани во веки веков. — Нерон беше неговият черен жребец.

Дори и когато Питейноводов му предложи допълнителен хонорар и сто килограма бучки захар за коня, двамата останаха твърди и неумолими. Случаят изглеждаше безнадежден. Питейноводов вече беше готов да телеграфира на изпълняващия каубойски роли Том Мидлтон дали той и неговият бял жребец Белчо са свободни, когато Фокус Мокус се намеси в разговора.

— Честолюбието е достойно за уважение чувство — рече той. — Но аз познавам както Том Мидлтон, така и неговия бял жребец. И двамата са прекрасни в професията си. Само че, драги колега Галопински, Том и Белчо съвсем не могат да се причислят към световната класа на вашето изкуство и на вашия Нерон. Том не е достатъчно елегантен. Той ще падне от коня си като разстроено пиано, а жребецът му от напрежение и нервност ще изтича не по коридора към клетките, а към ложите.

— Страхувам се, че сте прав, драги професоре — каза ездачът-акробат. — Обаче нищо не може да се промени. Нерон и аз се изложихме един-единствен път в живота си. Тогава в Берлин, когато аз, без да подозирам, бях облякъл вашия дяволски фрак. Ние и днес още се измъчваме от това. И сега Нерон и аз нарочно да се изложим пред филмовата публика и пред телевизията? За да ни се присмиват от Вашингтон до Москва и от Буенос Айрес до Хонконг? Не, уважаеми господа. Такова количество бучки захар не съществува изобщо в целия свят.

Фокус Мокус и Питейноводов обориха глави. Неочаквано Максчо извика:

— Хрумна ми нещо!

Всички потръпнаха, защото от толкова много грижи изобщо бяха забравили, че той седеше във външното джобче на професора и слушаше всичко.

— Хрумна ми нещо — повтори Максчо и потърка ръце. — И без това във всяко кино се продават големи печатани програми. Там може да се отпечата колко тежко е било на господин Галопински да се изтъркаля от гърба на Нерон. Защото и двамата са артисти от световна класа и в същност съвсем не могат да извършат такова нещо. Затова се е наложило двамата да репетират падането в продължение на няколко месеца. Като клоуните.

— Аз не обичам да ми се присмиват — призна Галопински. Той вече малко беше се разколебал.

— Че откога хората се присмиват на клоуните? — попита мистър Питейноводов учудено. — И последният глупчо в цирка знае, че те не са несръчни, а само се преструват на такива. Хората не се смеят на тях, а се смеят вместо тях, защото те самите остават сериозни.

Маестро Галопински беше ездач, а не философ. А освен това без коня си, той беше само половин порция. Затова неочаквано се изправи, изпръхтя:

— Моля да ми оставите малко време да си помисля — и закрочи към вратата.

— Но къде отивате? — попита мистър Питейноводов.

— Във вагона за животните — и той изчезна.

— И какво ще прави там?

— Отива да се посъветва с коня си — обади се Максчо. — Без Нерон той не върши нищо сам.

— Остава само да кажеш, че конят му може и да говори!

— Не, но може да слуша — каза Фокус Мокус. — След като му каже каквото иска, Галопински го поглежда. И толкова. Веднага разбира дали Нерон е съгласен.

— Те двамата винаги така правят — добави Максчо.

Мистър Питейноводов не можа да каже „гък“.

Пет минути по-късно Галопински се върна от вагона за животните.

— Всичко е наред — каза той. — Конят ми няма нищо против.

Бяха тежки седмици. Вечер след вечер и три пъти в седмицата следобедно цирково представление. Сутрин в седем часа пристигаха във филмовото студио. Гримьорът вече ги чакаше с гримьорската си четчица в ръка. Когато гримираше Максчо, той си служеше с лупа.

В зала №5 бяха построили какво ли не: хотелска стая, хотелски коридор, витрина с Красивия Валдемар и други витринни манекени, вътрешната част на един магазин за мъжка мода, стаята на крадците, партерния прозорец на Якоб Бързаков, всекидневната на тяхното жилище, кабинета на криминалния комисар, Синия салон, жилищния вагон на директора Гороломов и какво ли не още. Истински панаир. Два дни правиха снимките в Синия салон, три дни в бърлогата на крадците, половин ден в салона за посетители на „Разкривеното зарче“, където артистката, която изпълняваше ролята на съдържателка на кръчмата, запрати на изпълнителя на Бернхардовата роля карамелизирания пудинг в лицето.

Понеже осветлението все се оказваше неподходящо, се наложи да повторят тази сцена четири пъти. Още при третия пудинг артистът вече беше извън себе си от ярост. Но мистър Питейноводов от нищо не се умилюваше, докато най-после операторът му остана доволен от четвъртото снимане.

На обяд ядяха в ресторанта. И ето двамата крадци седяха заедно с Роза, Фокус Мокус и артиста, изпълняващ ролята на криминалния комисар Теслозъбов, по мирно и по тихо на масата. Максчо стоеше до чинията на Якоб Бързаков и опитваше супата му от дробчета. Мистър Питейноводов разговаряше с небръснатия изпълнител на ролята на Плешивия Ото. Съдържателката на филмовото ресторантче обслужваше тъкмо артистката, която току-що бе изпълнила ролята на съдържателка на „Разкривеното зарче“. С други думи, беше много весело. И всички много се смееха.

Най-много обаче се смяха, когато същия този ден, за който става дума, сервираха десерта. Тоест артистът, който изпълняваше ролята на Бернхард, не се смя. Развика се от ужас, защото, какво смятате, че им поднесоха за десерт? Карамелизиран пудинг със сироп от малини!

Да ти захвърлят четири пудинга в лицето и сега да ти поднесат пети под носа, това решително му се стори прекалено. Той се потърси от ужас и се успокои едва когато съдържателката на ресторантчето му донесе вместо „люлеещата се пача“, сирене камамбер с ръжено хлебче.

Максчо беше неуморим. Снимането на филма му доставяше удоволствие. А онова, което доставя удоволствие на едно момченце, го кара да се напряга десет пъти по-малко, отколкото при работа, която то не може да понесе. Всъщност и с нас възрастните става така. Затова е толкова важно каква професия ще си избере един ден човек. (Но аз виждам, че се отклонявам от темата.)

Та тъкмо ви разказвах, снимането на филма доставяше удоволствие на Максчо. Но не по-малко му беше приятно и в дните, когато беше свободен от снимки. Понякога той се покатерваше по оператора и му позволяваха да погледне през визьора. Дори когато камерата се движеше по релси или я издигаха с кран.

Най-интересни, разбира се, му се сториха външните снимки в Пихелщайн. В селото, където всички жители се наричаха Пихелщайнер и бяха много по-дребни от цялото останало човечество. В селото, откъдето бяха родом неговите родители, и което те бяха напуснали с куфари и чантички в ръка приблизително десетина години преди неговото раждане, за да отидат да постъпят в цирка.

Когато една октомврийска вечер след представление четиримата седяха в клуба на артистите „Каната“, мистър Питейноводов рече:

— Утре заран в шест заминавам с колата за Пихелщайн. Операторът е вече там. Екипът заминава тази нощ. Ако и утре имаме такова хубаво и приятно есенно време като днес, по обяд ще снимам на открито. Ако ли не — в гимнастическия салон. Гимнастическото дружество иска да ни покаже на какво е способно: земна гимнастика, двоен лост, халки, кон, момичетата — на шведска стена и на висилка — с това именно ще започне нашият филм. — Той направи малка пауза, усмихна се и попита: — Искате ли да дойдете с мен?

— О! — промълви Максчо.

— А какво ще стане през това време с цирк „Щилке“? — попита Фокус Мокус.

— Вие ще можете да се върнете навреме с колата — каза Питейноводов. — Аз самият ще остана по време на снимането в Пихелщайн. Наистина ще трябва да спя в Регенсбург. Защото леглата в пихелщайнския хотел са твърде къси. Най-дългото било седемдесет сантиметра. Ще се наложи да съединят за мене три легла, но за това пък стаите ще бъдат малки.

— Разбира се, че и ние ще дойдем — заяви решително Роза Марципан. — Момчето трябва най-после да посети родното място на своите родители!

— Ще ти бъде ли приятно? — попита внимателно Фокус Мокус. Максчо го погледна нерешително.

— Искане ми се — отвърна той. — Но и мъничко ме е страх.

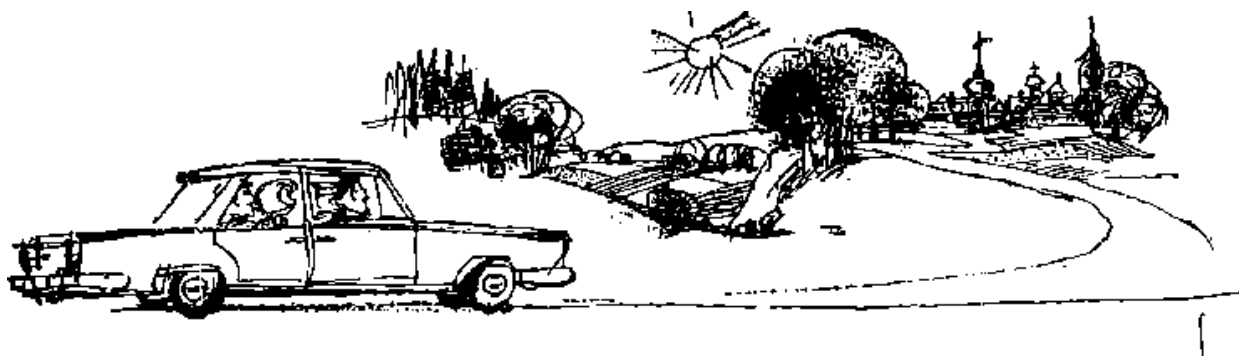
— Нали ние сме с теб — отвърна професорът.

— Наистина. Защото иначе... Все дребни хора, и всички на име Пихелщайнер, и всички мои сродници, и всички ще ми разказват как са учили заедно с родителите ми...

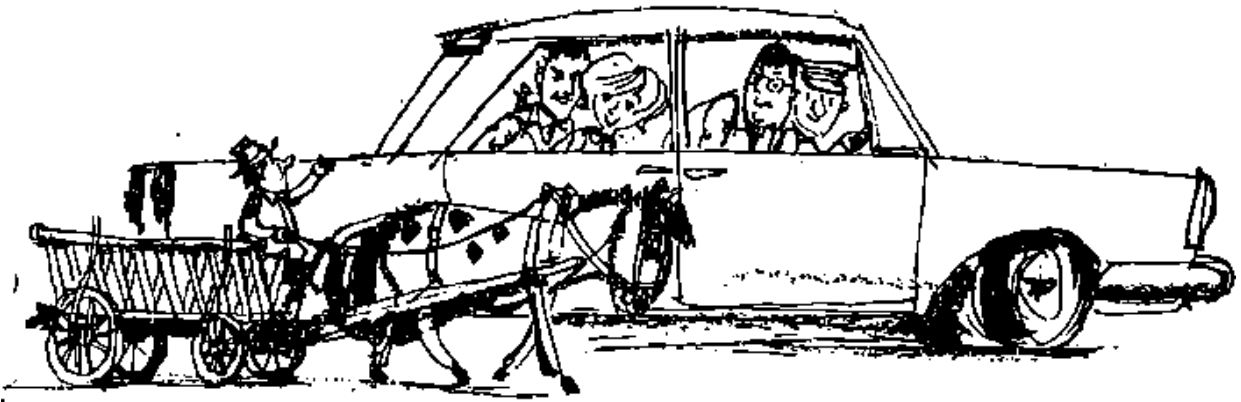
Когато рано на другата сутрин тръгнаха от Мюнхен, беше още тъмно и у мъгливо. По-късно, когато се разсветли, мъглата се вдигна, а в Регенсбург вече грееше слънце. Небето се синна като коприна. Дърветата бяха пъстри като есенни букети. След Регенсбург тръгнаха по междуселски шосета. Пътят водеше нагоре сред поля и ниви.

— Там на високото е Пихелщайн — обади се шофьорът на Питейноводов.

И с това започва...

ШЕСТАТА ГЛАВА

„ВНИМАНИЕ, НАВЕЖДАЙТЕ СЕ, КОГАТО ВЛИЗАТЕ В ЦЪРКВАТА И В ОБЩИНАТА!“ ОТКОГА „СЛЪНЦЕТО“ СЕ ПРЕДАВА ПО НАСЛЕДСТВО? ИМИТИРАНИТЕ РОДИТЕЛИ НА МАКСЧО. КОМИСАРИЯТ ТЕСЛОЗЪБОВ СЕ ЗАВРЪЩА ОТ ЮЖНА АМЕРИКА. СЕНЬОР ЛОПЕЦ БИВА ФОТОГРАФИРАН И ИЗБЯГВА.

До шосето имаше табела с надпис. Спряха и прочетоха:

Внимание! Няма излаз! Място за паркиране — преди влизане в селото! Възможност за преспиване само за деца до 50 сантиметра! Навеждайте се при влизане в църквата и в общината! Молим Ви за правилно отношение към жителите ни! Добре дошли в Пихелщайн!

Алоис Пихелщайнер, кмет

Роза Марципан се разсмя.

— Тук май ще трябва да лазим на четири крака! Дано улиците на селото да са достатъчно широки!

— Колкото за нас, мъжете — сигурно! — обади се Фокус Мокус.

— Недей да бъдеш такъв грубиян — рече Роза, — иначе ще разваля годежа ни!

Но после и двамата млъкнаха и погледнаха любопитно вдясно. Защото през есенното стърнище подскачаше съвсем мъничка талига, карана от дребно пони. Колата не беше по-голяма от ръчна количка, а селянинът приличаше на момченце от първо отделение. Но главата му цялата беше посивяла. Той кимна на колата, когато свърна от полския път на шосето.

— Прилича на детска каручка в зоологическата градина — рече мистър Питейноводов.

— Баща ти беше толкова голям, колкото този стар селянин — каза Фокус Мокус на Максчо, който гледаше след малката каручка.

Момченцето седеше върху рамото на професора, обгръщаше с поглед множеството малки четириъгълници на ливадите и на

разораните ниви отляво и отдясно и мълчеше.

— Дали картофите, които растат тук, са толкова големи, колкото нашите? — попита шофьорът. — Тогава прибирането на реколтата ще бъде дяволски трудно за тях.

Максчо каза:

— И сега, значи, двама души от селото ще трябва заради филма да се престорят, че са моите родители.

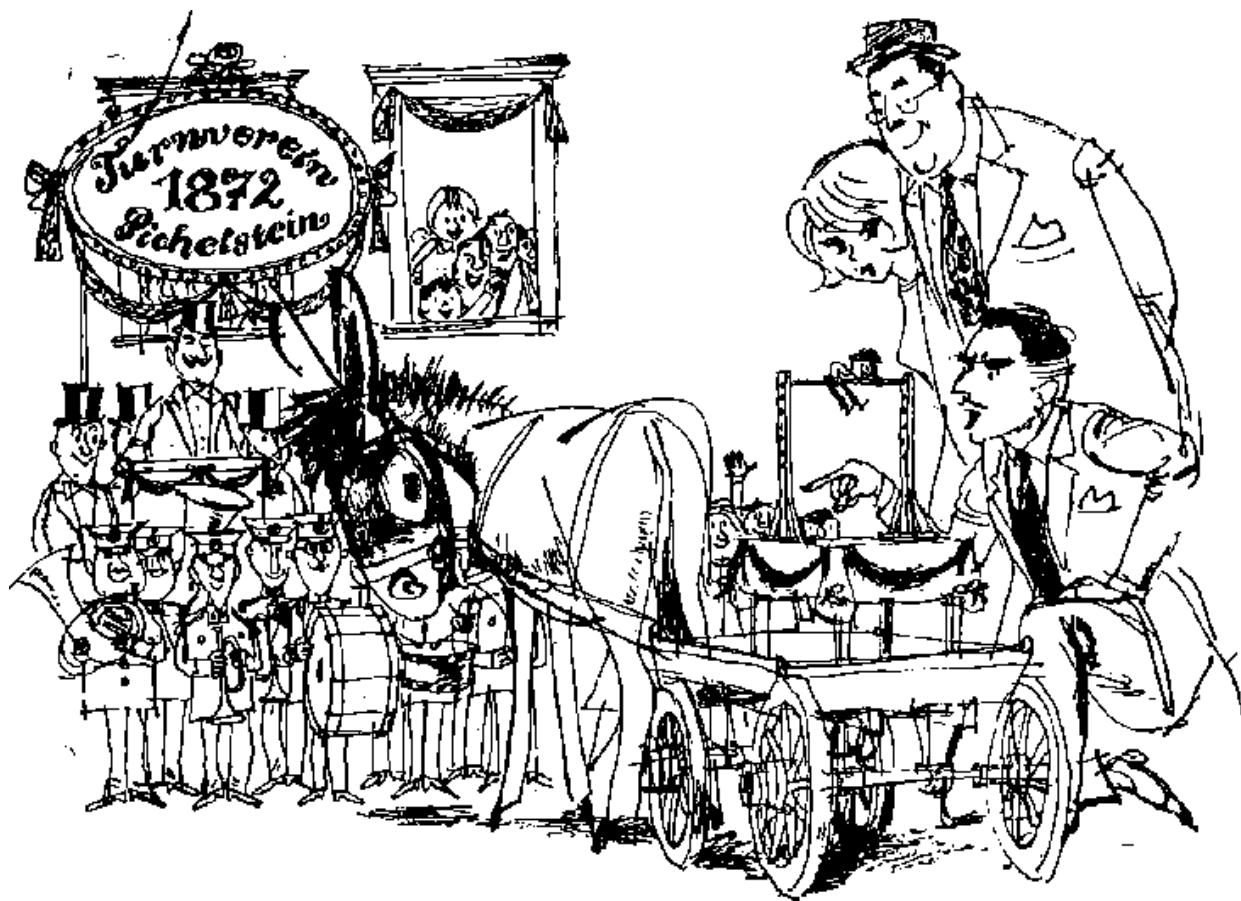
Посрещането беше организирано на мястото за паркиране, щом гостите слязоха от колата. Оркестърът на пожарната команда — все дребни мъже с мънички инструменти — изсвири Пихелщайнския марш. Възторгът на жителите, колкото и дребни да бяха, беше огромен. Алоис Пихелщайнер, кметът, държа голяма реч. Фердинанд Пихелщайнер, председателят на гимнастическото дружество, поздрави Максчо като техен почетен член. Мистър Питейноводов предаде на кмета на селото един чек до Германската банка като благодарност за участието на общината в заснемането на филма. Фердинанд Пихелщайнер пък обяви подаръка за Максчо, който винаги щеше да му напомня за Гимнастическо дружество „Пихелщайн, 1872 г.“.

— Ние сме гимнастическо дружество, съществуващо от близо сто години — извика той. — Твоите мили родители бяха треньори при нас. Те разнесоха нашата слава из целия свят. Ти, многоуважаеми наш почетен член, си наследил и увеличил техните таланти. Какво похубаво и по-добро можем да ти подарим от един гимнастически уред? Шлосерът Фиделис Пихелщайнер и моята скромна особа направихме за теб от най-фина стомана един лост, съобразен с твоя ръст, с подвижна щанга. Към него има и мек филцов тепих, десет квадратни сантиметра, за да можеш ти, докато се упражняваш да правиш склопка и слънце и отскок-разкрачка, да не си изпочупиш кокалчетата. Родителите ти бяха гимнастици, преди да станат артисти. Ти си артист, стани сега и гимнастик както подобава за един истински пихелщайнец!

Пожарникарският оркестър изсвири туш. Пихелщайнци гръмнаха „браво“. В същото време иззад ъгъла се зададе впрегната с магаре каручка. Върху колата имаше малка маса, върху която бяха монтирали мъничкия лост. Всички се изненадаха. Всички заръкопляскаха.

Максчо се наведе далече напред от външното джобче на самото на професора и извика:

— Драги сродници, драги приятели на моите родители! Ние ви благодарим за тържествения прием, а аз от своя страна ви благодаря за прекрасния подарък. Всякога ще се отнасям с уважение и почит към вашия лост. Но най-напред трябва да го изпробвам дали отговаря на моя ръст. Ние, артистите, обичаме да проверим всичко докрай. — И преди още хората да разберат какво става, Малкия мъж увисна с двете си ръце на лоста.

Магарето наостри уши. Беше му неприятно, задето не може да вижда какво става зад него. Ала стоеше мирно като паметник с щръкнали уши.

Така Максчо вися един миг неподвижно на лоста. После полека издигна водоравно крака, сбра ги, свити в коленете, до лоста, издигна ги право нагоре, изхвърли се напред, върна се обратно, изправи се на

ръце, направи склопка напред и се заклати леко, подпрян на лоста, за да се захване по-здраво.

— Много е весело — каза той на Фокус Мокус, който беше приклепнал изплашен до каручката.

— Но ти целият се задъха! — рече Фокус Мокус. — Слизай веднага долу!

— Само още няколко секунди. Толкова ми е приятно! Подложи си, моля ти се, дланта!

И преди още Фокус Мокус да успее да го вземе от лоста, Максчо отново се залюля във въздуха. Нагоре, още по-нагоре, най-горе. С изпънати ръце и крака. И неочаквано от стойката му се получи „слънце“, после второ, после трето. Той се въртеше като стрелка на секундарник около лоста. После се спря изправен върху ръцете си, с краката нагоре на вибриращата щанга, извика „Ехей!“ и скочи с разкрасени крака през щангата върху изпънатата длан, която Фокус Мокус му подложи. Дори успя безупречно да направи последното подгъване на коленете.

— Това дете ще ми скъса нервите! — рече възбудено Роза Марципан.

Никой обаче не чу думите ѝ, защото всички пихелщайнци ръкопляскаха. Фердинанд Пихелщайнер си проправи път напред и попита:

— Къде се е научил той да прави това?

— Никъде — отвърна Фокус Мокус, който пяхаше Малкия мъж във външното си джобче.

— Естествено родителите му също го правеха — каза Фердинанд Пихелщайнер. — Но откога трудното „слънце“ се предава по наследство?

Максчо изхихика.

— Гледал съм го на телевизията. По време на световното първенство по гимнастика. Руските и японските гимнастици са прекрасни!

— Отскок-разкраска на висок лост не се учи от телевизията — рече старият гимнастик Фердинанд.

— Но аз го научих — отвърна убедително Максчо. — Аз съм артист.

— Това знам — каза Фердинанд Пихелщайнер. — Знам го, моето момче. Ти дори си световно известен артист. Но умението да играеш гимнастика, на всяка цена си го наследил. Друго обяснение не намирам. На теб „слънцето“ ти е, така да се каже, в кръвта.

Денят започна да става интересен. А беше и доста напрегнат. Улиците бяха твърде тесни. Къщите бяха твърде ниски. Мистър Питейноводов трябваше да се хваща понякога за улеите на покривите и можеше да наднича по етажите. Нямаше място за апаратите на операторите в гимнастическия салон. Трябваше да заснемат гимнастическите упражнения на мъжкия и дамския екип отвън. През прозореца към Долния площад.

Там, на Долния площад, поднесоха и обед на гостите. Пихелщайнско месо. Естествено. Но всичко останало не беше толкова естествено. Столовете се оказаха твърде ниски и неустойчиви за гостите, чиниите и лъжиците бяха твърде малки. Принудиха се да седнат вместо върху столове — върху маси и да кусат ястието с дълбоките лъжици за разливане на супа. Така донякъде можаха да се нахранят.

След обяд продължиха снимането на филма. И понеже грееше слънце, мистър Питейноводов реши да заснеме няколко важни улични сцени. След като беше уговорил всичко необходимо с оператора си, той отдръпна Роза Марципан настрана и ѝ каза тихо:

— Направете една по-дълга разходка с Фокус Мокус и с момчето.

— Че защо пък? — попита Роза. — Нали и ние искаме да гледаме снимките!

— Идете по-добре да се разходите — помоли я Питейноводов. — Защото смятам след това да заснема как родителите на Максчо се сбогуват със съседите си на улицата и напускат селото, за да тръгнат да търсят щастието си по широкия свят.

— Разбирам ви.

— Девойката и момъкът, които избрахме да изпълняват двете роли, извънредно много приличат на родителите на Максчо. А гримьорът така ги гримира според старите фотографии, че Максчо

може да се изплаши. В края на краищата момченцето все пак е било на шест години, когато е изгубило родителите си, пък ги познава и по снимките...

— Малечко Палечко — каза Роза Марципан, — вие сте много помил човек, отколкото предполагах до преди една минута.

— Аз предпочитам да кажа всичкото това лично на Фокус Мокус. Само че Максчо е в джоба на сакото му, та...

— Не се безпокойте. Аз ще се разхождам до припадък с моя годеник по пихелщайнските поля.

Лесно беше да се каже така, ала да се изпълни? Известно време разходката беше приятна на професора и на Максчо. След това обаче те взеха да се инатят. Започнаха да мърморят.

И колкото и многозначително да намигаше Марципаненото момиче на Фокус Мокус — днес той не разбираше какво му казва нейният поглед. Тя постигна само това, че момчето стана недоверчиво.

— Какво току трака с клепачите си твоята госпожица годеница днес? — попита любопитно то.

— Нямам понятие — отвърна Фокус Мокус. — Известно е, че жените са тайнствени същества. Дори за един илюзионист.

— Аз искам да гледам по време на снимането! — тросна се Максчо. — Вече разбрах как изглеждат стърнищата.

Така се върнаха в селото. На Роза Марципан не ѝ остана друго, освен да ги последва недоволна.

„Дано поне Питейноводов да е заснел вече сцената с подправените родители“ — мина ѝ през ума.

Ала надеждата ѝ се оказа напразна.

Пристигнаха точно по време на снимането. Камерата беше монтирана върху един електрокар. Той се движеше бавно пред отрупаната с кувари и вързопи двойка, която се приближаваше по тясната уличка.

Младата жена беше хубава като картинка. Младият човек имаше прекрасни черни мустачки. И той, и тя не бяха по-високи от две петгодишни деца и с мъка влачеха тежкия си багаж.

По вратите и отворените прозорци на къщите стояха други дребни пихелщайнци, махаха им с ръце и викаха: „Желаем ви щастие!“

и „Бъдете живи и здрави!“, и „Драснете ни по някоя илюстрирана картичка!“, и „Не ни забравяйте!“

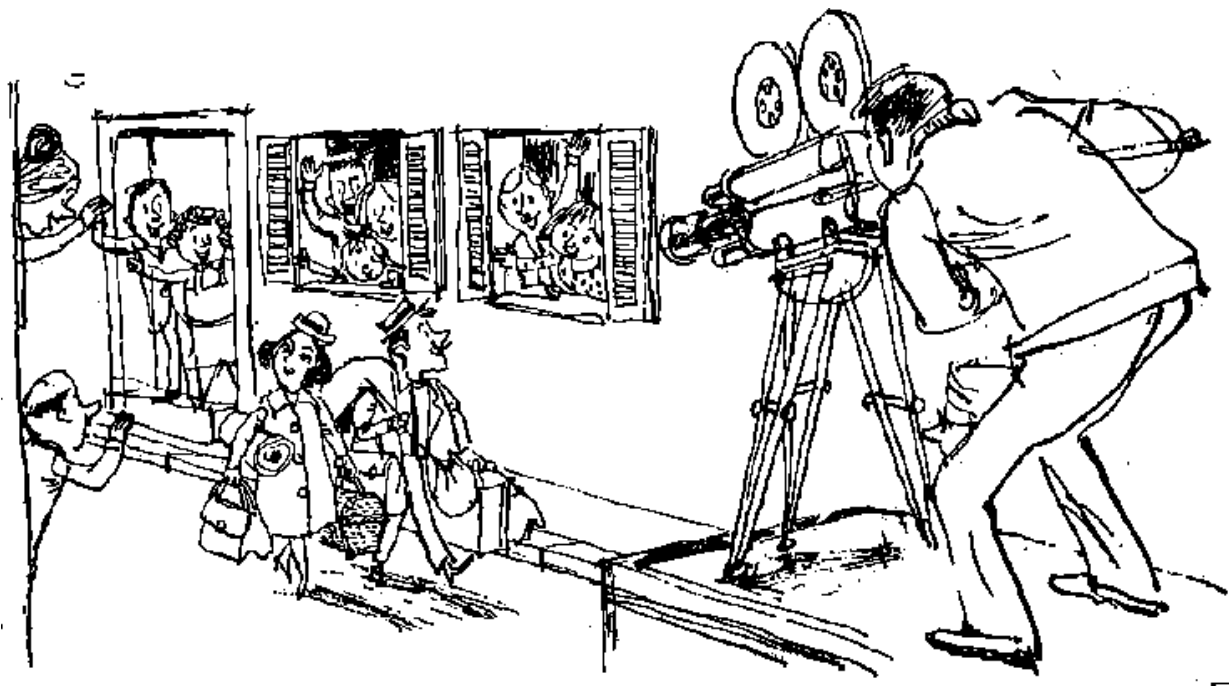
Двамата млади хора с удоволствие биха отговорили с махане на ръка. Но бяха твърде много натоварени. Можеха само да се усмихват и да кимат глави и като че ли и това им беше трудно. Защото бъдещето, към което тръгваха днес, се намираше в Неизвестната страна. В такъв случай не е лесно на човек да се усмихва.

Фокус Мокус замръзна на мястото си. Чак сега разбра защо Роза беше излязла на разходка с него и момченцето из полята. Разбра също защо тя непрекъснато му беше намигала.

— Известно е, че жените са тайнствени същества! — промълви тя и го погледна с упрек.

А Максчо? Максчо гледаше като хипнотизиран към своите подправени родители. После преглътна тежко и каза:

— Мили Фокус Мокус, махни ме оттук! Колкото можеш по-бързо!

Всичко все някога свършва. Това важи и за снимането на един филм. По средата на ноември свършиха. Операторите вече бяха прибрали цялата случка в камерите си — както обичаха да казват след това. Заснели докрай историята на Малкия мъж, те минаха под дъжда

от студиото през снимачната площадка в приятно отопленото ресторантче и си поръчаха весело по една голяма светла бира. Но не изпиха само по една или две, или четири, или седем чаши бира, а минаха и на по-силни питиета. В малки чашки. А малките чашки се изпиват по-лесно от големите. Това е ясно.

Междувременно им поднесоха и свинско печено с кнедли и зелена салата. Те не се оставиха да ги измъчват дълго стомасите им. Гладът предизвиква жажда. А жаждата те прави гладен. Питейноводов, шефът, ги беше поканил. Той ги черпеше, благодари им, похвали ги и влезе в съседната стая, където го очакваха други сътрудници. В края на краищата създаването на един филм не се състои само от осветена целулоидна лента.

В съседната стая седяха — освен Фокус Мокус, Роза Марципан и Максчо — тонрежисьорът Зонеман, монтажистът Вегехенкел и мадмоазел Одет. Тя правеше субтитрите, беше родом от Женева и говореше пет езика, сякаш всеки от петте ѝ беше роден. Да ѝ се не начуди човек!

Мистър Питейноводов пъкна една от своите черни пури в лицето си и каза:

— Ако ушите на хората бяха толкова умни, колкото очите им, сега и ние спокойно можехме да седнем при операторите и да се веселим заедно с тях. Обаче ушите са по-глупави от очите.

— Нима? — попита Максчо.

Фокус Мокус кимна.

— Много по-глупави. Окото разбира всичко, което види. А ухото разбира само английски или японски, или португалски.

— Това не е вярно — отвърна Максчо. — Мадмоазел Одет разбира пет езика.

Госпожица Одет се засмя.

— Езиците са много повече от пет. Можеш да ми вярваш. Има стотици.

— На мен ми стигат пет — намеси се мистър Питейноводов. — И това са вече четири езика в повече. Но не мога нищо да променя. Не съм ушен лекар, а търговец. Нямам намерение да променям света. Аз

искам да правя филми, които хората да разбират навсякъде, за да мога аз навсякъде да ги продавам.

После той сложи на масата плана със сроковете за синхронното студио, което беше наел, и поде служебен разговор, в който ставаше дума за отделни версии и „копия“, и срокове за музикалните записи, и за „преиграване“, и колко копия ще трябва да бъдат направени.

Разговорът трая три часа и вие едва ли бихте разбрали и една десета част от него. Истинско щастие е, дето не присъствувахте. Съдържателката на ресторантчето се спря на вратата, когато отиде да запали лампата. Но после вдигна рамене, върна се обратно в кухнята и рече на готвачката:

— По-скоро бих разбрала китайски език.

— Че какво пък? — попита невъзмутимо готвачката. — Едни правят филми, други правят кнедли. Главното е всеки да си разбира от работата. Да се иска повече от това, би било прекалено много.

В седем часа вечерта мистър Питейноводов все още приказваше. За сетен път не знаеше умора.

— На трийсети ноември заминавам за Генуа, прехвърлям се на борда на моята яхта „Приятен сън“ и цял месец никой не може да разговаря с мен. Хем да свършите добре работа по копията за телевизионната серия! — рече той. — Първата част ще се предава на първия коледен ден по трийсет канала. Който допусне грешка, ще има да се разправя с мен!

— Но не преди да сте си отспали! — подхвърли господин Вегехенкел.

А господин Зонеман добави:

— Значи, не преди първи януари. Така поне ще имаме възможност спокойно да отпразнуваме Нова година.

Питейноводов рече мрачно:

— Внимавайте да не ви бъде последната! — И понеже Максчо се изсмя, а и Роза Марципан избухна в смях, той продължи още по-мрачно: — Страхувам се, че никой не се отнася сериозно към мен във вашата среда.

Сега вече всички се разсмяха. Защото всички обичаха много дългия американец и знаеха, че той знае това.

В този момент вратата се отвори. Един шофьор на такси остави два куфара в залата, избоботи: „Привет!“ и изчезна. След това известно време не се случи нищо.

Накрая се чува тежки стъпки. На вратата се показва силно загорял от слънцето човек. Максчо веднага извика:

— Та това е криминалният комисар Теслозъбов!

След много весели възгласи и малко уиски те видяха в малката кинозала прожекцията на цветния филм, който криминалният комисар Теслозъбов беше донесъл от Южна Америка. Филмът беше къс. И беше ням. Затова, когато изгасиха осветлението от тавана и осветиха екрана, господин Теслозъбов се зае да води коментара. Обясняваше онова, което се виждаше на сцената.

— На това отстранено от света високо плато, което виждате — така започна той, — цари субтропичен климат. Много плодородна земя. Изкуственото поливане добре се справя със задачата си. Сеят и жънат захарна тръстика, памук, лозя, банани и смокини, но също така и картофи, жито, царевица и ечемик. Селяните са потомци на арауканите, едно индианско племе, което в стари времена доста е затруднявало живота на инките, а до 18-о столетие и на испанците. Днес те се занимават със земеделие и скотовъдство, използват ламите като впрегатен добитък, обичат конете и живеят в колиби, наречени ранчо и направени от глина и къдрава ламарина. Селото вляво се нарича Сан Кристобал. Там ние се бяхме подслонили. Първите седмици заснемахме колибри, пеперуди и папагали. Отпечатвахме на лентата кактуси, кипариси, магнолии, малки деца, лаврови дървета, увехнали баби, застанали пред портите на домовете си, овце на паша, покритите със сняг върхове на Кордилиерите на изток — с една дума, държахме се така, сякаш заснемаме някакво домашно упражнение на тема „Най-приятното ми преживяване през ваканцията“!

— Скъпо домашно упражнение — изстена Питейноводов. — И всичко това за моите пари!

Но после той стана тих като водата. Защото върху екрана се появи един стар сив замък. Със стени, крепостни зидове и бойници и с дебела кръгла кула. Зад бойниците се разхождаха въоръжени патрули.

— Значи, той живее тук, този сеньор Лопец? — промълви възбудено Максчо.

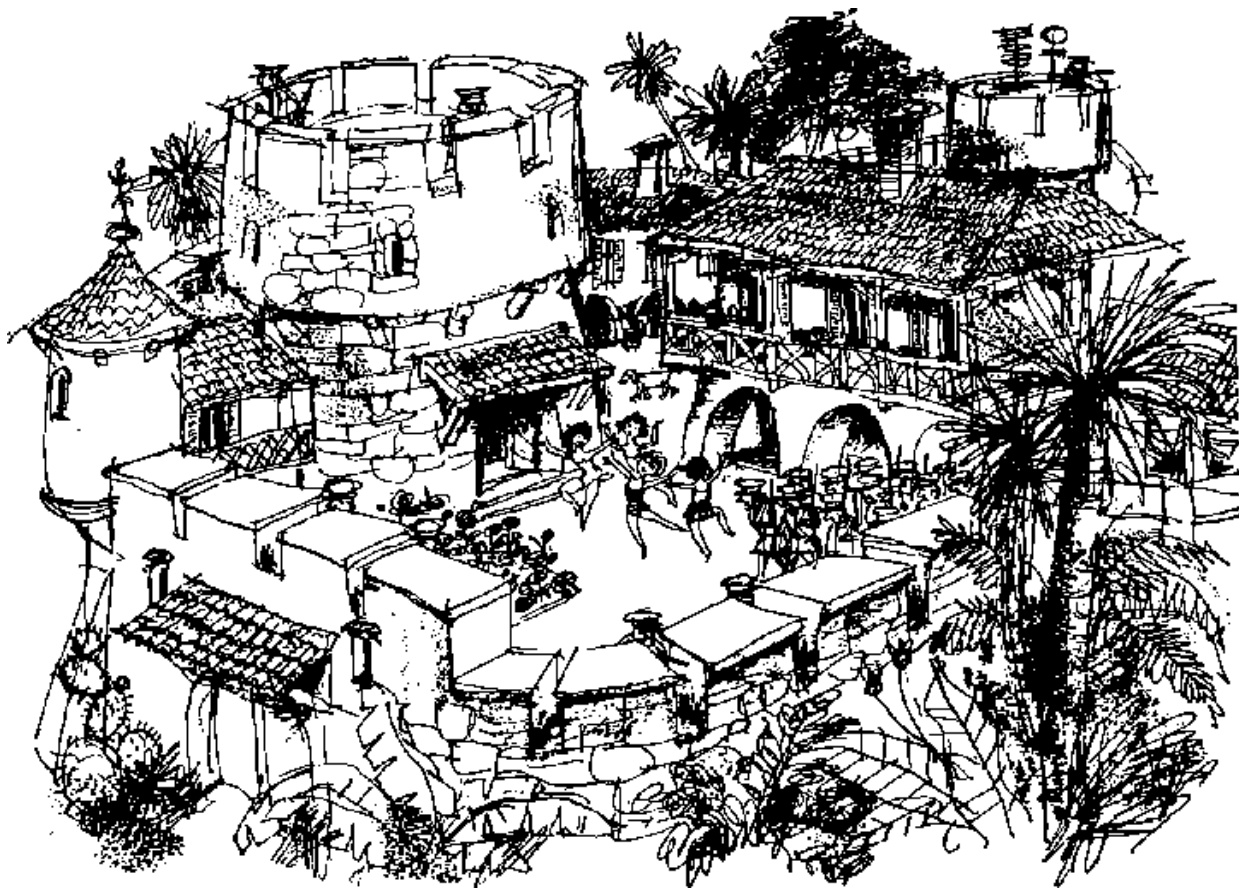
— Това е една крепост, построена през 17-и век от някакъв испански вицецрал — разказваше криминалният комисар. — Тук е била резиденцията на тогавашния генерален консул по време на неговите инспекции. Тук той е свиквал своя съд, оттук се е сражавал с бунтуващите се индианци. По-късно крепостта била изоставена и започнала да се руши. Лопец я откупил преди тридесет години, накарал отново да издигнат стените ѝ и я съоръжил технически по последната дума на техниката. Със собствена предавателна станция, със собствено водохранилище, собствена електроцентрала. Има всичко необходимо. Нищо не им липсва.

— Нима вие бяхте вътре? — попита напрегнато Максчо.

— Точно така. Но за това по-късно. В момента виждате квадратния вътрешен двор. С изключение на розовата градина вляво, той целият е покрит с бетонни плочи. Момичетата, които подскачат, облечени в бански костюми, са танцьорките, които имат за задача да развличат вечер сеньора. Сега тренират.

— Доста остарели момичета — подхвърли Роза Марципан.

— Нищо чудно — каза Теслозъбов. — Те са били отвлечени преди десет години от един нощен клуб в Мексико сити и още тогава не са били вече много млади.

— С телеобектив ли ги хванахте? — попита Фокус Мокус.

— Да.

— Но къде, по дяволите, стоеше камерата ви? — попита Питейноводов.

— Тя не стоеше. А висеше. На върха на една шейсетметрова араукария — едно от ония огромни борови дървета, които растат там. Нашите индианци ни бяха монтирали площадка горе. Нощем издигахме нашия оператор и пак нощем го спускахме с въже долу. Феерично удоволствие.

— А това патрулите ли са, дето излизат сега на двора? — попита Максчо.

— Да. Смяна на караула — отвърна Теслозъбов. — Групата вляво се връща от обяд, а групата вдясно отива да обядва.

— Уморени герои — рече презрително Фокус Мокус.

— Уморени? — Максчо сякаш се усъмни. — Единият господин герой току-що цапна по задника госпожицата в червения бански костюм.

— Такива неща не се виждат! — рече строго Роза Марципан. — Ти никога няма да станеш възпитано дете!

Максчо се изкикоти.

— Спокойствие, моля — помоли криминалният комисар. — Камионът, който сега минава към външната порта на крепостта, е на Мигуел, един скотовъдец. Три пъти в седмицата той кара там прясно месо, салами, мас и кокошки. Индианецът, който седи на чергилото, не е никакъв индианец, а детективът Мак Кинтош. Беше си боядисал косата.

— А как заснехте пътуването? — попита мистър Питейноводов. — От друга кола, която върви подир първата?

— Точно така. Ние следвахме на десет метра разстояние. В камиона на Гонзалес, който снабдява крепостта с плодове и зеленчуци. Ричардсон, който се беше свил със своята ръчна снимачна камера под четири снопа банани, вече мислеше, че ще си счупи кръста.

— И вие ли бяхте преоблечен като индианец? — попита Максчо.

— Разбира се. Внимание, вратата се отваря.

Външната порта на крепостта се разтвори. Камионът на Мигуел спря по средата на двора. Мак Кинтош скочи от колата, отдръпна чергилото и нарами едно заклано теле. Неколцина мъже изтичаха и започнаха да помагат при разтоварването. Когато натовариха на гърба на един от тях половин бивол, Максчо извика:

— Та това е Плешивия Ото!

— Точно така — рече господин Теслозъбов. — Това е той. А мъжът с бялата престилка и готваческото боне, който сега се появява на екрана, е шефът на кухнята мосю Жерар, награден с три златни медала. Той е бил женен, за съжаление едновременно, за три различни жени и не е имало защо да се противопостави на идването си тук, когато Лопец му помогнал да се измъкне от затвора. А сега моля за цялото ви внимание. Камерата се насочва към градината с розите отсреща. Виждаме един закръглен господин.

Господинът беше облечен в костюм от естествена коприна, с панамена шапка на главата и тъкмо режеше стеблото на една тъмночервена роза. По късите му дебели пръсти блестяха и святкаха пръстени като в бижутериен магазин.

— Това сигурно е той? — промълви Максчо.

— Това е той — каза криминалният комисар. — Това е сеньор Лопец, най-богатият човек в света. Той заповядва да отвличат за него хора, които го развличат, за да му минава времето, и които той храни. Те живеят като в зоологическа градина за редки двуноги.

Максчо изпъшка:

— И там щяха да откарат и мене!

В този момент сеньор Лопец премина с полюляващи се стъпки през двора, спря се пред камиона на Мигуел, поговори с френския си готвач и като миришеше розата си, погледа, докато сваляха от колата половин вол. После кимна, извърна се на другата страна и се приближи към една постройка, пред вратата на която го очакваше една стара мърлява женска. Двамата изчезнаха в къщата.

— Това беше циганката, която му гадае бъдещето — обясни комисарят. — А сега на екрана се появяват двама индианци с голям сноп банани. Те трупат плодовете и зеленчука край камиона на Мигуел, за да не открият местните хора оператора Ричардсон, който се крие във втората кола. Единият индианец е селянинът Гонзалес, а другият индианец в цивилния живот носи името Теслозъбов.

Мистър Питейноводов избухна в смях.

— Неузнаваем!

Останалите зрители в малката зала също се развеселиха от уменията на криминалния комисар да се преобразява.

Само на Максчо нещо не му беше много весело.

— Истинско щастие е, дете Бернхард не ви е забелязал! — каза той с треперещ глас. — Защото Бернхард сигурно щеше да ви познае.

— Ти си почти същият хитрец като Бернхард — отвърна Теслозъбов. — Когато една седмица по-късно аз за трети път помагах при разтоварването на стоката, към нас се приближи и този проклет дявол. Беше пъхнал клечка между зъбите си и стоеше отегчен край нас. Неочаквано се сепна и преди още аз да се усетя, ме сграби за лицето. По пръстите му се полепи кафява боя. Оттам нататък всичко протече със светкавична бързина. Защото сега пък аз го сграбих за лицето. Той подбели очи и падна ничком. Гонзалес изпусна снопа с банани. Снопът падна върху корема на Бернхард. Мак Кинтош и Мигуел скочиха в първия, а Гонзалес и аз във втория камиони преди още караулите да се опомнят какво става, колите изхвърчаха през външната порта. Завърза се кратка престрелка. Но ранени нямаше.

— Те или не са били добри стрелци — рече Фокус Мокус, — или са стреляли във въздуха.

— Стреляли са във въздуха. Така поне заявиха, след като ги арестувахме.

— Арестували сте ги? — попита Роза Марципан.

— Ами сеньор Лопец? — възкликна Максчо.

— Това вече е отделна страница — отвърна криминалният комисар и гласът му прозвуча съвсем мрачно. После той натисна едно копче и филмът продължи. — Другият оператор обаче все още се криеше в своето иглолистно дърво. Снимките, които ще видите сега,

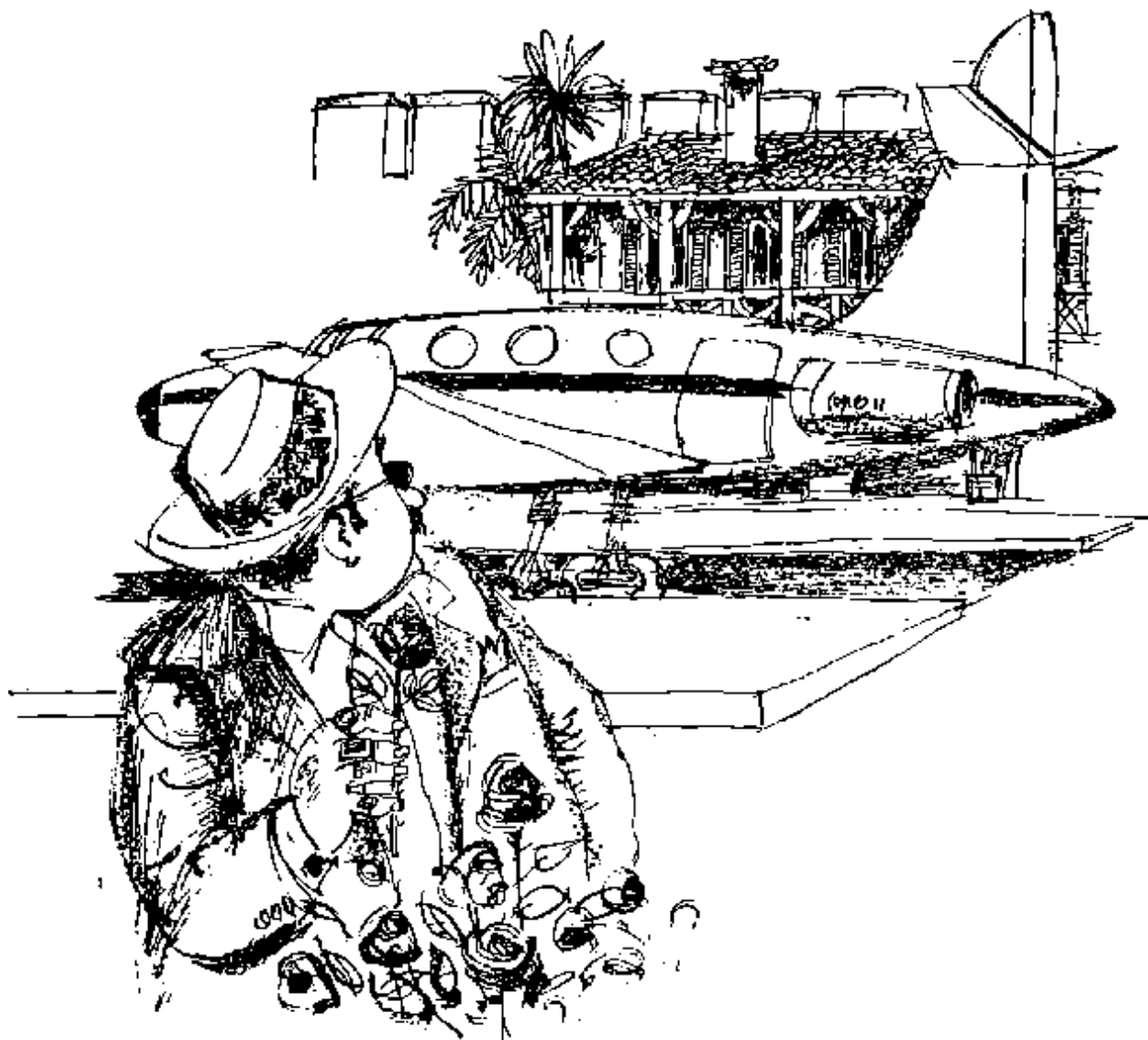

той направи два часа след нашето бягство от крепостта. Внимавайте добре. Ще видите моето поражение.

Всички загледаха напрегнато към екрана. Видяха съвсем празния двор на крепостта. Но не, той не беше съвсем празен. Край алеята с розите стоеше един закръглен елегантен господин. Беше облечен в костюм от естествена коприна, с панамена шапка на главата и отрязва старателно една тъмночервена роза. После се извърна, помириша няколко пъти розата и сякаш чакаше нещо.

— Ама нерви има тоя човек! — промълви мистър Питейноводов.

Неочаквано бетонените плочи в двора се раздвижиха. Появи се вдлъбнатина. А от вдлъбнатината се заизкачва, метър след метър, един самолет. Бетонената плоча, върху която стоеше самолетът, се намести между останалите. Сеньор Лопец се отправи с олюляващи се стъпки към самолета. Бордовата вратичка се отвори. Отгоре се смъкна стълбичка. Сеньор Лопец се покачи на борда. Стълбичката веднага се прибра. Вратата се затвори. Малко след това самолетът се издигна във въздуха и изчезна на хоризонта. Небето остана празно като двора на крепостта.

— Отвесно издигащ се самолет! — констатира Максчо.

— Точно така — изръмжа господин Теслозъбов. — Само че такива машини още не са пуснати в серийно производство.

— Че защо му трябва на най-богатия човек на света да чака серийно производство? — попита мистър Питейноводов. — Един изпитател изпробва нова машина. Е, и после? Самолетът изчезва. Пилотът изчезва. И после? Може би са заседнали някъде в глетчерните ледове. А може би са подкупили персонала и сега съвсем спокойно са се приземили в кулата на някоя крепост.

— Така трябва да е станало — рече криминалният комисар. — Така или иначе, заедно със сенър Лопец и със самолета изчезнаха и готвачът, циганката, балетните баби и нашите приятели Бернхард и

Ото, началникът на караула, един специалист по история на изкуството и сто седемдесет и четири картини в рамки. Ние можахме да им преброим само гвоздеите, дето бяха висели на тях.

— Знае ли се накъде е излетял самолетът?

— Не се знае. Може би за Парагвай? Може би за Боливия? Може би за Перу? Лопец притежава надземни и подземни мини, хациенди, рибарски флотилии, консервни фабрики, комплекси хотели и кредитни институти. Сравнен с него, Крез е бил беден плъх. Той просто изчезна в някаква друга крепост или в друга част на земното кълбо. Направо ме надхитри.

— Wait and see — рече мистър Питейноводов. — Ще поживеем, ще видим! Аз ще пусна вашите снимки във всички кина на света като преглед. С необходимите обяснения и с няколко думи за дългометражния филм за Малкия мъж. Вашата експедиция не е отишла напразно. Международната полиция най-после ще трябва да се намеси. На сеньор Лопец не му остава вече много време да си мирише червените рози.

— Разпитахте ли хората от караула, които той изостави? — попита Фокус Мокус.

— Мак Кинтош се погрижи за това. Те бяха разярени. Той взе със себе си магнетофонните записи в Ню Йорк. Тези дни ще преведат разговорите, проведени с тях. Също така заснехме и фотографирахме всички типове.

— Великолепно! — отзова се Питейноводов. — От тези снимки ще направим документален разказ за „Лайф“ и другите илюстрирани списания. — Той потупа криминалния комисар по рамото. — Нямате основание да бъдете толкова недоволен от себе си!

— Та защо ви уговорих аз да се съгласите с тази експедиция? — отвърна Теслозъбов. — За да снимам колибри? Или за да правя филм за някаква стара крепост? Или за да махна за сбогом на един самолет? Съвсем не. Исках малко повече.

— Човек винаги иска малко повече — рече Питейноводов — и всякога постига малко по-малко.

Роза Марципан се развесели.

— Вие сте философ!

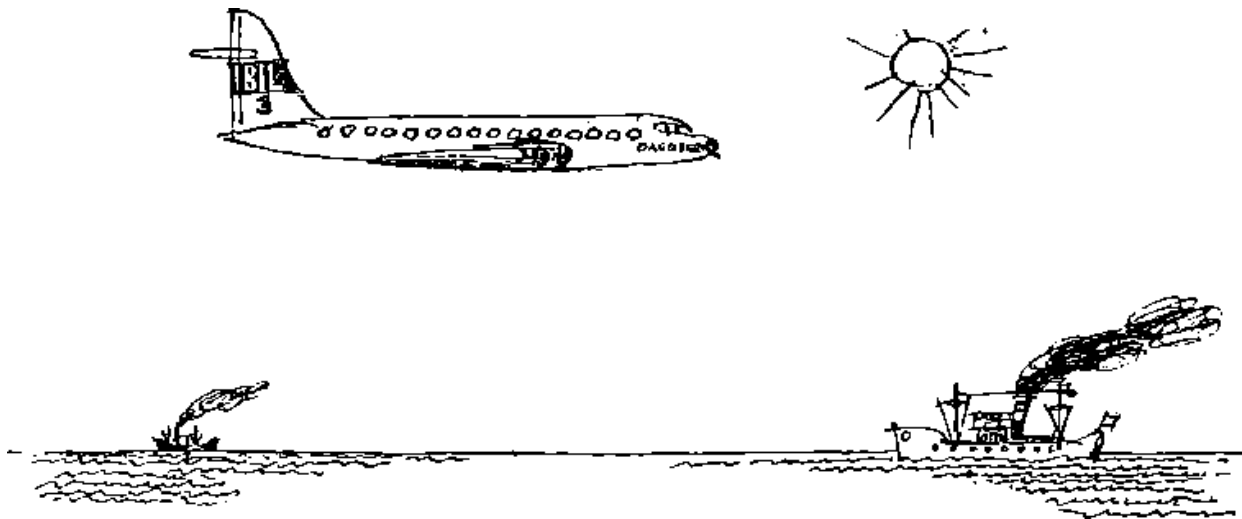
Мистър Питейноводов се изправи.

— На първо място съм пушач на пури. А сега трябва да вървя да се обадя по телефона в Ню Йорк.

Всичко все някога свършва. Месец ноември също. Дори и шестата глава на моята книга. Джон Ф. Питейноводов замина със самолет за Генуа, където вече го очакваше неговата яхта „Приятен сън“. Криминалният комисар Теслозъбов отлетя за Берлин. Цирк „Щилке“ се понесе по железопътните релси за зимния си лагер. Максчо и Фокус Мокус се отправиха на път да посетят крал Билеам. И с това започва...

СЕДМАТА ГЛАВА

КЪДЕ СЕ НАМИРА БРЕГАНЗОНА, НЕ Е ЯСНО. КАКВО НОСИ НА ГЛАВАТА СИ КРАЛ БИЛЕАМ. ОПИСАНИЕ НА СТОЛИЦАТА. ЮДИТ БРОДИРА, А МАКСЧО ПЕЕ. ЧЕТИРИНАДЕСЕТ ДНИ ТРАЯТ САМО ДВЕ СЕДМИЦИ.

И така мистър Питейноводов отлетя за Генуа. Къде се намира Генуа, сигурно знаете. А пък ако някой не знае, да погледне в географския си атлас. Професор Фокус Мокус замина с Максчо във външното си джобче за Кале, влезе в самолета „Дагобèр“, който го очакваше там, и отлетя за Бреганзона. Къде се намира Бреганзона, това не знаете. И който се заема да търси в учебния си атлас, има да се чуди.

Дори в най-дебелите и най-големите атласи не може да се намери. Няма смисъл да търсите. И в моята двадесетипеттомна енциклопедия не се споменава нищо за нея. Нито една дума. Макар че за село Пихелщайн има статия. Да се хване човек за главата. Само в най-известното английско помагало „Енциклопедия Британика“ има малко данни. Преведени на български, те гласят:

БРЕГАНЗОНА. Всички сведения без гаранция. Местоположение, големина и брой на жителите неизвестни. Вероятно град и остров в Атлантическия океан. Бивша

резиденция на хора на изкуството. От 1912 г. кралство с избираем крал. Крал Дагобер Мъдрия (1912–1950), френски произход, културфилософ. От 1951 г. Билеам Любезния, немски произход, художник.

ИЗНОСНИ СТОКИ: играчки, картини, книги, илюстрирани книги, сладкарски изделия, месни произведения, гимнастически обувки, въздушни балони, цветни моливи, медени и черешови сладки, дъвка и пластелин и т.н.

ВНОС: съвсем незначителен. Връзки с външния свят: никакви. Шифрован адрес за износ: Кале, товарна магазия, док XII, Б; за писма и колети: Кале, до поискване, кутия 97.

ЛИТЕРАТУРА ЗА БРЕГАНЗОНА: няма. Статията се базира на слухове.

От редакцията

Полетът трая по-малко от два часа. Най-често виждаха вода, понякога парче земя и накрая само океана. Никакви вълни, никаква бяла пяна, само трептяща водна повърхност, същинска накокошинена кожа. И от време на време пътуващи на изток и на запад мънички параходи.

Когато стюардесата поднесе на сгъваемата масичка омлет с шунка, Фокус Мокус попита:

— Често ли пътувате по този курс? Всеки ден? Или два-три пъти в седмицата?

Тя го погледна учудена.

— Шегувате ли се? Та ние излитаме само за да доведем гости. И това не става два или три пъти в седмицата, а два или най-много три пъти в годината.

— Нима там не идват туристи? — попита Максчо, докато си вземаше хапчица шунка от чинията. — Никакви репортьори и фотографии?

Стюардесата плесна с ръце над кокетната си шапчица.

— Крал Билеам да ни пази! За такива смутители на реда пътят към нас е затворен. Последния, който се опита да се промъкне, Билеам Любезния собственоръчно натупа и го върна обратно в моторната лодка.

— Какткгонтупа? — закашля се Максчо.

Фокус Мокус каза строго:

— Не се говори с пълна уста!

Максчо покашля още известно време, докато отново можа да заговори ясно.

— Исках само да попитам с какво го е натупал кралят.

— С една тупалка за килими — отвърна младата госпожица. — Но ти не се страхувай, моето момченце. Гостите си той не тупа.

След тези думи тя отиде в бордовата кухня и излезе оттам с отрупана табличка, която отнесе към пилотската кабина, за да не умрат пилотът и радистът от глад.

— Лесно ѝ е на нея да си приказва — рече тихо Максчо. — Ако бях сам сега, сигурно щеше да ме хване страх. И тебе ли те е страх? Такъв празен самолет. Само персоналът. И къде се намира Бреганзона, никой не знае...

— Хапни си още малко омлет — предложи Фокус Мокус. — Това укрепва нервите.

— Не, вече съм сит и си имам грижи. — И той се покатери по професора и изчезна във външното джобче на сакото му. Неочаквано извади още веднъж глава навън и рече: — Пази ме добре!

— По-добре от себе си — отвърна Фокус Мокус.

После той усети как Максчо се намести и легна в джобчето му. Усмихна се, запали цигара и погледна през кръглото прозорче към хоризонта, където океанът и небето си пожелаваха „добър ден“.

Крал Билеам Любезния стоеше на пистата за рулиране на летището на Бреганзона, извади джобния часовник от копринената си жилетка и каза високо и ясно:

— Ако не дойдат веднага, значи, ще дойдат по-късно или никога. Четвърта възможност няма.

Край него стояха Юдит и Осрам, двете му отрочета. А зад тях четиридесет учебни паралелки образуваха шпалир. С триангули, устни хармоники, китари и флейти. Всички чакаха.

Кралят приличаше на добре избърснат Дядо Коледа. Косата му беше побеляла, пращящите му от здраве бузи бяха румени, а на главата си носеше черно бомбе. Но освен това той имаше и кралска корона.

Защита от кралицата над периферията на шапката му, тя блестеше цялата в злато. Защото иначе щеше всеки път да пада, когато той си свалеше шапката. (Искам да кажа, короната щеше да пада, а не кралицата.)

— Шапката и короната за мен са неделими — обичаше да казва Билеам Любезния. — Без шапка аз бих бил само крал, а без корона бих бил само гражданин. А пък съм и двете заедно и затова нося и двете, докато някой ден короната ми се стори много тежка. Тогава ще я сваля и на главата ми ще остане само шапката и ще почна отново да рисувам картини.

Принцеса Юдит го подръпна за ръкава:

— Тате, самолетът пристига!

Тя имаше право. Самолетът „Дагобер“ се беше появил на хоризонта, започна да става все по-голям и по-шумен, направи един кръг, приземи се с приглушени мотори на пистата за рулиране, служителите от земния персонал му посочиха мястото и той застана спокоен и потръпващ. Вратичката се отвори. Докараха стълбичката. Най-напред се показа стюардесата. След нея се появи Фокус Мокус. Той махна с ръка.

— Музика! — извика крал Билеам и в същия миг четиридесетте паралелки ученици засвириха така, че стените биха се разклатили, ако наблизко имаше стени. Дали беше много хубаво, не мога да кажа. Но че беше много силно — това съм сигурен. По-скоро можеше да се каже: беше хубавичко силно.

Поздравленията преминаха най-сърдечно. Кралят свали шапката и короната си. Юдит направи реверанс. Осрам се поклони ниско. Фокус Мокус стисна ръка и на тримата. Максчо махаше от външния му джоб и се смееше. Но никой не можа да чуе, че той се смее. Не се чуваше и какво говореха Билеам и Фокус Мокус. Защото във всяка паралелка на кралство Бреганзона има наистина само по двадесет и пет деца, но когато четиридесет паралелки музицират наведнъж, то хиляда деца свирят заедно.

Едва когато Билеам запуши ужасен ушите си, музикантите утихнаха. Сега кралят и Фокус Мокус казаха още веднъж същото, което вече бяха казали, но не бяха чули поради шума. Фокус Мокус извади Максчо от джобчето си, постави го върху дланта на краля и така те закрачиха под овациите на хилядата деца към автомобила, който ги

очакваше. Беше „Ролс-ройс“, модел 1930 г. Широка и удобна кола. При качване, въпреки шапката и короната си, дори кралят нямаше нужда да се навежда.

— Моята съпруга моли за извинение. Не можеше да дойде с нас — поде кралят, докато пътуваха из града. — Вари какаото и приготвява сандвичи. Това тя не оставя да върши никой вместо нея. Хем много добре знае, че преди това ние смятаме да се отбием при царя на наденичките.

— При царя на наденичките ли? — попита Максчо. — Това пък кой е? — Той седеше върху периферията на кралската шапка, облегнат с гръб към златната корона, и се чувствуваше като у дома си.

— Царят на наденичките е един месар — обади се Осрам. — Неговият магазин е известен, а...

— ... а най-известни са неговите топли наденички — рече възторжено Юдит. — Никой не може да ги прави като него. Те направо

се разтапят върху езика.

— Че как успяват? — попита Максчо. — Аз знам само, че има наденички, които пращят, когато ги захапеш, но те трябва доста да се дъвчат.

Децата едва не се хванаха за косите. Чак когато кралят се обърна и рече търпеливо:

— Не се карайте, бийте се по-добре — те отново се умириха и двамата мъже можаха да продължат спокойно разговора си.

— А защо всъщност не доведохте и дамата на сърцето си с вас? — попита Билеам. — Вашето хубаво Марципанено момиче?

— Тя отиде да посети една своя стара леля — рече професорът — и ви моли сърдечно да я извините.

— Роза въобще няма никаква стара леля — извика Максчо — и ти ментосваш.

— Вярно ли е това? — попита развеселен кралят и скръсти ръце над корема си.

Фокус Мокус му намигна скритом.

— Вярно е, че тя няма стара леля и е вярно, че аз изменжих.

Максчо издаде напред глава над периферията на кралската шапка и заплаши професора с пръст.

— Вие двамата имате някакви тайни от мене!

— И това е вярно, синчето ми. Всъщност то е само една тайна, но...

— Не можете ли да ми я кажете на ухото? — попита Билеам.

— Може, но когато той нахалник няма да седи върху шапката ви. Защото, когато не трябва да чуе нещо, той много умее да дава тъкмо тогава ухо.

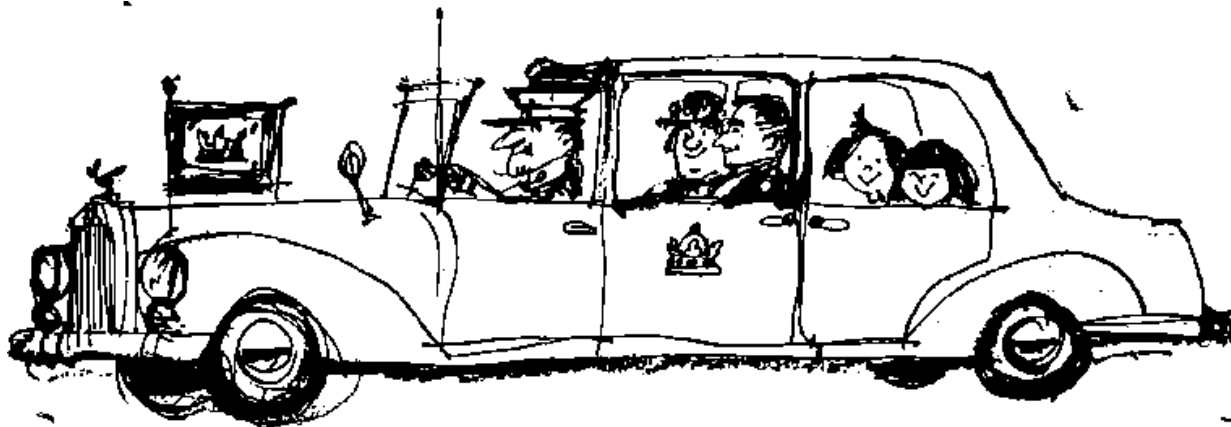
— И моите деца правят точно така — призна кралят. — Когато им нареждаш нещо, са глухи, като че ли са на Луната. Но когато майка им ми пошушва нещо на ухото, разбират всяка запетайчица.

— Хубава ли е поне тайната? — пожела да узнае Малкия мъж.

— Има да ококориш очи колкото супени паници.

— И кога ще се ококоря така?

— След четиринадесет дни.

Бреганзона е весел град. Хората са много по-весели и доволни, отколкото където и да било другаде. Продавачките са много любезни. Завесите на прозорците, та дори и дъждовните облаци над покривите на къщите надничат весело към улиците и площадите. Който пътува с трамвая поне десет спирки, получава от кондуктора чаша лимонада гратис. А градските фенери са най-различни. Пъстри и разнообразни като лампиони на градинско увеселение.

Който излезе да пазарува, няма нужда да тича по платното на улицата като подгонен от хайка заек. Собствениците на коли паркират извън пазарния квартал, изваждат тротинетките си от багажниците и удобно се придвижват с тях от магазин на магазин.

— Обикновено и ние така правим — обясни крал Билеам. — Само когато отиваме да посрещаме гости, се придвижваме с държавната каляска. Уважението си е уважение.

На Максчо никак не му допадна чак толкова много уважение.

— Не може ли все пак да слезем от колата? Вие ще яхнете тротинетката си, а пък аз ще седна върху вашата коронена шапка или шапкосана корона — какво безкрайно удоволствие би било!

— Друг път може — отвърна кралят.

— Освен това ние вече пристигнахме — заяви Осрам. — Слизайте, моля!

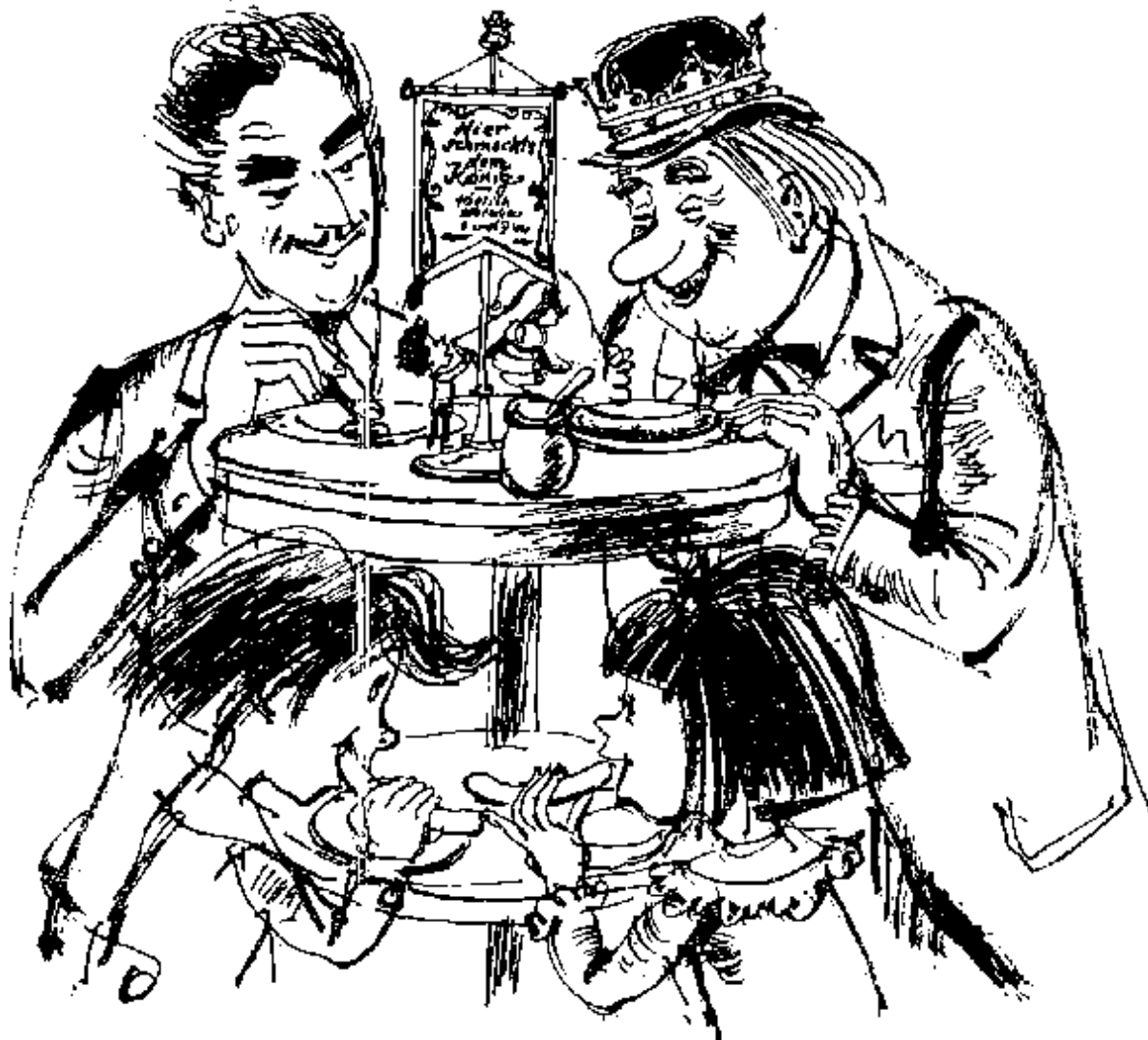
Царят на наденичките беше пълен месар, който здраво им разтърси десниците. Само Максчовата не посмя. Клиентите в тесния му

магазин не обърнаха никакво внимание на краля и неговата свита. Такъв беше обичаят в Бреганзона.

Дали той пътуваше с увеселителното влакче заедно със семейството си на панаира, или стреляше на стрелбището, или купуваше отнякъде водни бълхи за аквариума на Юдит или някоя дългосвиреща плоча, или часовник за варене на яйца за Хилдегард — кралицата, хората любезно гледаха встрани.

Разбира се, въпреки всичко, понякога се случваше да хвърлят едно око към него. Още повече пък днес, когато Малкия мъж седеше върху периферията на кралската шапка. Защото такава гледка наистина не се вижда всеки ден.

Зад тезгяха, блестяха доволни и вдигаха пара продавачките и казаните с наденичките. Отпред имаше седем излъскани до блеснало, кръгли, високи колкото човешки бой дървени масички. За столове място нямаше. Клиентите ядяха прави. Затова и масите тук бяха двойно по-високи от другаде. Освен това на половина височина имаше още една долна табла на масичката. Там поставяха чиниите за децата, ако родителите ги водеха със себе си. Шест маси бяха отрупани с чинии, наденички, хлебчета и чашки за горчица и заобиколени от бърбреци и весело дъвчещи клиенти.

Празната маса в средата красеше малко бродирано знаменце с надпис:

„Тук си похапва кралят. Всеки ден между 16 и 17 часа.
От царя на наденичките, дворцов доставчик.“

— Това наистина е практично — каза Фокус Мокус, — всяка маса да бъде на два етажа.

Собственикът, който ги обслужваше лично, засия.

— Мое лично откритие — каза гордо той. — Аз вече подадох заявление за регистрация и за получаване на удостоверение за патент за

„Двуетажна маса за хранене на крак за стари и млади“. Добър апетит на всички. — И той се отпрати към задната стаичка, за да донесе още няколко шиша с наденички за димящите казани.

— Нима ти смяташ тези маси за практични? — попита Максчо професора. — Много се учудвам.

Фокус Мокус и кралят захапаха благоговейно топлите наденички и въздъгнаха блажено. Максчо получи от двамата мъже по една хапка, въздъгна също и се смъкна по крака на масата на долния етаж.

Там Юдит и Осрам тъкмо захапваха своите наденички с такова настървение, че те изцвърчаха. Децата извърнаха очи от задоволство. Максчо опита и техните наденички и едва не си изгори езика, та започна да зева за студен въздух.

— Какво ще кажеш, а? — попита Осрам.

Но Максчо не каза нищо. Той отново се беше покатерил по крака на масата и сега кралят го хранеше.

— Още два пъти топли наденички! — извика кралят.

Малко след това се обади и Юдит:

— Още два пъти топли наденички, моля! За детския етаж!

Месарят донесе нови четири чифта. Пак заядоха доволни. И отново Максчо започна да се катери между двата плота на масата насам и натам, нагоре и надолу. Едва след двадесетото изкачване престана да тича.

— Харесаха ли ти? — попита Юдит.

— Ти беше права — отвърна Максчо. — Те направо се разтопяват върху езика.

На връщане с колата към двореца крал Билеам купи пет червени лалета.

— За милата ми съпруга — каза той.

— За да не се кара мама — рече делово Осрам.

Принцеса Юдит се усмихна мъдро под мустак.

— Две лалета, задето сме закъснели, и две лалета, задето сме се нахранили. Но за какво е петото?

— За да се зарадва мама — отвърна кралят. — А сега си избършете устата. Ето ви моята носна кърпа.

До четвъртото лале кралицата остана неумолима, но при петото строгият ѝ поглед омекна. Защото в петото лале стоеше Максчо, надигна рошовата си главичка над ръба на цветето и каза:

— Колкото по-късно идват гостите, толкова са по-приятни.

Чак тогава от удоволствие кралицата махна кухненската си престилка.

След поздравленията двете кралски деца изтичаха с Максчо в ръка в стаята за игри, където те бяха построили още преди обяд рицарския замък, железницата и блокхауса с траперите и индианците от племето сиукси. Най-напред се захванаха за електрическата железница. Осрам слагаше стрелките. Юдит обслужваше сигналните ламбички. А Максчо беше локомотивният машинист. Влакът му беше тъкмо по мярка. (Но ние не искаме да пречим на трите деца в играта. Никое дете не обича това.)

През същото време Билеам, жена му и Фокус Мокус седяха в дворцовата библиотека. Господата изпиха по чаша вино. Кралицата заши с още няколко бода по-сигурно короната върху шапката на мъжа си. От време на време до ушите им долитаха детските викове от игралната стая.

— Дворецът не е много голям — каза кралят. — И съвсем не е старинен. Моят предшественик Дагобер заръча да го построят след неговия избор за крал през 1912 година, а тогава вкусът беше доста ужасен.

— Но за сметка на това стените са солидни — намеси се жена му, — стаите не са толкова ниски, както ги строят днес, а откакто имаме и нафтово отопление, стените вече не са влажни. — Тя отхапа със зъби края, с който шиеше. — Ето, Билеам, сега короната ти няма да мърда вече. Отивам да закача шапката в гардеробната. — Тя излезе и остави двамата мъже сами.

— Вярно ли е, че първоначално Бреганзона е била колония за хора на изкуството? — попита Фокус Мокус.

— Била е остров за почивка на художници, музиканти и писатели и нищо повече. Обаче външният свят започнал да става все по-шумен, фабричните комини започнали да изпускат все повече отровен дим, войниците започнали да стават все по-безчовечни, а златното теле да расте все повече, докато се превърнало в огромен бивол — и летиращите решили да останат тук завинаги.

— И групата хора на изкуството прераснали в цял народ.

— Нека и занапред да го наричаме група — отвърна кралят. — Ние и без това не сме повече на брой, пък и не желаем да бъдем. Не искаме да ни вписват в географските атласи и в енциклопедиите. Не се стремим нито към слава, нито към богатства.

— Бъдете щастливи, че Бреганзона е толкова малка — отвърна Фокус Мокус. — Иначе щяхте да си имате доста неприятности.

— Наздраве, професоре. — Кралят вдигна чашата си. — А сега ще ми кажете ли най-последно защо Роза Марципан не дойде с вас?

— Ние купихме, без момченцето да знае, една къща, която тя остана тайно да мобилира. Човек не може цял живот да се мести от хотел на хотел.

— Съвсем вярно — избоботи Билеам. — Човек иска да знае къде му е домът. Защото годинките си вървят.

— Това важи дори за Максчо. И той става по-голям. Трябва най-последно и той да има свой дом. И да получи най-сетне по-основно образование, макар и чрез частни уроци. Освен това аз искам да напиша моята „История на илюзионисткото изкуство“...

— ... и да се оженим за госпожица Марципан.

— Лесно е да се каже това, но е трудно да се изпълни.

— Хайде де! Нима тя не иска?

— Драги крал Билеам, можете ли да мълчите?

— Не само като гроб, а като цяло гробище. Какво има?

— Ние се страхуваме за Максчо — каза загрижено Фокус Мокус. — Където и да се намирам аз, и като спя, и като ходя, и като стоя, той винаги е с мен, винаги е бил при мен и за него не съществува друго положение. А какво ще стане, когато ние с Роза се оженим? Когато имаме свои деца? Аз не мога да се разсека на части. Той ще мисли, че съм започнал да го обичам по-малко. И тогава моето малко момченце ще бъде нещастно, а заедно с него и аз самият.

— Колко нещастни могли да бъдат щастливите хора! — рече замислено крал Билеам. — Как да се доредят нещастните тогава?

Междувременно в стаята за игри въодушевлението беше в разгара си. Максчо отдавна вече беше изоставил професията на локомотивен машинист. Въпреки вдигнатия нагоре подвижен мост и дълбокия, пълен с вода околоръстен канал той беше успял да се промъкне в крепостта. Беше повалил на пода в двора на крепостта, по покритата галерия с

бойници и в наблюдателниците всички рицари, а да не говорим въобще за оръженосците и войниците.

След като Максимилиан фон Пихелщайн, благородният рицар, срази всяка съпротива, той смъкна плячкосания шлем от главата си, избърса с кърпичка геройското си чело и впери храбро поглед към далечината.

— Жадувам за нови велики дела! — извика той. — Следващият неприятел, моля!

Принц Осрам веднага намери изход от положението.

— В Дивия Запад става нещо. Сиуксите завземат блокхауса. Какво ще кажеш?

— Кой ще победи, о, чужденецо?

— Червенокожите искат да подпалят палисадите. Факлите им вече пламват.

— Ние ще ги изгасим!

— С какво? — попита безпомощно Осрам. — Кладенците пресъхнаха. Канализацията е повредена.

— Тогава със слюнка! — извика траперът Макс, неустрашимото Бледо лице.

— Точно така! — изкрещя Осрам. — Единственият изход!

— Вие сте две мръсни малки прасета! — възмути се Юдит. — Да не сте посмели да плюете из стаята!

Максчо погледна към Осрам.

— Коя е тая шумна женска? Какво се меси в мъжките работи?

— Да я завържа ли за гърба на един мустанг и да я запратя в прерията?

Но от това предложение нищо не излезе. Суровите мъже на Дивия Запад забравиха най-неочаквано страшните си планове и загледаха като приковани ръцете на Юдит. Защото принцесата шиеше. Пришиваше върху една кръгла черна шапчица златна корона.

Короната беше малкият златен пръстен, който Юдит беше получила за рождения си ден, а и шапката не беше много по-голяма, защото принцесата я беше взела от куклата, представляваща не подълъг от един пръст овчар от Унгарската пуста. Сега овчарят лежеше гологлав и изоставен край кошничката за ръкоделие на Юдит. Тя откъсна със зъби конеца и рече:

— Готово.

— Също като татковата парадна корона! — възкликна Осрам.

— За мен ли е? — попита несигурно Максчо.

— Може би — отвърна Юдит.

И докато тя му слагаше коронената шапчица на главата, той извърна нагоре очи, сякаш искаше да види собствената си глава.

Братчето и сестричето запляскаха с ръце от възхищение.

— Седи ти като излята! — възкликна Юдит.

— Също като татко по пощенските марки!

А Максчо? Той стоеше до кошничката за ръкоделие на Юдит и нямаше представа колко хубаво изглежда. Така си е, само хората ни виждат колко сме хубави.

— Нима в тая къща няма никакво огледало? — попита глезено той.

Юдит донесе своето ръчно огледалце, подпря го на кошничката за ръкоделие и сега най-после Малкия мъж можеше да се разгледа. Той не бързаше и реши, че изглежда прекрасно. Заразхожда се важно-важно напред и назад, кимна над образа си в огледалото, размаха шапка за поздрав и извика:

— Ваше величество, днес отново изглеждате прекрасно! Така си е, нищо чудно. Топлите наденички са най-доброто лекарство. Особено за черен дроб и за жлъчка. Няма по-добра диета от тях!

Максчо беше неуморим като навита часовникова пружина. Лудориите му хрумваха една след друга. А кралските деца целите се бяха разкривили от смях.

Билеам смръщи чело.

— Шумът все повече се усилва. Нима и ние като деца сме били така ужасно шумни? Страхувам се, че ще трябва да се намесим. Елате, професоре.

Двамата излязоха от библиотеката, прекосиха на пръсти коридора и се спряха пред стаята за игри. Чуха как Максчо извика:

— А сега, уважаеми госпожо и господине, ще ви изпълня песента за крал Билеам. Измислих я преди малко в червеното лале. Можете да ръкопляскате. Оваците са храна за артиста. Нима мислите да ме оставите да умра от глад?

Фокус Мокус се усмихна под мустак. Откъм стаята се разнесе шумно ръкопляскане. Кралят отвори вратата. Разбира се, само я откряна. Двамата мъже погледнаха вътре и от изненада се хванаха за ръка. Максчо с шапка и корона на главата!

Юдит и Осрам бяха кукнали на пода. Максчо стоеше пред кошничката за ръкоделие и говореше:

— Моля за вашето многоуважаемо внимание. Оркестърът моли за извинение. Всички ги е хванала магарешката кашлица и сега лежат в болницата на доктор Заушков. И мен съдбата не ми спестява нищо. Въпреки всичко за-поч-вам!

Той направи няколко танцови стъпки, завъртя се в пирует, разпери ръце и запя:

*Кралят Билеам Любезни
с основания полезни
и облегнат на закона
носи своята корона —
моля, всички погледнете! —
закрепена на бомбето.
Но в леглото кралят
всеки път я сваля,
щом го сън обори вечер,
иначе много ще му пречи.
Кралят разсъждава
здраво:
С пълно право
височайшата персона
сваля своята корона
и бомбето
във леглото,
да, защото
със ръцете
цяла нощ да ги крепи
и спокойно тъй да спи —
тази работа, уви,
не върви!*

Максчо направи още няколко танцови стъпки, завъртя се още веднъж в пирует, свали шапка и каза:

— Това е. Свърши. Ако не ви хареса, може да си получите обратно парите на касата.

— Великолепно беше! — извика Юдит. — Ти ще станеш поет като Азнавур. И той не е много висок.

— Изпей я още веднъж! — помоли се Осрам. — Ние ще пляскаме с ръце в такт и ще пеем с тебе.

— Ние също — каза Билеам и влезе заедно с Фокус Мокус в стаята. — Хайде, малки кралю, едно, две и...

И петимата запляскаха с ръце. Максчо поде с цяло гърло своята песен. Останалите запяха заедно с него, макар понякога само с ла-ла-ла, но при четвъртото повторение и те вече знаеха текста наизуст и заскачаха, пеейки, по коридора към гардеробната. Там окачиха Максчовата коронена шапка до шапката на краля.

— Същински Давид и Голиат! — рече Осрам.

— Нищо подобно — отвърна Максчо. — Давид и Голиат не са висели в гардеробна!

— Освен това те не са си приличали, както си приличат една малка и една голяма шапка! — заключи Юдит.

Осрам се нацупи.

— Вие все сте прави!

— А пък аз вече съм уморен — намеси се кралят. — Хайде, тръгвайте в леглата заедно с нас! (Това, че искаше да изпее на кралицата преди заспиване новата песничка, той запази за себе си.)

Четиринадесетте дни в Бреганзона преминаха като един. Понякога Билеам даваше на децата си уроци по гражданско учение и Фокус Мокус и Максчо можеха да присъствуват на урока. Понякога излизаха заедно в града. Тогава Максчо седеше гордо със своята малка коронена шапка върху голямата коронена шапка на краля. Така те се разхождаха пешком или на тротинетки — за радост на жителите на града — по улиците. А когато Билеам, за да си направи шега, неочаквано заявяваше, че иска да се връщат в двореца, и попитваше: „Или може би сме забравили нещо?“ — Максчо всеки път се навеждаше бързо над голямата периферия на шапката му и промълвяше:

— Забравихме топлите наденички!

— Наистина — извикваше тогава кралят изплашено, — паметта ми вече изневерява. И с вас ли е така, професоре?

Така те се отбиваха, преди да тръгнат към дома, при царя на наденичките. Това беше неразделна част от разходките им из града, както светкавицата от гърма.

Привечер, когато седяха в стаята за игри, Фокус Мокус им показваше своето илюзионистко изкуство. Той си беше донесъл и илюзионисткия фрак. Или пък Максчо и той показваха своя гала-номер „Големият джебчия и Малкия мъж“. Крадяха като свраки. Откраднаха дори и короната от шапката на Билеам, макар че беше защита здраво за нея. Кралицата просто не можеше да разбере как бяха успели. „Местният вестник“ дори писа, че в петък двамата откраднали ухото от иглата за бродерия на Юдит. Но аз все пак смятам, че това е малко преувеличено, пък и отговорникът по печата на кралската държавна канцелария писа читателско писмо до вестника, в което заявяваше, че ухото на иглата нито за миг не е изчезвало.

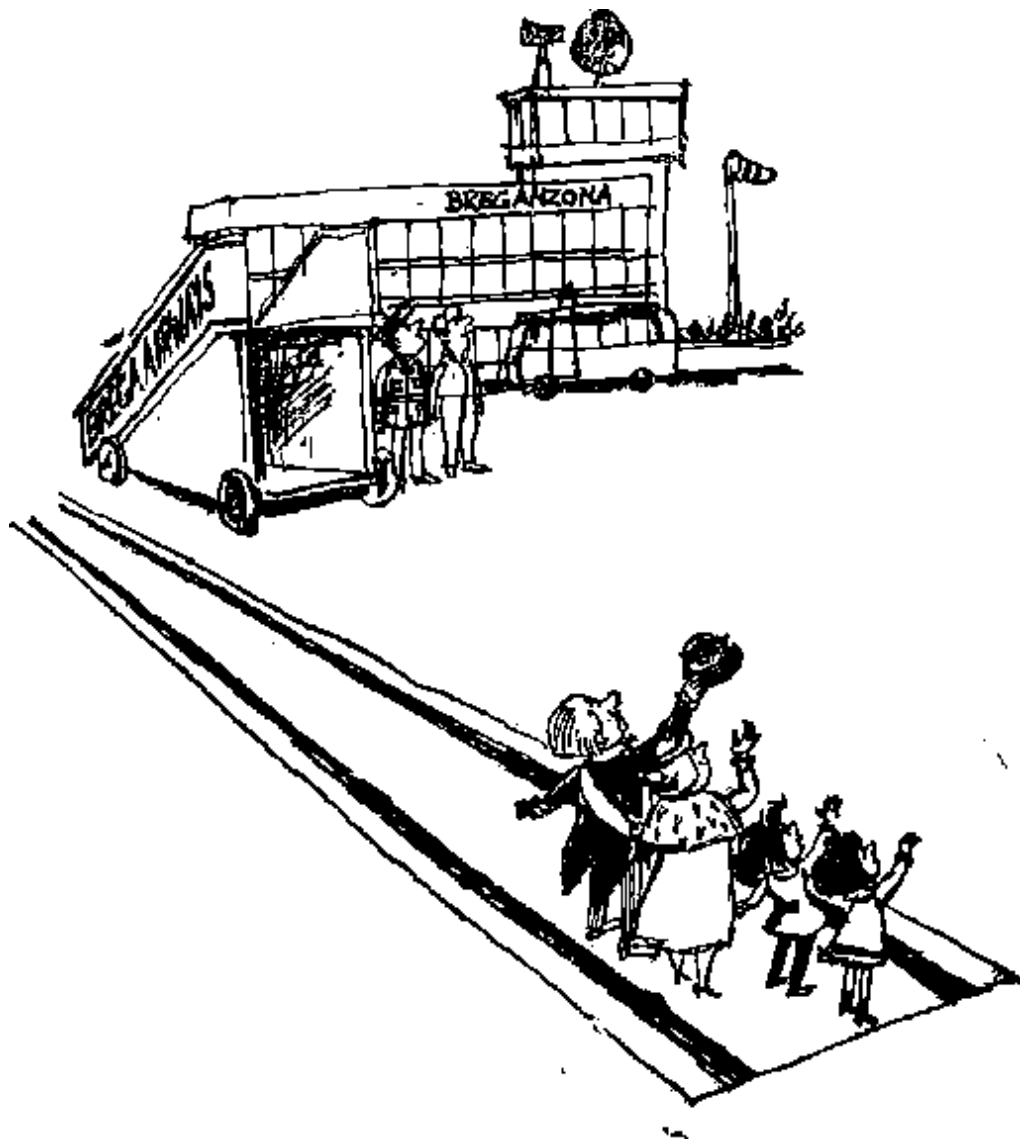
Голямо удоволствие достави на кралската фамилия и на прислугата и номерът „Говорещият със стомаха си и неговата кукла“. По време на тази сцена Фокус Мокус се преструваше, че говори през стомаха си, а Максчо, който седеше върху коляното му, движеше по време на разговора главата, очите и ръцете си така, сякаш беше невидимо направлявана от Фокус Мокус кукла на конци.

Драги читатели, аз с удоволствие бих ви описал по-подробно тази сцена, обаче многуоуважаемият господин вентрилог не беше съгласен. А Максчо каза:

— Номерът ни далеч още не е готов за публика.

Освен това представлението се състоя на 14 декември и въпреки всички молби те не го повториха повече. Защото беше време да си приготвят куфарите. Дори крайно време. Случвало ли ви се е досега да прибирате илюзионистки фрак в куфар? Не ви се е случвало? За това е необходимо най-малко час, час и половина.

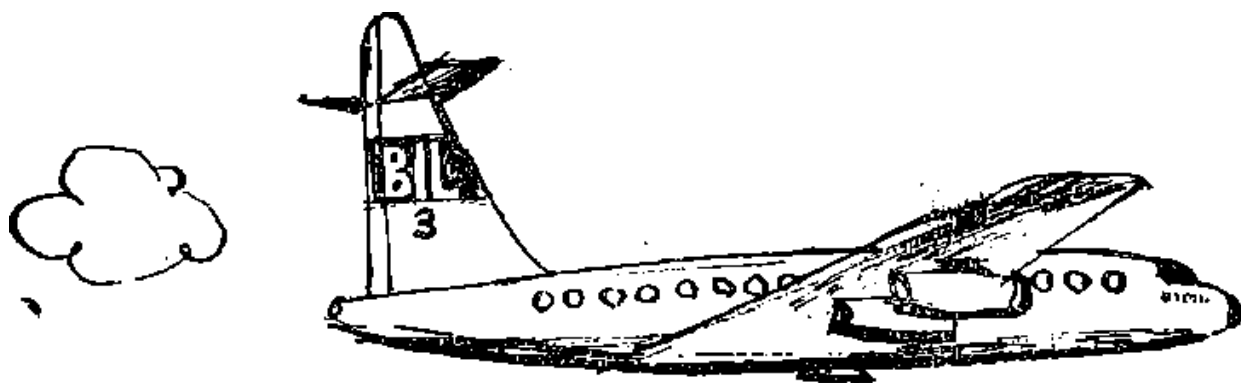
Рано сутринта на 15 декември кралското семейство съпроводи професора и Малкия мъж до летището. Сбогуването беше сърдечно и трогателно. Всички казаха едновременно:

— До скоро виждане!
Самолетът „Дагобер“ се издигна във въздуха. И с това започва...

ОСМАТА ГЛАВА

МАКСЧО БРОИ ШВЕЙЦАРСКИТЕ ТУНЕЛИ. ТАЙНАТА СЕ РАЗКРИВА. РОЗА ТРЯБВА ДА СЕ ПОУГОИ. ВИЛА „СВЕТУЛЧИЦА“. ЕДНО ТЕЛЕВИЗИОННО ПРЕДАВАНЕ И МНОГО ЧУЖДЕСТРАННИ РАЗГОВОРИ. ФЕРБАНКС 3712. МИСИС СИМПСОН СЕ Е КАЗВАЛА ПРЕДИ ЖЕНИТБАТА СИ ХАНХЕН ПИХЕЛЩАЙНЕР.

В Кале те се качиха в една „каравела“ на „Ер Франс“ и отлетяха за Цюрих заедно с множество доволни французи, които отиваха на зимен курорт. Там беше валяло сняг. Пред летището Фокус Мокус взе едно такси.

— В Цюрих ли ще останем? — попита Максчо.

— Не, моето момче — отвърна професорът.

На Цюрихската Централна гара те се качиха в един извънредно модерен влак, който се състоеше само от четири първокласни вагона, и се настаниха в ресторанта.

— Навън има табела с надпис „Цюрих-Милано“. За Милано ли заминаваме?

— Не, моето момче — отвърна професорът. После той поръча за себе си чаша уиски, а за момчето — сироп. — Разбира се, без водка.

— С удоволствие — каза сервитьорката и изгледа Максчо. — За жалост нямаме напръстници.

— В обикновена чаша със сламка. Малкият обича да седи върху ръба на чашата. Само да не бъде препълнена. Иначе може да си измокри краката.

— С удоволствие — каза отново сервитьорката. — Както обичате.

Светът беше снежнобял. Влакът летеше край Цюрихското езеро. Профуча край Фирвалдщетското езеро. Планините се приближиха. Пътят започна да се изкачва. Тунелите следваха един след друг. Лампите горяха.

След като изчете вестниците, Фокус Мокус се задълбочи в една книга със заглавие „Важни указания на един специалист за обучение на венстрилози“. Максчо седеше на ръба на чашата, държеше се за сламката, отпиваше на глътчици от своя сироп и броеше тунелите.

— Все още ли не можеш да ми събщиш своята тайна? — настоя той.

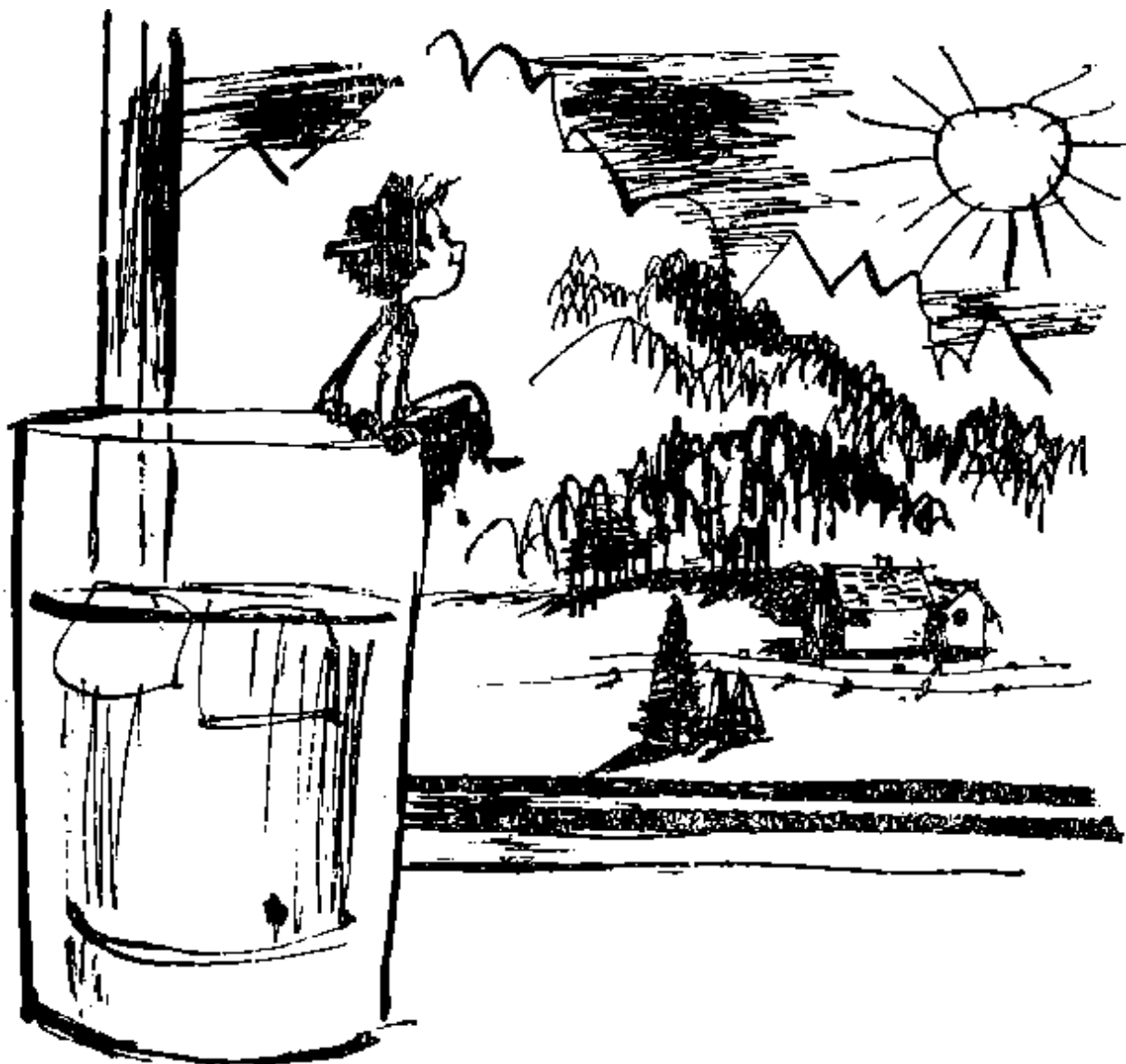
— Не, моето момче.

— Ама че работа! И ти се пишеш мой бащински приятел! Двадесет и шест.

— Какво е пък това двадесет и шест?

— Двадесет и шест... хайде пак: двадесет и седмият тунел.

Снегът падаше на едри парцали. Виждаха се глетчери. И замръзнали на лед водопади. Влакът се изкачваше все нагоре. И още по-нагоре. На една гара имаше табела „Гьошенен“. И отново пак стана тъмно.

— Сега минаваме тунела „Сен Готар“ — обясни професорът. — Дълъг е най-малко десет минути. А когато излезем от другата страна, в Айроло, ще грее слънце.

— Сигурен ли си?

— Не съм.

Въпреки това Фокус Мокус излезе прав. Когато десет минути покъсно изплуваха из мрака, най-напред трябваше да затворят очи — толкова силно блестеше слънцето. Небето сияеше ясно синьо. Пътниците също сияеха. А и самият влак беше весел. Защото сега най-после започнаха да слизат надолу. Все по-надолу и по-надолу. Все по-бързо и по-бързо. Пъстро боядисани къщи прелитаха край тях. По балконите се развяваше пране, простряно да съхне на слънце. Имената

на гарите звучаха по италиански. Всичко се беше променило. Само тунели имаше още.

— Четиридесет и три — рече Максчо. — От Цюрих насам четиридесет и три — не, четиридесет и четири. — Защото отново вагонът заподскача в продължение на половин минута в мрак.

— Внимавай да не сбъркаш — рече развеселено Фокус Мокус. — Инак ще трябва да се върнем в Цюрих обратно и да повторим пътуването.

— Не се шегувай, защото наистина ще сбъркам!

Отново стана тъмно. Отново стана светло.

— Четиридесет и пет — преброи Максчо.

Влакът фучеше през долината. Виждаха се зелени храсти с червени плодове. Вляво и вдясно от железопътната линия се появиха кипариси и палми. На една голяма кръстовищна гара имаше табела „Белинцона“. А когато след известно време кондукторът мина през вагоните и извика: „Следващата спирка е Лугано. Престой само една минута!“ — професорът пхна Малкия мъж в джобчето на сакото си и стана.

— Това ли беше цялата тайна? — попита разочаровано Максчо. — Че ще слезем в Лугано? Че какво тайнствено има тук?

Фокус Мокус понечи да отговори. Но пак последваха няколко тунела и Максчо беше изцяло зает с броенето.

После влакът спря. Отвън някой извика:

— Лугано! Моля, побързайте със слизането!

И те побързаха. Изобщо всичко стана много бързо. Едва Фокус Мокус стъпи на перона, и веднага разпери ръце, а едва беше разперил ръце, и една хубава руса дама му се хвърли на врата.

— Внимание! — предупреди той. — Да не смачкаш Максчо!

Малкият се разсмя.

— Не се безпокойте! И на мен не ми е неприятно. Нали марципанът е мекичък.

Пред гарата тримата се качиха в един автомобил, а Марципаненото момиче седна зад кормилото.

— Това пък какво е? — попита учуден Максчо. — Под наем ли е взета колата?

— Не. Тя е наша — отвърна Фокус Мокус. — Всеки има от нея по една трета. Ти коя трета си избираш?

Но Максчо мълчеше. Те двамата бяха излетели за Цюрих. Защо? За да заминат за Лугано. Защо? Защото Роза ги чакаше на гарата. Защо? За да се качат в една кола, една трета от която принадлежеше нему. И сега? Сега те пътуваха през един хубав град, който се наричаше Лугано, през един хубав площад, по средата на който се издигаше огромно

коледно дърво, край едно хубаво езеро и приветливи хотели. Накъде? Пред кой хотел щяха да спрат?

Но не спряха пред нито един от хотелите. Прекосиха града и поеха по едно от възвишенията, които ограждаха езерото. Минаваха край вили и градини. През кестенови гори и през села с църкви, гробища, училища, търговски магазини, кръчми, и ресторантчета и бензиностанции. Улиците започнаха да се стесняват. Не бяха вече асфалтирани. Колата подскочаше като зайче. Но съвсем неочаквано тя сви по някакъв коларски път и спря пред една бяла ограда. До входната врата имаше закачена табела.

— „Вила Безгрижие“ — прочете Максчо.

Роза Марципан отключи портата, мина с колата по шумолящия пясък до гаража, слезе отново и каза усмихната:

— Поздравявам ви от сърце с „добре дошли“! Ние сме си у дома.

Значи, това беше тайната. Затова Роза трябваше да отиде да посети една стара леля, макар че въобще нямаше никаква леля. Затова се мъчеха да баламосват Малкия мъж. То трябваше да бъде изненада за него и наистина беше.

Максчо разглеждаше хубавата жълто боядисана вила със зелени капаци на прозорците и рече:

— Обрахте ми точките!

А когато прекосиха ливадата и отидоха между дървета и лехи с цветя до терасата, от която дълбоко някъде долу се виждаше Луганското езеро, а зад отсрещния му бряг — Монте Бре и Сан-

Салваторе с техните въздени линии, след като помълчаха малко, Максчо добави:

— И то всичките! — Това беше най-високата похвала, която той познаваше, и затова много пестеливо си служеше с нея.

„Вила Безгрижие“ не беше нито много малка, нито много голяма. В нея имаше място за дресираните гълъбици Ема и Мина, за бялото цилиндрично зайче Алба и за Красивия Валдемар. Освен двете спални и дрешниците имаше още всекидневна с високи широки прозорци и една кухня, в която можеше не само да се пече и готви, но и ако искаше човек, да се храни вътре съвсем удобно и приятно.

Апетит имаха достатъчно. Хапнаха си добре. Беше им приятно. Ема и Мина кълвяха зрънца. Алба гризеше цикория. Тримата собственици на къщата поглъщаха виенски шницели и препечени златисти картопки. Максчо се хранеше на една малка масичка върху голямата кухненска маса и докато дъвчеха с апетит, той научи всичко, което още не знаеше досега. (Почти всичко.)

Така той разбра, че Фокус Мокус купил вилата под най-голям секрет. Докато той и Максчо били в Бреганзона, Роза мобилирала празната къща с хубави стари мебели, при което отслабнала с килограм и половина и седемдесет грама отгоре. Това правело хиляда петстотин и седемдесет (1570) грама и тя, Роза, в никакъв случай не смятала да продължи тази диета за отслабване.

— Другите жени дават мило за драго, за да отслабнат! — подхвърли Фокус Мокус на Максчо и му намигна.

Роза заяви:

— Само че аз не съм друга жена!

— В това отношение, струва ми се, тя има право — отвърна Максчо на Фокус Мокус и също намигна. — Освен това тя знае, че ти обичаш закръглени дами. Може би ще трябва да я поугоим.

Професорът кимна.

— Хубаво предложение.

— С „доброкачествена кърма Лайхсенринг“? Или тя се използва само за кокошки?

— Май че е така. Пък и много скъпо ще ни излезе. Ще я храним по пет пъти на ден със спагети и макарони. Тестените изделия тук са

съвсем евтини.

— По шест пъти — предложи Максчо. — С много масло, доматино пюре и сос с месо. Докато надобелее хубавичко.

— Но какво ще правим, ако и тогава пак не ни харесва? — попита Фокус Мокус. — Ако стане много дебела?

Максчо и за това знаеше съвет.

— Тогава ще я оставим да я татуират цялата и ще я показваме по панаирите. Като отскубнала се от някой харем вдовица. Срещу входни билети.

— За деца и за войници — половин такса — каза Фокус Мокус. — А ти ще каниш публиката пред вратата.

— Точно така! — Максчо потърка ръце. — Приближете се, уважаеми господа. Тук ще видите нещо невиджано досега! Татуиран марципан, току-що пристигнал от Арабия. Любимата вдовица на емир Омар.

— Заповядайте, уважаеми дами и господа — извика Фокус Мокус. — Тя се нарича принцеса Дебеланка, ще ви чете бъдещето на ръка, ако десницата ви е измита, а после ще ви покаже в съседното помещение своя харемен танц със седемте воала, при който вдига тежести и е забранено да ѝ се хвърля храна.

— Прекрасно! — възкликна Максчо. — Точно така ще направим. А с парите, които ще спечелим от нея, ще си купим фабрика за макарони.

Хубавицата Роза Марципан ги гледаше отчаяно. После промълви:

— Вие сте двама ужасни и изпечени негодници! Да си бях останала в Арабия! Вярно, че там сутрин получавахме за закуска разредена водица и десет тояги по петите, но вие двамата сте по-ужасни от моя мил емир Омар, по прякор Грозника.

Най-после и тримата избухнаха в силен смях. Също и Мина и Ема, смеещите се гълъбици, се засмяха с тях. Само бялата зайка не се включи в смеха. Зайчетата могат да се смеят най-много насън.

След като се нахраниха, Роза се зае да измие съдовете. Фокус Мокус ги бършеше. А Максчо, сложил на главата си коронената шапчица от Юдит, пееше песента за крал Билеам.

Когато съвсем се стъмни, те излязоха още веднъж навън и минаха през градината до терасата, за да се порадват на блесналия мрак. Лугано трептеше цял в светлинки дълбоко под краката им като бижутериен магазин. По черното езеро плуваше осветен параход. Монте Бре — малкият заострен връх с многото вили, хотели и селца, приличаше на осветено коледно дърво.

Но приказното небе над главите на тримата собственици на вилата — с неговите златни, зелени, сини и бели звезди, това прастаро блестящо небе и този път надминаваше по красота света на блесналите лампи, колкото и хубав да бе той.

— Аз не съм любопитен — рече Максчо, когато се намести удобно в старата си кибритена кутийка, — но все пак къде остана моето жилище?

Професор Фокус Мокус се изтегна удобно в широкото френско легло, което от днес вече беше негова собственост, и попита нехайно:

— Какво жилище?

Максчо отвърна:

— Двустайното жилище, което Юдит и Осрам ми подариха на времето.

— Ах, да. Твоето двустайно жилище. Кой знае къде го е завряла Роза.

— Няма го никъде. Когато пристигнахме, Роза ни показва всички стаи. Аз не съм сляп!

— Не си, не може да ти се вменява в упрек подобно нещо. Може пък при пренасянето тя да е забравила да го опакова?

— Вие двамата ще ме скъсате от смях! — рече сърдито Максчо. — Тя по-скоро би си забравила името, отколкото моето хубаво жилище! Знаем аз това. Но знаем и още нещо: вие пак имате някакви тайни.

— Това, разбира се, също е възможно — рече Фокус Мокус. — Около Коледа се случват такива неща. Но понеже ти не можеш да понасяш никакви тайни, аз сега ще ти разкрия от игла до конец всичко, което искахме да скрием от теб до Бъдни вечер. И така...

— Замълчи! — извика Максчо. — Аз вече не искам да го знам. Аз съм една малка овча глава.

— Грещиш — рече Фокус Мокус. — Ти си една голяма овча глава. А сега ще изгасиш вече лампата, нали? Наша милост господин илюзионистът сме уморени.

— И малкият господин Овча глава също — промълви Максчо и натисна бутончето на нощната лампичка.

След обяда на 24 декември през външната порта на „Вила Безгрижие“ влезе една кола комби. От нея изскочиха трима мъже, внесоха сандъци и кутии и всякакви инструменти в градината и се заловиха за работа на половината път между терасата и вилата, на сред поляната. Какво правеха там, не се виждаше.

Освен това по същото време Максчо трябваше да украси двуметровата елха, която стоеше наред всекидневната. Той подскачаше, лек като птиче, от клонче на клонче, затъкваше свещи, окачваше стъклени топки, захарни кравайчета и ангелски коси по дървото. Фокус Мокус стоеше край него като същински генерал и току казваше:

— Синята топка малко по-вдясно... Третата свещ на четвъртия клон отдолу нагоре е накриво... Шоколаденото кравайче малко по в средата... Още малко... Сега пък много го измести...

Роза надникна в стаята при тях, рече:

— Де да ми беше и на мен така хубаво! — и отново понечи да се върне в кухнята.

— Не можеш ли да останеш тук? — попита Максчо. — Можем да те използваме.

— За какво пък?

— Като марципанче за коледното дърво!

Тя сложи ръце на хълбоците си.

— Ти си и ще си останеш завинаги най-приятното, искам да кажа, най-неприятливото дете, което познавам.

А Максчо, който се люлееше на едно захарно кравайче, извика:

— Ще видим твоите какви ще бъдат!

При тези думи тя побърза да изчезне, като само промълви:

— Струва ми се, че гъската загаря! — и изчезна.

Когато съвсем се стъмни, те запалиха свещите по дървото и няколко бенгалски огньове, които засъскаха и заискриха, после изпяха коледната песен и всеки целуна другия. Общо шест целувки.

— Други подаръци няма — обади се с решителен глас Фокус Мокус. — Ние си подарихме взаимно вилата. Това беше достатъчно голяма сума.

— Пак ме баламосвате! — рече съвсем спокойно Максчо. — А къде е моето двустайно жилище? И какво правиха днес тези хора в градината?

— Е, добре — рече Фокус Мокус. — Наистина не е обичайно на Бъдни вечер да се търсят великденски яйца по градината, но ние все пак можем да надникнем навън.

Той пъкна момченцето в джоба на сакото си. Роза взе два сгъваеми стола. И тримата излязоха навън.

Най-напред двата прожектора на покрива на вилата им сочеха пътя. После за известно време стана съвсем тъмно. Но неочаквано на поляната нещо заблестя, засвятка и започнаха да премигват светлинки, сякаш хиляда светулки се бяха събрали пред краката им, за да отпразнуват своето коледно тържество. Но това съвсем не бяха хиляда светулки, а беше една малка къщичка, не по-висока от двадесет сантиметра, и от всичките ѝ прозорчета блещукаха светлинки.

Двустайното жилище на Максчо с банята и кухнята заемаше първия етаж. На партера имаше работна стая и игрална зала, както и гимнастическа зала с баня с душ. Имаше и вътрешна стълба. Тя водеше

до таванския етаж и там горе, под наклонения покрив, също блещукаха три прозореца.

Роза и Фокус Мокус седяха на сгъваемите столове, мълчаха и се усмихваха доволно. А знаете ли какво каза Максчо? Направо нищо не каза! Има такива деца. Колкото повече им е радостно, толкова повече се умълчават. Когато бях малко момче, и с мен ставаше точно същото. А някои възрастни не могат да разберат това. И много жалко, но няма как, те не могат да се променят.

За щастие Марципаненото момиче и професорът не бяха от този род хора. Те можеха да чакат и затова чакаха. Останаха спокойно на местата си и когато Максчо се спусна надолу по Фокус Мокус, пристъпи бавно до къщичката и занаднича през прозореца. Той не можеше да се нагледа.

Най-после Фокус Мокус се понакашля.

— Искаш ли ключа да влезеш вътре?

Малкия мъж поклати глава.

— Ключът е ужасно мъничък. Може ние да го изгубим — добави
Роза.

Максчо отново поклати глава, изтича неочаквано към двамата
възрастни, покатери се по Фокус Мокус, вмъкна се във външното
джобче на сакото му и каза една-единствена дума:

— Утре. — Така каза.

На първия ден на празника, значи, на 25 декември, Максчо беше
весел и шумен както винаги. Фокус Мокус взе едно одеяло от камилска
вълна и седна наред поляната, край самата лилипутска къщичка,
защото времето беше приятно и слънчево. През това време Максчо
инспектираше своето собствено жилище от мазето до тавана и току
разтваряше някой прозорец и извикваше:

— Ето го и лоста от Пихелщайн!

Или:

— И библиотеката ми е тук!

Или:

— Това истински телефон ли е?

— Разбира се, моето момче. А ако избереш номер 01, ще се обади
една не чак дотам непозната нам дама.

Максчо се настани във фотьойла и набра номер 01. (Такъв малък телефонен апарат никога досега не сте виждали.)

— Кой на телефона, моля? — попита той. — Госпожица Роза? Вие ли сте лично? Моето име е домопритежател Макс Пихелщайнер. Поздравявам ви най-сърдечно... Какво има?... Да бързаеме?... Защо? Защо трябва веднага да дойдем да ядем?... Какво-о? — Малкия мъж погледна втренчено навън към професора и остави слушалката на апарата. — Знаеш ли какво ме попита тя? — извика той.

— Не знам, моето момче.

— Дали толкова сме се заплеснали по играта, та ни е щукнало от ума, че от 15,15 часа има интересно предаване по телевизията.

Фокус Мокус погледна часовника си и скочи.

— Брей, как минава времето, когато човек не върши нищо! Да вървим, затвори прозорците и заключи вратата!

Когато после тръгнаха обратно през поляната, Максчо отново почна да реди стихове. Запя:

*Към нови подвизи напред!
Очаква ни богат банкет —
на гъска печена с омлет
позамирисва ми отблизо.
След туй ще има телевизия.
Двамина нови на екрана
във първи роли ще застанат
и ний ще гледаме с нескрита
възхита двамата, които
сега ще бъдем ний самите.*

Този следобед милиони деца седяха заедно със своите родители пред телевизионните екрани и в продължение на половин час ушите им пламтяха от възбуда. Те гледаха Пихелщайн и цирка, илюзиониста професор с бялата зайка и двете гълъбици, трите сестри Марципан, въздушните акробатки, и видяха още — което беше най-важното — със собствените си очи петсантиметровото момченце, което спеше в кибритена кутийка. Видяха и чуха как Максчо се учи от Фокус Мокус да чете и пише. Присъствуваха, докато те двамата купиха от един магазин за мъжка мода витринния манекен и гледаха как след това, вече в хотелската стая, Максчо изучаваше катераческото изкуство по тялото на Красивия Валдемар. Предаването приключи с песента за „Невидимия лейтенант“ и говорителката съобщи, че продължението ще бъде представено в неделя след четиринадесет дни.

Всички деца бяха възхитени и непрекъснато възбудено говореха за Малкия мъж, докато си легнат. Възрастните също говориха с часове за това и казваха, че ако не бяха видели хлапенцето със собствените си очи, просто нямало да повярват, че изобщо е възможно подобно нещо.

Междувременно главните изпълнители седяха във всекидневната на своята спокойна вила и гледаха замислено всеки пред себе си.

— Намирам, че бяхме доста добри — обади се Фокус Мокус, — но не съм съвсем сигурен.

— Моят отскок за двойното салто беше най-жалък — заяви отчаяна Роза Марципан. — Приличах на парализирана баба.

В това време иззвъня телефонът и се обади първият желаещ да им честити. Беше ученикът Якоб Бързаков от Берлин, който се закле в името на ремъка на училищната си чанта, че той, неговите родители, роднините, съседите и всички хора от улица „Петльоборци“ никога досега не са виждали нещо по-очарователно.

— Вие нещо изчезнахте — извика от далечината той, — но и аз веднага ще изчезна, защото иначе разговорът ще стане много скъп. — И изчезна.

— Жалко — рече Максчо. — Тъкмо исках да му разкажа за моята малка къщичка. А вие знаете ли как смятам да я нарека? „Вила Светулчица“! Харесва ли ви името?

Докато се наслаждаваха на името, телефонът иззвъня отново. Този път се обади кметът от напълно покритото със сняг село Пихелщайн. Всички били много въодушевени и се чувствували невъобразимо почетени, тъй като сега тяхното село станало световно известно, което сигурно щяло да се отрази благоприятно на туристическите посещения.

Следващият разговор беше от Бреганзона. Крал Билеам ги поздрави от името на всички обитатели на двореца. Представлението било прекрасно и той каза, че дава слушалката на децата си. Най-последно на Максчо се удаде възможност да опише своята „Вила Светулчица“. Всъщност нямаше по-подходящи слушатели от Юдит и Осрам. Та нали именно те му бяха подарили на времето сегашния първи етаж на къщичката — двустайното жилище с кухня и баня.

Разговорите не преставаха. Следващият, който се обади да ги поздрави, беше мистър Питейноводов и Фокус Мокус извика:

— Ало, Малечко-Палечко. Аз мислех, че ти спиш?

— Не. Бях наредил да ме събудят. Предаването беше много хубаво. Мога да бъда доволен от вас, а вие — от мене. И така: лека нощ на всички ви.

— А къде се намираш сега? — попита Фокус Мокус.

В това време се обади непознат глас:

— Говори бордовият радист на яхтата „Приятен сън“. Мистър Питейноводов отново заспа. Ние се намираме на котва в пристанището на Александрия. Изживяхме един незабравим половин час. Поздравете, моля, Малкия мъж. Край на предаването.

Последното повикване за този паметен ден дойде от зимната квартира на цирк „Щилке“. Директор Гороломов, както изглеждаше, беше извън себе си от радост.

— Това, че не мога в този момент да притисна и трима ви до развълнуваните си гърди, е единственото, което не достига за пълното ми щастие. Вие бяхте божествени. Бяхте акълловземателни. Бяхте...

Максчо тичаше от мембраната на слушалката до микрофона.

— Директор Великаноломов, с какви ръкавици сте в момента?

— Със златни — отвърна директорът. — Със златни ръкавици, златно мое момче! Моята съпруга ми беше оставила един чифт подарък под коледното дърво. Тя има способността да предвижда бъдещето.

А кой ги повика на сутринта на втория коледен ден още веднъж по телефона? Директорът Гороломов.

— Професоре, сам ли сте? Или Максчо е край вас?

— Не, той се къпе в момента в своето собствено жилище. Какво се е подпалило?

— Преди малко получих телеграма от Аляска с твърде странно съдържание.

— От Аляска ли? Не се ли намираше тя на Северния полюс, точно зад ъгъла? — попита Фокус Мокус.

— Възможно е. Така или иначе, текстът на телеграмата гласи: „Предайте професор Фокус Мокус настойчива молба да повика Фербанкс 3712, защото жизнено важно. Благодаря. Джейн Симпсон, по баща Ханхен Пихелщайнер“. Записахте ли си номера?

— Фербанкс 3712. Джейн Симпсон.

— По баща Пихелщайнер! Ханхен, само това ни липсваше! Посред Аляска! А ние смятаме, че там има само златотърсачи, ескимоси и кучешки шейни! Моята жена мисли...

— Може би вашата жена има право — отвърна Фокус Мокус, остави бързо слушалката, вдигна я веднага отново и поръча на гишето за чуждестранни разговори в Лугано „Фербанкс 3712“.

— Фербанкс 3712 — повтори госпожицата от гишето, — с удоволствие. Но сега там, предполагам, е среднощ или вчера.

— Моля, дайте ми светкавичен разговор.

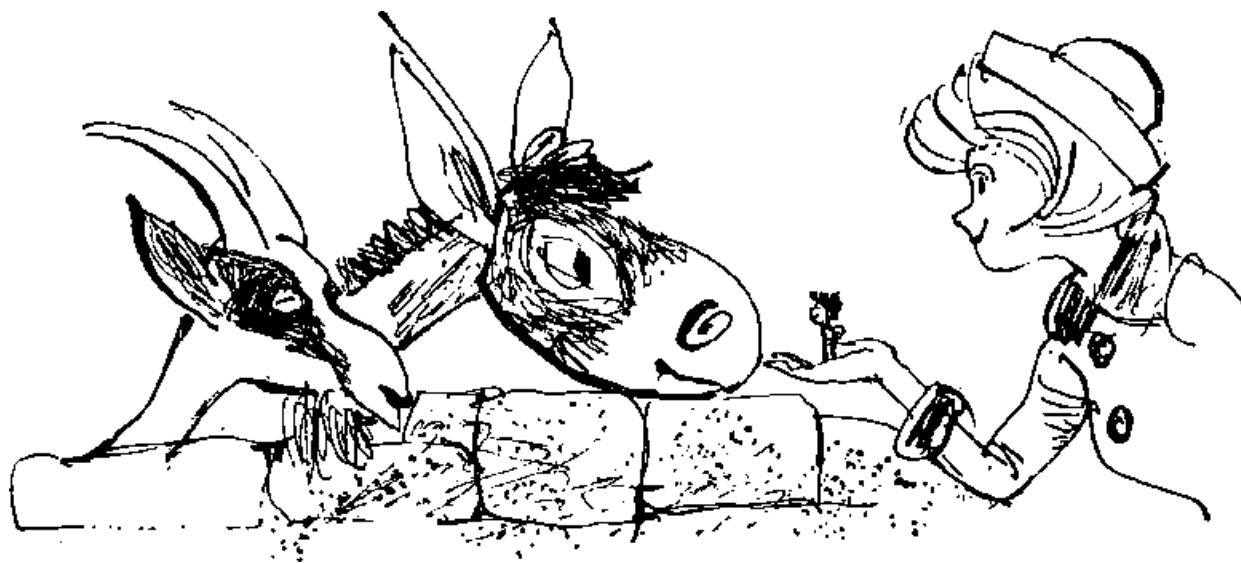
— С удоволствие, господин професоре. И сърдечно ви благодаря за хубавото телевизионно предаване. Беше невиджано.

Следобед Фокус Мокус се оплака, че го боли глава, излегна се върху кушетката, каза, че имал нужда от спокойствие и помоли двамата да излязат да се разходят с колата. Те нямаха нищо против. Преди това обаче Роза го принуди да глътне две хапчета против главоболие. Това не му беше много приятно, защото всъщност него не го болеше главата.

Когато двамата излязоха от къщи, той седна пред телефона и зачака. Защо не им каза нито дума за Фербанкс 3712, той сам не

можеше да си обясни.

Междувременно Роза и Максчо насочиха колата към Карона, където се порадваха на двете магарета — на старото и на малкото, както и на мекация козел, които гледаха от години насам над една рушаща се стена към шосето и се оставяха да ги фотографират. После поеха към Моркоте и покрай езерото към Мелиде.

Тук се възхитиха от построената на открито за деца „миниатюрна Швейцария“: с планини и замъци, с езера и градове, с пътуващи параходи, влакове и омнибуси. За четвърт час човек можеше спокойно да се разходи пешком из цяла Швейцария. Максчо седеше в джоба на палтото на Роза и каза, когато се качиха отново в колата:

— Това е точно страничка като за мене! Тъкмо моят номер.

В Лугано влязоха в местния ресторант, където един очарователен главен келнер им поднесе топъл шоколад и пресни ананасови тортички. Когато видя Максчо, той целият просия.

— Какво съвпадение! На времето доторе Кестнер седеше всеки следобед на същата тази маса и пишеше своя роман „Малкия мъж“.

— На кой стол? — попита Максчо.

— На стола, на който сега седи госпожица Марципан.

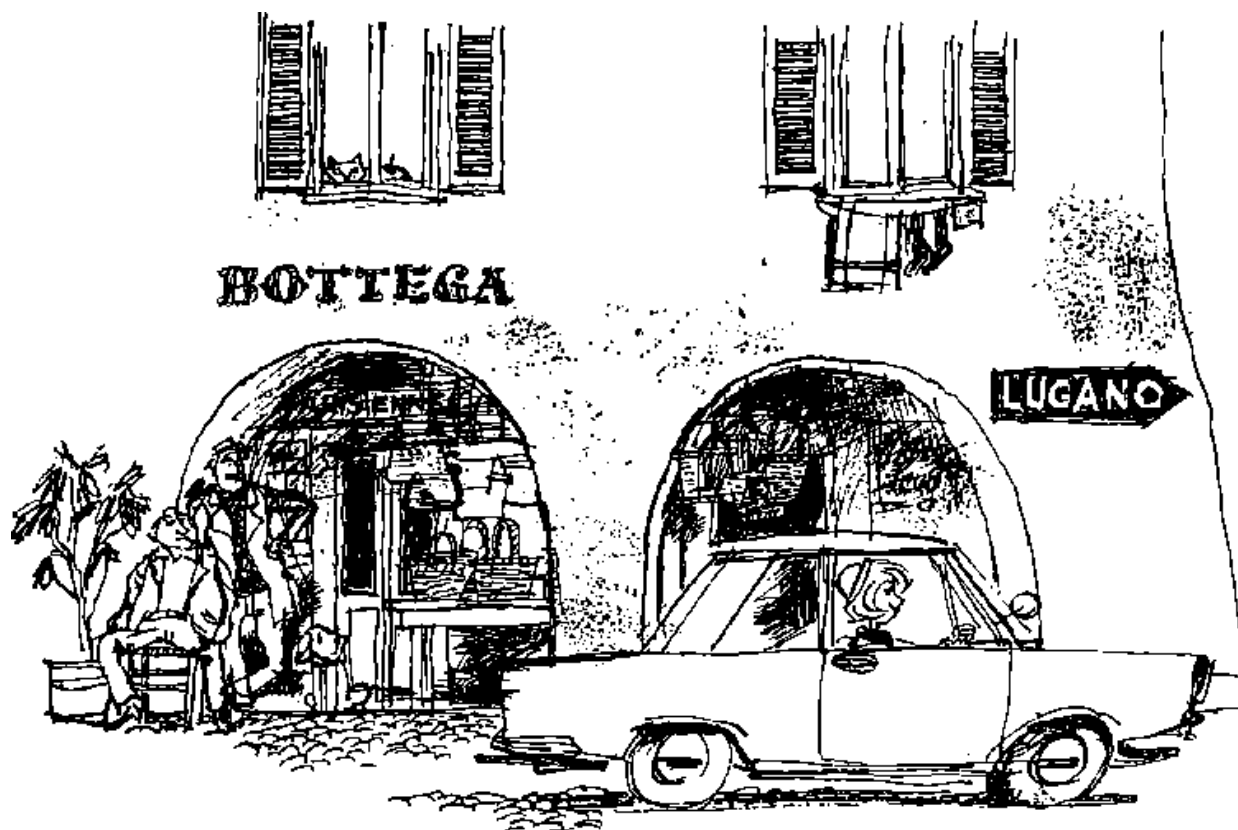
— А вие откъде знаете как се казвам? — попита Роза.

Максчо намигна на главния келнер. Той отвърна на намигането му, поклони се и отиде да поздрави нови посетители.

— Какво има да намигаш? — попита остро Роза. — Откъде знае той наистина името ми?

— Ами че от книгата „Малкия мъж“. Откъде другаде?
Роза така избухна в смях, че хората се извърнаха към тях.
— Естествено! — възкликна тя. — А сега да вървим бързо в
игралната зала! На глупавите хора обикновено им върви на рулетка.
И наистина за десет минути тя спечели трийсет франка.

Когато се върнаха във вилата, Роза искаше непременно да даде на
професора още две таблетки. Той обаче отказа и само рече:

— Мен въобще не ме болеше главата. Исках само да се освободя
от вас за известно време.

— Гледай ти какъв прекрасен човек съм си намерила за годеник!
— рече Роза Марципан на Максчо.

— Един изчеткан лъжец — рече Максчо на Роза.

— Изпечен лъжец — поправи го тя.

Фокус Мокус ги заплаши с пръст.

— Ако не се сплескате моментално на четирите си букви...

— Ние сме двама души! — обади се Максчо.

— ... е добре, от мен да мине, на осемте ви букви...

— Ние седим вече, о повелителю — изпя Роза, — само че не на четири, нито на осем букви, а върху цялата азбука. Максчо на малката, а аз...

— Тихо! — заповяда професорът. — Току-що разговарях по телефона с Аляска. С някоя си мисис Джейн Симпсон. Това е жизнено важно, пишело в нейната телеграма до Гороломов, който ме повика тази заран по телефона. Жизнено важно, какво можеше да означава това? Моминското ѝ име било Ханхен Пихелщайнер. Аз веднага дадох поръчка за международен разговор, глътнах ония две ужасни хапчета и ви помолих да излезете на разходка с колата.

Роза седеше на дивана. Максчо седеше на облегалката до нея. И двамата мълчаха като риби.

— Преди около един час ме свързаха. Разговарях надълго с мисис Симпсон и тя ми обеща на часа да си приготви багажа. Утре заран ще ѝ изпратя телеграфически парите за път и ако всичко мине благополучно, ще празнуваме Нова година заедно с тях.

— С кои тях? — попита Роза. — Защо казваш „с тях“?

— Мисис Симпсон има дъщеря. Мис Емили Симпсон е деветгодишна и ако тя е съгласна, ние бихме могли да я наричаме Емилия. Или мис Емил. Все ще ни хрумне нещо най-малко подходящо.

Максчо седеше като вкаменен.

— Те са ни видели по телевизията и цяла вечер плакали — продължи професорът. — Мисис Симпсон, изглежда, е една малка нещастна женица.

— Колко малка? — промълви Максчо.

— Петдесет сантиметра.

— И колко нещастна? — попита Роза.

— На нея не и се харесвало в Пихелщайн. От това започнало всичко и затова преди десет години тя избягала посред нощ. Не искала да се омъжи за някой пихелщайнец, а за истински голям мъж. И да има големи деца. Три пъти по-големи от нея самата. „Добър ден — искала тя да казват хората на децата и, — коя е малката жена, която вие водите за ръка?“ — „Ха, че това е нашата мама“ — щели да отговорят радостно децата. Това било на времето най-съкровеното желание на Ханхен Пихелщайнер. Тя заминала като пътник без билет с един транспортен параход чак за Канада. Капитанът заловил моряка, който я

скрил, и веднага го изпъдил. И понеже морякът, който се наричал Симпсон, бил истински голям човек, двамата се оженили. Той си намерил работа като опаковчик в една консервна фабрика. По-късно се записал в списъка на един агент, който търсел работници за една ферма за отглеждане на животни със скъпи кожи в Аляска. Там мисис Симпсон родила дъщеря. А на другия ден мистър Симпсон изчезнал. И никога повече не се вестил.

— Това пък не го разбирам! — обади се Роза. — Нима толкова се е разочаровал, че детето не е било момче? Че момиченцата също са много сладки. Аз например...

Но тя не довърши изречението си. Защото Максчо дръпна косата си и извика:

— Мили, мили Фокус Мокус, та кажи ми най-последно колко е голяма дъщерята! Не мога да издържам повече!

— Ами ти вече поотгатна — отвърна Фокус Мокус и се усмихна.

— Нима наистина?...

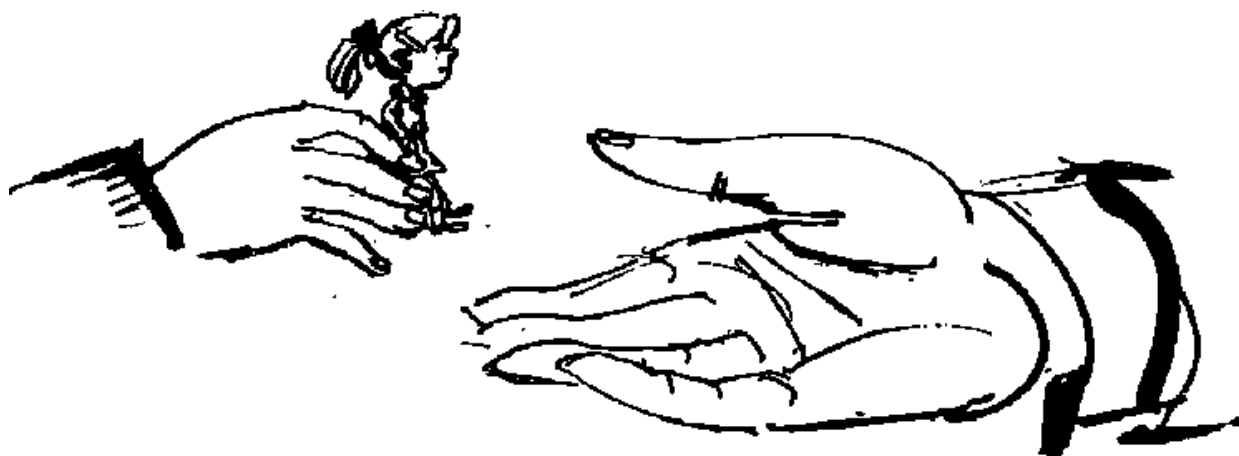
— Тя наистина е малка точно колкото тебе.

Много още неща бих могъл да ви разкажа за тази паметна вечер. Но няма да го сторя. Смятам, че има мигове, в които разказвачът би трябвало да излезе на пръсти от стаята и да остави сами героите на своя роман. Той затваря вратата зад себе си, ослушва се още известно време и после тръгва покрай блесналата „Вила Светулчица“ до терасата в градината и се вглежда надолу към Лугано. Какъв блясък и колко много трепкащи светлинки!

„Мис Емили се нарича високото колкото палец момиченце — мисли си той, докато гледа надолу към града. — А дали и то е толкова хубаво и умничко като Максчо? — пита се загрижено той. — Но Емили или Емилия, не, не подхожда, Максчо и Емили? Не. Максчо и Емилия? Не. Максчо и... — Неочаквано той възкликва: — Измислих го! Максчо и Емилийчо!“ И с това започва...

ДЕВЕТАТА И ПОСЛЕДНА ГЛАВА

ПРИЯТЕЛСТВО ОТ ПРЪВ ПОГЛЕД. ЕМИЛИЙЧО ГОТВИ „ГЛУПОСТИ СЪС СОС“. МИСИС СИМПСОН ИСКА ДА СИ ВЪРВИ И ОСТАВА. КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ МЪЖКИТЕ ИЛИЦИ? ВЕСЕЛИЯТ ПРАЗНИК И ЧИСТА СРЯДА СЛЕД ЗАГОВЕЗНИ. МАКСЧО И ЕМИЛИЙЧО НЕ КАЗВАТ ЗА КАКВО СА СЕ СМЕЛИ.

Когато мисис Джейн Симпсон (от Фербанкс, Аляска) слезе в Клотен край Цюрих от самолета и даде паспорта си на гишето да го подпечатат, никой не се учуди, че тя беше само петдесет сантиметра висока. Хората, които работят на международните летища, отдавна са се отучили да се учудват.

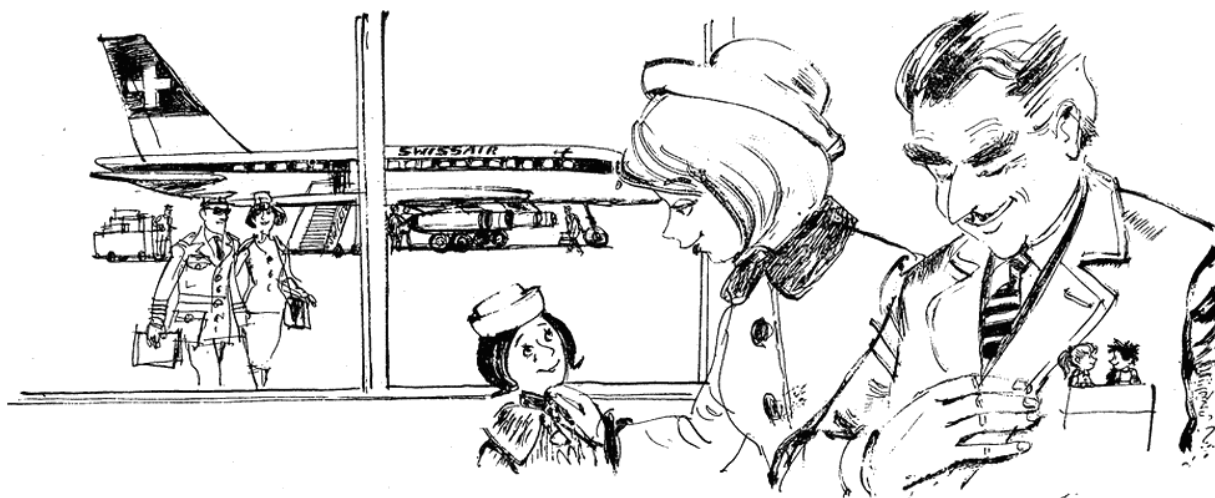
Дори да пристигнеш някой с две глави или въобще без глава, и това не би предизвикало и най-малкото смущение. Ако на паспорта срещу надписа „особени белези“ беше написано „две глави“ или „без глава“, всичко би било в пълен ред.

Както вече казахме, никой не се учуди на високата само половин метър мисис Симпсон, облечена в палто от тюленова кожа. Също така никой не забеляза, когато тя подаде бързо и страхливо нещо в ръката на Фокус Мокус и как той пхна внимателно това нещо във външния джоб на сакото си. Чак след това последваха официалните поздравления. От благодарност очите на мисис Симпсон бяха пълни със сълзи. Роза Марципан весело подхвърли, че това все пак е малко преувеличено. А професорът повика с ръка едно такси.

Така в джоба му стояха две дълги колкото палец хлапенца.

„Дано има достатъчно място и за двамата — мина му през ума. — Ще трябва да поговоря за това с шивача си.“

После той надигна врат, извърна очи надолу и се опита да погледне в собственото джобче на самото си. Видя чорлавата главица на Максчо и непосредствено до него една мъничка конска опашчица, завързана с червена копринена панделка. Това беше, значи, мис Емили Симпсон.

Малкия мъж и Малката мис се гледаха известно време учудени и не казаха нито думица, но после и двамата се усмигнаха. По-късно Максчо усети как една ръка се пъкна в неговата. Тогава той я стисна сърдечно.

Беше приятелство от пръв поглед и това никак не е чудно. Човек не изтегля всеки ден голямата печалба, а само веднъж в живота, и това дори не е съвсем сигурно. Повечето изтеглят празен билет или с голяма мъка получават утешителна печалба. Но ние не искаме да им завиждаме. Който завижда, погрознява.

Във влака, който ги отнасяше към Лугано, те все още бяха несигурни и плахи. Всъщност Максчо искаше да брои заедно с нея многото тунели. Но после въпреки всичко не се осмели да отвори уста. Чувствуваше се така, сякаш някой му беше залепил двете устни.

Едва през десетте минути на дългия тунел „Сен Готар“ набра смелост.

— Аз ще те наричам Емилийчо — пошушна той в ухото й.

Тя се разсмя тихо и промълви:

— Максчо и Емилийчо — хубаво звучи.

— А Емилийчо и Максчо — каза той — звучи още по-хубаво. Освен това е и по-любезно.

Тя се разкиска.

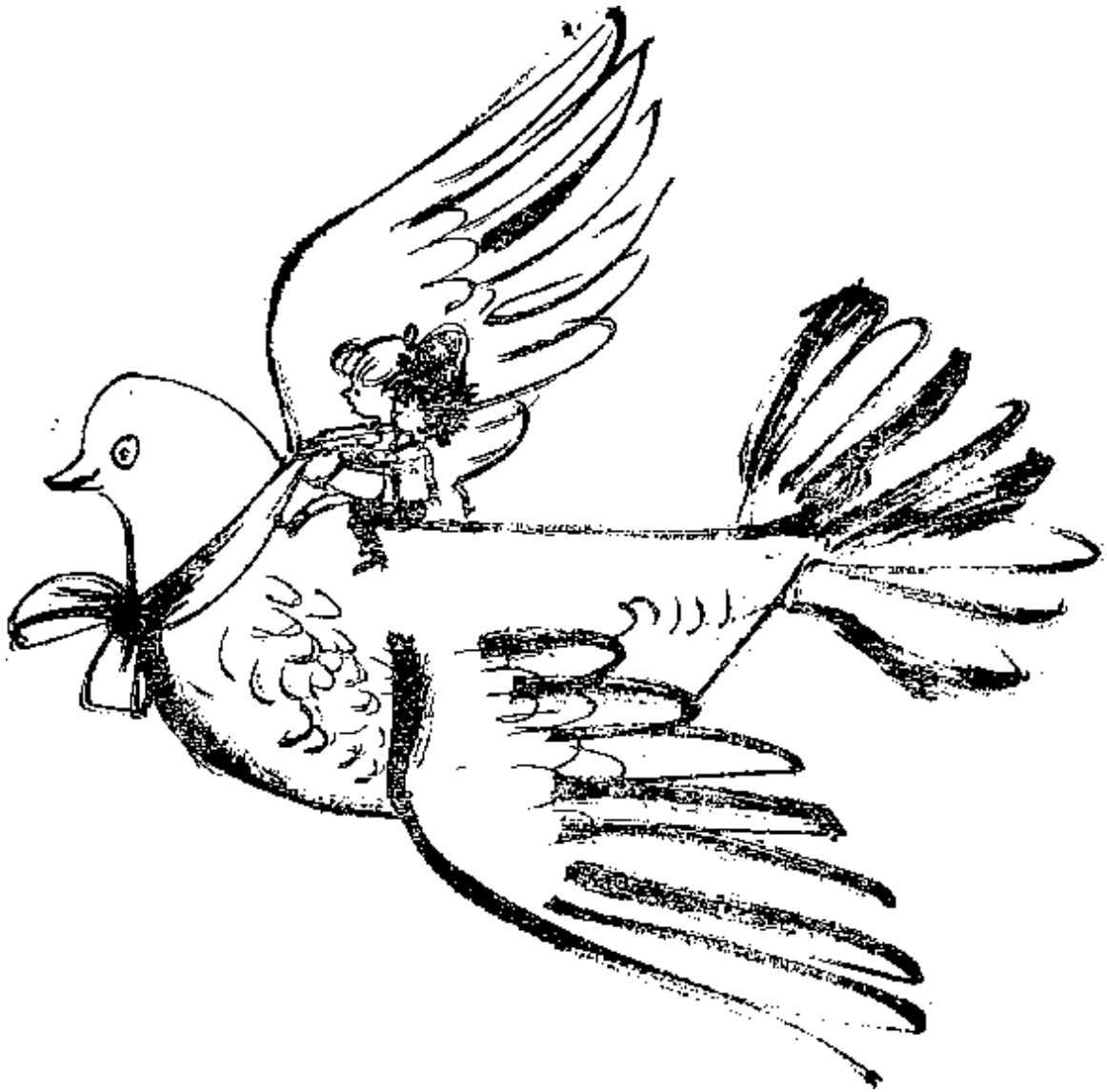
— Ти си истински джентълмен.

В това време влакът изплува от тунела сред блясъка на южното слънце. Те замигаха с очи и се усмигнаха.

— Значи, толкова хубаво можело да бъде! — каза Емилийчо и се учуди. Щастieto за нея беше нещо съвсем непознато.

На другата вечер празнуваха Нова година. А на другия ден беше самата Нова година. Но и делничните дни, които последваха, приличаха досущ на празници. Разбира се, не се забавляваха по цял ден. Нито пък Емилийчо и Максчо подскачаха непрекъснато по клоните на коледното дърво. Дори и затова не, защото на Малката мис лесно и се завиваше свят.

След като Максчо направи заедно с нея няколко кръгчета на гърба на гълъбицата Ема, тя трябваше да полежи четвърт час.

— Жалко — каза Максчо, — артистка от теб няма да стане.

— Ами че то трябва да има и зрители! — отвърна Емилийчо.

Аз от своя страна смятам, че не е възможно да се намери подходящ отговор от нейния.

Но когато готвеше във „Вила Светулчица“, на Малката мис абсолютно не ѝ се виеше свят. Тя готвеше, печеше и пържеше, та пушек се вдигаше. А когато наистина не знаеше какво още трябва да прибави в тенджерата, тя се обаждаше по малкия телефон на майка си, която готвеше в голямата вила за възрастните.

Максчо обичаше да седи в кухнята и да наблюдава Емилийчо. Понякога ѝ четеше нещо. А понякога двамата нарочно готвеха някоя глупост.

— Днес на обед ще ядем „глупости със сос“ — казваха тогава вдъхновени те, или пък „глупости с картофена салата на кубчета“, или пък „теменужени хапчета с копър на скара“ и най-важното: всичко им се услаждаше прекрасно!

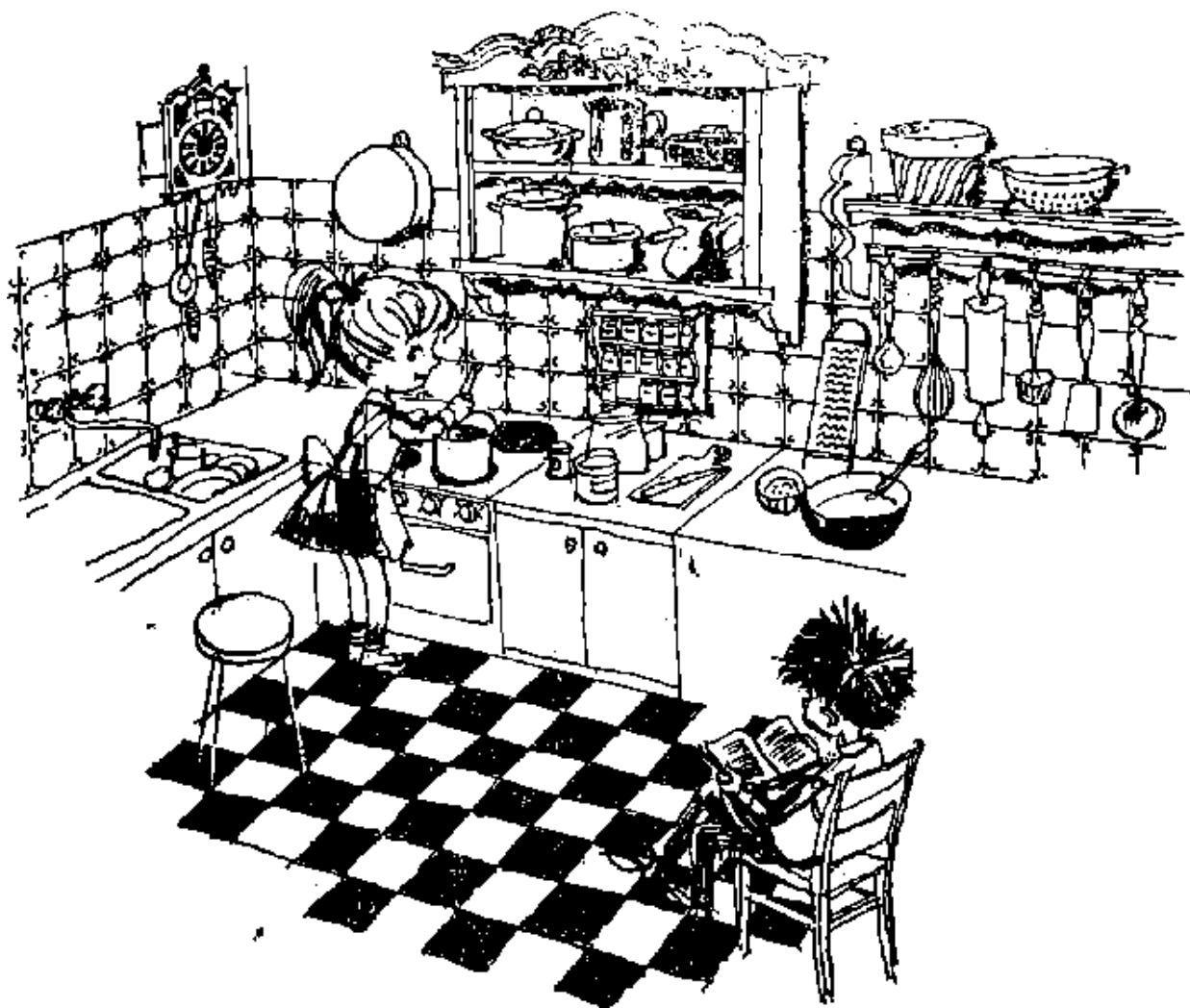
Веднъж един кос на всяка цена искаше да влезе през отворения кухненски прозорец и да похапне заедно с тях. Ех, че се развълнуваха! Максчо изпрати Емилийчо да се обади по телефона, а през това време той държеше птицата в шах с един кухненски нож в ръка. Косът гълчеше. Момчето крещеше:

— Махай се или ще те направя на птича кайма!

Но за щастие това не се оказа нужно. Защото посред словесния им бой през поляната изтича Фокус Мокус с бързина, сякаш искаше да счупи световния рекорд по далечно бягане, и косът отлетя, та се не видя. Та се не видя ли? Излетя на най-близкото дърво и продължи да гълчи оттам.

И наистина е странно: когато косът пее, той пее сладко като славей, дори може би по-сладко и по-разнообразно. Но започне ли да гълчи, той гълчи и каканиже като шофьор, на когото са чукнали колата.

Когато косът-кавгаджия най-после отлетя, Фокус Мокус се наведе и попита:

— А какво имате за обяд?

— Гъши дроб от кокошка с хрян и още повече хрян — отвърна Емилийчо. — Искате ли да опитате? — Тя му подаде една пълна лъжица през прозореца.

Той опита, закашля се и рече:

— Пиперлия гозба.

— Но е много полезна — отвърна Емилийчо. — Хрянът прочиства дихателните пътища.

— А още повече хрян прочиства още по-добре дихателните пътища — заяви Максчо. — Освен това то е много весело ядене, защото човек плаче, като го яде.

— Вие трябва да запишете рецептите си и да ги издадете в една „Готварска книга за деца“ — рече Фокус Мокус. — Всички ще искат да я имат.

— По-добре не — отвърна Емилийчо. — Иначе всички родители ще почнат да идват, за да ни отупат здравата.

Но Максчо въпреки това настояваше да издадат готварската книга.

— Хем така и ти ще се научиш да четеш и да пишеш, пък и ще ни бъде много приятно занимание. Има да се чудят хората на нашите рецепти!

— В това не се съмнявам — рече Фокус Мокус. — А сега ви пожелавам приятен апетит. При нас отгатък има гулаш със сметана и хлебни кнедли. Като се стъмни, ще дойда да ви взема. Довиждане.

Когато тръгна през поляната, той усети, че го боли кръстът. Така става, когато човек стои толкова време ниско наведен, за да се радва на чуждите кухни.

След колкото веселия, толкова и съпроводен със сълзи обяд с хрян и още повече хрян Малката мис и Малкия мъж седнаха в библиотеката и пиха шоколад от своите съвсем мънички порцеланови чашки. Към шоколада имаше и бадемови резанки и парченца от стафида.

— Истинско празнично ядене имахме днес — каза Максчо. — Ти си родена за домакия. А сега хайде да ми разкажеш как така не можеш да четеш и да пишеш.

— Че кой да ме научи?

— Майка ти.

— Но, Максчо, тя седеше от ранна утрин до късна нощ в магазина, а като се прибереше, беше уморена до смърт.

— Че нима нямаше кой друг да те учи? Никакъв учител? Никаква детска учителка? Никакво съседско момче, което да ходи на истинско училище? И то като имам пред вид какво сладко момиченце си? Можеш ли да ми обясниш това?

Емилийчо го погледна право в очите и кимна с глава.

— Мога да ти го обясня. Но само ако ми обещаеш, че няма да го кажеш на никого другиго.

— Заклевам се. В ремъка на училищната чанта на Якоб Бързаков. Той е мой приятел, а аз не знам никаква по-страшна клетва от тази.

— Ами ето какво — във Фербанкс въобще никой не знаеше, че аз съществувам — промълви тайнствено Емилийчо. — Аз дори нямам акт

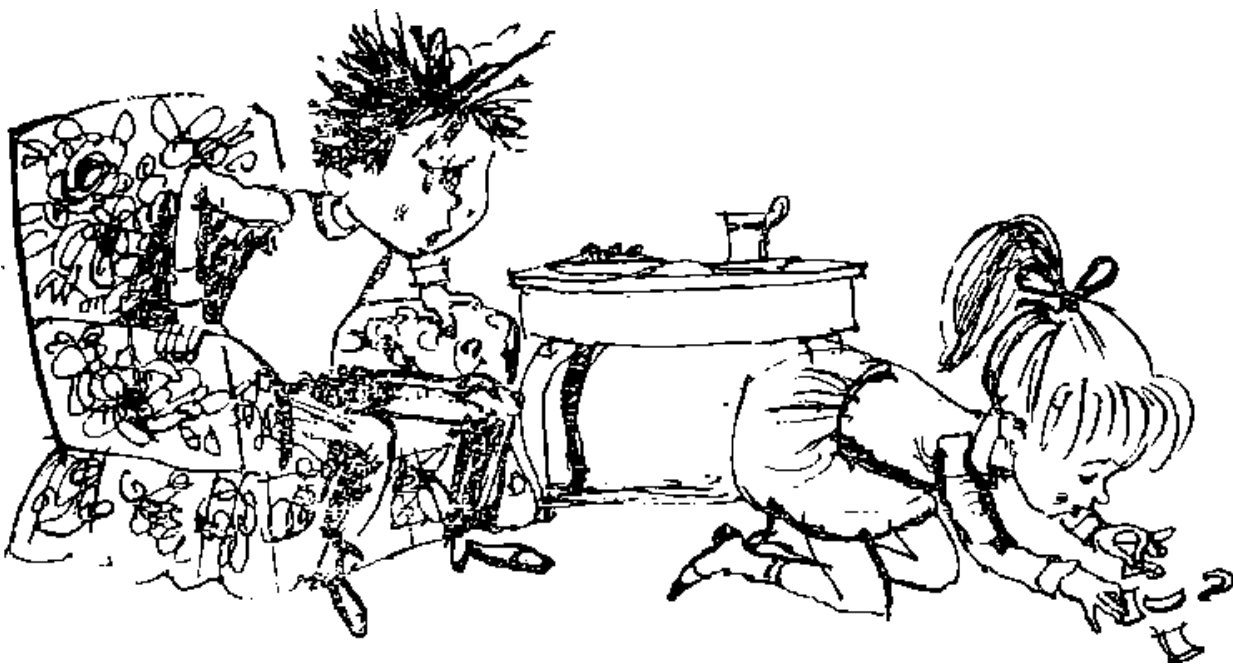
за раждане.

Той седеше и не можеше да се начуди.

— Когато съм се родила на този свят и баща ми видял колко съм малка, както вече знаеш, той избягал. Не знам нито къде е, нито дали е още жив, пък и не искам да го знам. Няколко седмици по-късно мама заминала за Фербанкс и наела с последните си пари една бакалница. Към нея имаше и задна стаичка. Там именно тя ме криеше, докато пристигнахме тук.

При тези думи Максчо грабна своята порцеланова чашка и я запокити към стената.

— Девет години в задната стаичка на бакалницата? — извика той. — Но това е ужасно! Как е могла да направи такова нещо! Невъзможно!

Емилийчо клекна на пода, събра порцелановите парчета и рече:

— Жалко за хубавата чашка!

— Голяма работа! — извика възмутено Максчо. — За тези пропилиени девет години е жалко!

Но като видя Малката мис кукнала на килима сред счупените парчета, той скочи от стола, прехвърли ръка през раменете ѝ и я притисна до себе си. Седяха така доста време. Емилийчо плачеше, и този път не от хряна. Момченцето избърса сълзите от бузичките ѝ, погледна ръцете си и рече:

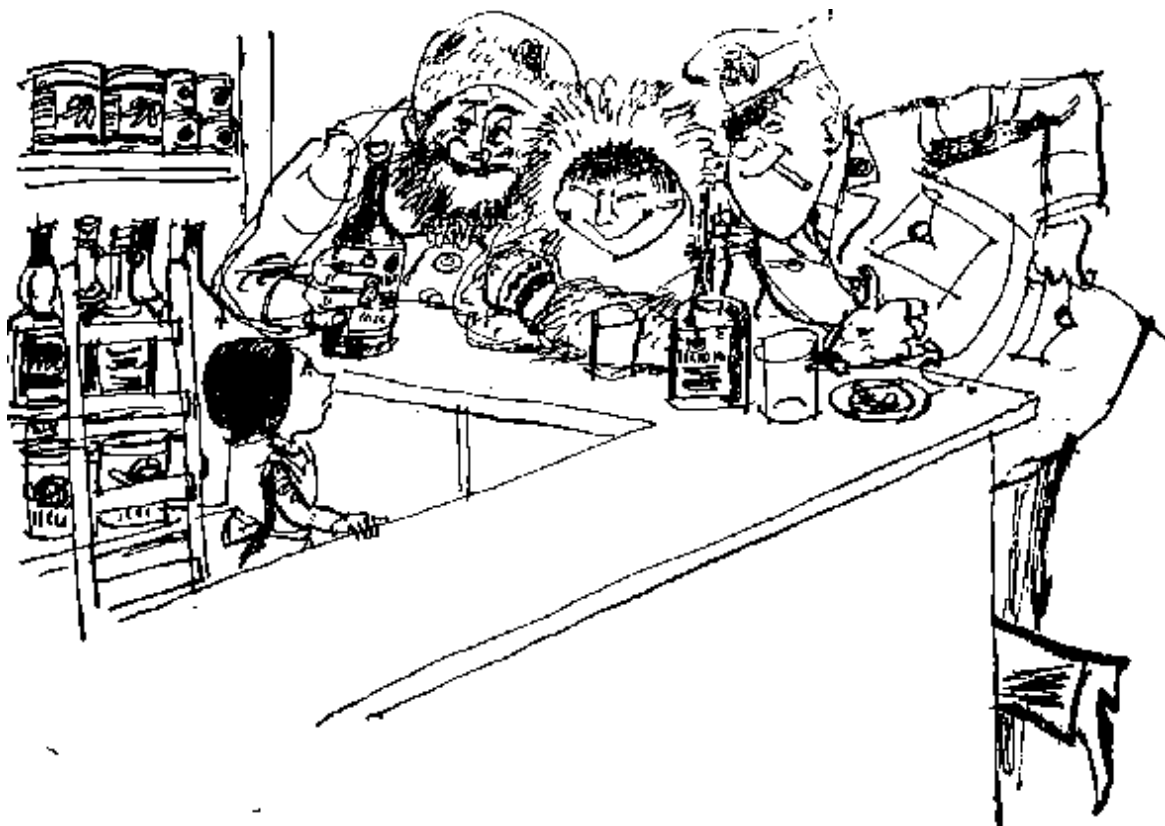
— Пък как можах тъкмо днес да не си измия ръцете!

— Няма нищо — отвърна тя и отново се усмихна, макар и леко.

Не знам какво мислите вие по този въпрос. Първоначалната ярост на Максчо беше разбираема и това първо раздражение не беше и последното. Дни наред той не можеше да гледа майката на Емилийчо в очите от яд. А не биваше да каже нищо. Беше се заклел в ремъка на училищната чанта на Якоб Бързаков, не бива да забравяме това. От друга страна пък...

Все това безконечно „от една страна — от друга страна“. То измъчва човека, докато му посивеят косите или въобще му опадат. Та от друга страна, казвам аз, мисис Джейн Симпсон съвсем не беше такава лоша жена като родителите, които само защото нямало какво да ядат, бяха изпратили децата си Хензел и Гретел през нощта в гората!

Тя беше работила от сутрин до вечер в своята малка бакалничка и беше продавала консерви и ракия на ескимоси и индианци, на океански рибари и търговци на кожи. А също така и на американски пилоти и механици, които се приземяваха наблизко и идваха понякога във Фербанкс, за да прекарат весело една нощ.

— Я му сложи ключа на твоя глупав магазин! — и говореха грубо те. — Отдавна ни се искаше да вървим да потанцуваме с такава една госпожица като теб, висока половин метър.

Един от тях дори посегна към касата. И ако тя не бе успяла в момента да го удари с острата отварачка на консерви...

Но защо да ви отегчавам с такива приключенски истории? Аз само се опитвам да обясня на вас, пък и на себе си защо мисис Симпсон беше крила така дълго детето си и не бе споменавала никому нито думица за него. Всъщност беше чудо на чудесата, дето Емилийчо въпреки деветте самотно прекарани години беше израснала като здраво и нормално дете. Нима майката не беше мислила за всичко това?

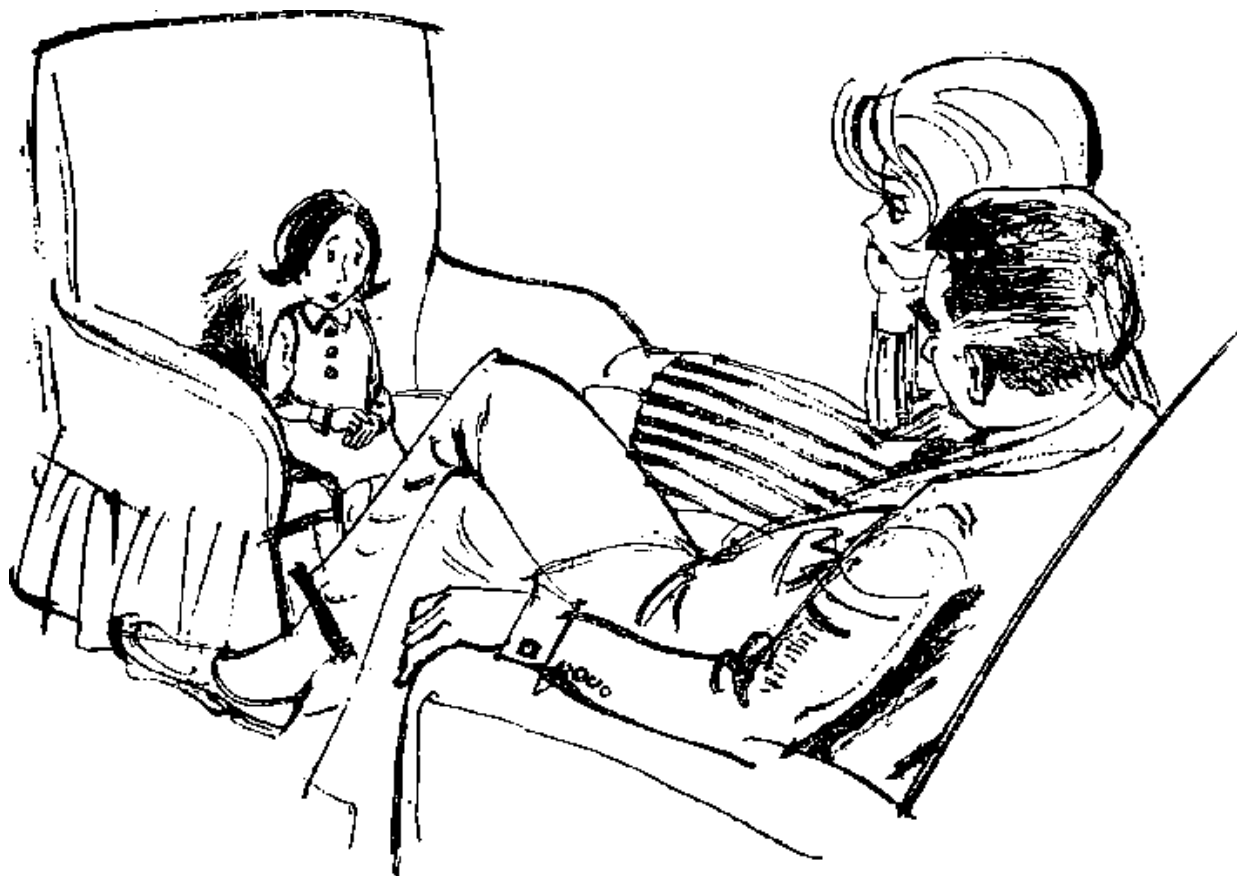
Аз просто не мога да го повярвам. Затова ви предлагам да чуем онова, което тя разказа навярно по същото време във всекидневната на „Вила Безгрижие“.

Роза Марципан и Фокус Мокус седяха на кушетката. Мисис Симпсон седеше насреща им на един стол, беше оклюмала глава и приличаше на ученичка от четвърти или пети клас. Но когато вдигна глава, двамата видяха нейното изморено и изнурено женско лице.

— Всичко, което правех, беше погрешно — заяви тя. — Исках да имам голям мъж и големи деца. Нима това е грях? Нима това са два греха? Или са седемдесет и седем греха?

— Не — рече Роза. — И все пак...

— Намерих си голям мъж. Но родих петсантиметрово дете. От ужас мъжът ми избяга. Смяташе, че съм омагьосана. Аз се страхувах. Страхувах се от себе си, страхувах се от бебето, страхувах се за бебето, страхувах се от фермата със сините лисици, страхувах се от студа. А в бакалницата във Фербанк се прибави нов страх. Ами ако се разболея? Или пък Емили се разболея? Пък и страхът от пияните мъже, които идваха да пазаруват... — Мисис Джейн Симпсон, по баща Пихелщайнер, вдигна глава и погледна тъжно мъжа и жената, които седяха на канапето. — Аз не съм лош човек, но не бях добра майка. Можете ли да приемете дъщеря ми при вас?

— Разбира се, че тя ще остане тук — каза Фокус Мокус. — Максчо ще ни избие, ако Емилийчо си отиде. Но защо питате за това?

Роза Марципан се наведе напред.

— Да не би да искате...

— Да, аз ще си вървя. Аз съм ненужен човек. Дори на детето си няма да липсвам.

— Това вие самата не го вярвате! — намеси се Фокус Мокус. — Така, както никой квадрат не е кръгъл, така никоя майка не може да бъде ненужна.

— Вие трябва да останете — каза Роза. — Не само заради Емилийчо, а и задето умеете да правите такива хубави хлебни кнедли!

— Освен това някой трябва да пази голямата и малката къща, докато ние пътуваме с цирка. — Фокус Мокус запали цигара. — Ние все още не смятаме да останем завинаги тук. С една дума, мила мисис Симпсон, вие ще останете при нас, защото ние имаме нужда от вас, и край!

Този разговор беше подействувал добре на майката на Емилийчо. Това се почувствува още след няколко дни. Тя не беше така плаха и подтисната като в началото. Случваше се дори понякога да се засмее, когато останалите се смееха, и чак тогава всички виждаха колко хубавичка беше всъщност.

Веднъж Роза измъкна Фокус Мокус от работната му стая, сложи пръста си на устата и се спря пред кухненската врата. Те чуха отвътре тракане на съдове, защото мисис Симпсон тъкмо миеше съдовете, но чуха и още нещо. Тя пееше!

Тогава те се промъкнаха отново в работната стая и професорът каза:

— Най-последно. Ето че успяхме. Тя вече преодоля най-трудното.

— А утре ще я отведе на фризьор — довери му Роза Марципан. — Една нова прическа придава на нас, жените, нови неподозирани сили.

Същата тази вечер, веднага след храна, мисис Симпсон заяви, че имала да покаже нещо на Роза и на Емилийчо. Така Фокус Мокус и Максчо останаха сами.

— Тъкмо удобен случай за един мъжки разговор — рече Фокус Мокус.

Максчо се почувствува поласкан.

— Целият съм само слух.

— През последните дни ти така враждебно гледаше мисис Симпсон, че аз се страхувах да не би да мислиш да ѝ отхапеш главата. — И понеже момченцето мълчеше, професорът продължи: — Възможно е ти да си научил някои неща за Фербанкс. Например за стаичката зад магазина. И навярно си се заклел да мълчиш.

Максчо продължаваше да мълчи.

— Дръж на думата си, дръж си и устата, щом трябва — каза Фокус Мокус. — Това е съвсем естествено. Аз обаче не съм давал никому обещание да мълча. Затова поне бих могъл да поговоря с теб за майката на момиченцето. Ти се държиш несправедливо към нея.

— Не! — извика възмутено Максчо. Той цял трепереше от ярост.

— Да, да — рече Фокус Мокус. — Преди няколко дни тя ни разказа всичко. Тук, в тази стая.

— Защото я бори съвестта.

— Сигурно затова. Но и защото искаше да си върви.

— Да си върви? И къде?

— Не знам. Тя също не знаеше.

— Заедно с Емилийчо? — Максчо беше пребледнял като платно.

— Не — каза Фокус Мокус. — Сама. Тя смята, че е ненужен човек.

— И защо тогава...

— Защо не си отиде ли? Защото аз настоях да остане.

С това сериозният мъжки разговор беше приключен. Защото Марципаненото момиче и мисис Джейн Симпсон влязоха в стаята, седнаха и имаха съвсем доволен вид. Момченцето погледна едната после другата и попита:

— А къде е Емилийчо?

Тогава мисис Симпсон постави една полуотворена кибритена кутийка върху масата. В кибритената кутийка лежеше Малката мис и спеше.

Това ще рече, че тя само се преструваше, че спи. А Максчо пък се престори, че е ядосан.

— Това вече е върхът на безобразието! — рече сърдито той. — Подай на жена малкия си пръст, тя веднага ще ти вземе цялата кутийка! И в какво е облечена тази нахална личност? В една от моите пижами! Веднага се вижда съвсем ясно по мъжките и илици.

— И какво, моля ви се, означава това „мъжки илици“? — попита Фокус Мокус.

— На нас, мъжете, илиците са ни отляво, а копчетата — отдясно. А жените се познават по това, че при тях това се прави тъкмо обратно — побърза да обясни Максчо. — Така че тя е откраднала моята пижама. Ей сега ще повикам дежурната полицейска кола!

При тези думи Емилийчо изведнъж се вдигна. Очите ѝ блестяха предизвикателно.

— Кибритената кутийка обаче си е моя собствена, и дюшека, и юрганчето, и възглавничката майка ми е ушила специално за мене. Да знаеш това, ти... ти, мъжки илик такъв! — И в този миг — просто да не повярва човек на очите си — тя му изплези език. — Беее!

Максчо нямаше намерение да остане по-долу. Но Фокус Мокус му затвори устата и каза:

— Утре ще си поръчам при шивача сако с две външни джобчета, едно отдясно, едно от лявата страна, за да не можете да се карате поне докато вървим по улиците.

— Ето, разбра ли — рече по-късно професорът, когато се излегна удобно в леглото си. — Тя съвсем не е лоша майка. От радост целите ѝ страни пламтяха.

Максчо, който седеше в своята кибритена кутийка, кимна с глава.

— Веднъж дори тя истински се усмихна.

— И то от девет години насам навярно за пръв път. Ама и вие двамата бяхте толкова смешни! — рече Фокус Мокус. — Странно, но аз имам чувството, сякаш Емилийчо живее вече цяла вечност при нас. А всъщност ние я доведохме едва преди една седмица от летището! Роза се чуди.

Ненадейно нещо направи „клик“ и те потънаха в мрак. Момченцето беше изгасило лампата.

— Ха, нима се умори вече? — попита Фокус Мокус.

— Не.

— Ами тогава?

— Аз тооолкова много се радвам заради Емилийчо, че просто не мога да ти го кажа, като свети лампата. Дори на тебе не.

Доста дълго време лежах мълчаливи. Пред прозорците вятърът бушуваше в кипарисите. Беше южнякът, който идеше от Италия и искаше да се прехвърли през Алпите на север, където му беше сервирано любимото ястие: току-що паднал сняг.

Фокус Мокус смяташе вече, че момченцето е заспало.

Но Максчо изведнъж отново заговори:

— Има още нещо. Още един разговор за тъмно. Слушаш ли ме?

— Разбира се.

— Аз знам защо вие не сте се оженили досега.

— Тъй ли?

— Заради мене. Жал ви беше за мене. Мислехте, че тогава аз ще бъда много самотен.

— Я не ставай мелодраматичен! — предупреди го Фокус Мокус.
— Иначе ще запаля лампата.

— Моля ти се, недей!

— Добре. Тогава питам те на тъмно: защо смяташ, че ние не сме се оженили заради тебе?

— Защото то е истина — обясни Максчо. — Ти сам си го каза: два пъти, когато циркът гостуваше в Глазгоу, веднъж в Лондон, два пъти в двореца на Бреганзона и веднъж тук, през нощта срещу Нова година.

— Това вече на нищо не прилича! — рече Фокус Мокус. — Това, че лъжеш, е достатъчно лошо. Но че при това си служиш наляво и надясно със споменаване на дати и градове...

— Но ти говориш насън! — извика Максчо.

Нито дума повече. Но то беше достатъчно. След туй дълго време беше съвсем тихо. Поне в тъмната стая. Навън южният вятър шумеше още по-силно от преди. Дърветата се огъваха и стегнеха, и виеха, сякаш ги болеше кръстът. В далечината изсвири влак.

Най-после Фокус Мокус въздъхна, сякаш и него го болеше кръстът, и каза:

— От утре нататък всяка вечер преди лягане ще ти напълвам ушите с памук.

Максчо се разсмя тихичко.

— Че защо? — попита той. — Откакто Емилийчо е тук, аз вече съвсем не съм самотен! Сега вие можете да си се ожените, без това да

ви тежи на съвестта! Емилийчо напълно споделя моето мнение.

— Какво говориш? Ти си разговарял с нея за Роза и за мене и за всичко това?

— Аз не съм искал. Но тя сама го разбрала.

— Това пък какво означава? Разбрала?

— Ами ето какво... Обядвахме в нашата вила. Бяхме си приготвили Млечен път от звезди, искам да кажа — звезди от Млечния път с кнедли от поздравя. След това аз си полегнах само за четвърт час на дивана и съм заспал. Емилийчо седеше до мене. Шиеше кърпа за чиниите от Чиниена Карпатия. Разбира се, такава страна не съществува.

— Е, и? — попита нетърпеливо Фокус Мокус. — По-нататък?

— Емилийчо си шила и ме слушала.

— Как така те слушала? Нали казваш, че си спал?

— Мили Фокус Мокус, не ми се сърди — рече страхливо Максчо, — а не бива и да ми се присмиваш. Но...

— Какво но?

— ... и аз правя също като тебе. И също така не съм го знаел. Докато Емилийчо го забеляза. Аз... аз също говоря насън!

Сега Фокус Мокус избухна в такъв силен смях, че стъклата на прозорците затрепераха. Въздухът кънтеше, сякаш никога нямаше намерение да спира. Максчо също се разсмя. Така двамата започнаха да се смеят на два гласа, докато някой разтвори изведнъж вратата и запали лампата.

Беше Роза Марципан. Облечена в светлосиня пижама, тя се беше събудила от сън и попита начумерена:

— Какво означава този адски смях? И то на тъмно? Да не сте полудели?

— Не, не сме — поде Фокус Мокус.

Но в това време смехът отново го напуши, Максчо също започна да се смее и си задърпа косите от блаженство.

Марципаненото момиче седна на ръба на кревата, пое ръката на професора, попипа пулса му и каза, нежна като медицинска сестра:

— Не се безпокойте, моля. Аз не бързам.

Всичко все някога свършва. Дори и един смях, който няма намерение да свърши. Така Роза малко по малко разбра за какво бяха разговаряли двамата в мрака.

— Е, добре — рече весело тя, — излиза, че аз ще трябва да нафталиносам марципанените си години и да се превърна в госпожа Фокусмокусова.

— Само че преди това ще трябва да поискаш ръката му от мене — заяви Максчо. — И най-добре ще бъде да го сториш веднага. Поне за това да не мислим.

— Сега ли? — попита тя. — По пижама? Бива ли така?

— Сега! — заповяда Максчо.

А Фокус Мокус каза:

— Инак ще си останеш госпожица.

Тогава тя веднага скочи, направи дълбок придворен поклон пред кибритената кутийка върху нощната масичка и издекламира:

— Многоуважаеми господин фон Пихелщайнер, моля ви въпреки напредналия час за известната ръка на известния джебчия Фокус Мокус.

Максчо се беше измъкнал от своята кутийка, поклони се пред Роза Марципан и каза:

— Тъй да бъде. С тези свои думи ви давам ръката му.

— Не искам да бъда нескромна — продължи тя, — но искам да ви напомня, че той има две ръце.

— Видя ли сега, моето момче? — изстена Фокус Мокус. — Най-напред се молеше само за едната. Сега иска и двете. След не повече от минута ще поиска и краката ми.

— Разбира се, че предявявам иск и за краката му — каза Роза и направи втори поклон. — А също така и за подколянната му ямка, и за ключиците, и за ставите...

— Олеле, тя сигурно ще ме продава на Анатомическия институт! — извика професорът.

Роза Марципан продължаваше да се кланя и да изброява:

— Моля също така и за мустаците му, и за веждите, и за ушите, и за грижовните бръчици. Ще му бъда добра съпруга и ако някой ден черепната му обвивка изтънее, ще му уشيا нова. — При тези думи тя направи поклон доземи и се изправи отново едва когато Максчо ѝ разреши това най-великодушно.

— Вие предявихте иск — започна той патетично — за неговата ръка и за всичко останало. Това е достатъчно и вече всичко е наред.

Мис Емили Симпсон от Аляска се присъединява към моето „да“ от а до б.

— Коленопреклонно ви благодаря, ваше превъзходителство — промълви Роза.

— Не се радвайте много рано — предупреди спокойно Максчо. — Нашето съгласие зависи от две неща.

— Знаех си аз, че ще има нещо — изстена Фокус Мокус. — Е? Казвай да видим.

— Ще трябва да устроите едно истинско сватбено тържество. С игра на сляпа баба и с гърмящи бонбони и всички останали щуротии. Съгласни ли сте?

— Приема се. И второ?

— Тържеството трябва да бъде уредено на карнавалния вторник. Емилийчо не е празнувала досега подобно нещо. А ако уредим и двете празненства в един и същи ден, ще излезе по-евтино. Емилийчо ще приготви червени картонени носове за себе си и за мене. Ще бъде много весело.

— В това не се съмнявам — рече Фокус Мокус. — Само че вие не сте помислили за едно нещо. Вие наистина и двамата сте изпечени шмекери, но сте забравили кой ден следва след карнавалния вторник.

— Защо? Следващият ден е Чиста сряда. Та какво от това?

— Нима ще искате от нас да се женим на толкова тъжен ден? — попита Роза.

— Това е много практичен ден — отвърна Максчо. — Тогава в гражданското отделение няма да бъде препълнено.

Предсватбеното тържество на карнавалния вторник мина с голям успех. За това допринесоха не само Максчо и Емилийчо с техните аленочервени картонени носове, а и двамата младоженци и не на последно място и свидетелите, които пристигнаха точно навреме: мистър Джон Ф. Питейноводов и цирковият директор Гороломов. Бяха поканили и криминалния комисар Теслозьбов, но той трябваше да разследва някакъв банков обир. Случват се и такива неща.

Тъй като беше карнавал, всички се бяха предрешили. Мисис Симпсон например се появи като ескимоско момиче, мистър Питейноводов — като алжирски морски разбойник, Роза Марципан — като дресиран бял пудел, но първата награда все пак получи, и то съвсем единодушно, директорът Гороломов.

— Мен никой няма да може да ме познае — беше обявил той още следобед и излезе прав.

Защото пристигна вечерта без никакви ръкавици!

Всички възкликнаха:

— Не е възможно това да е нашият мил Гороломов! — и така той спечели.

Като награда получи от Фокус Мокус чифт железни ръкавици от времето на рицарството и беше много щастлив. Защото само железни ръкавици си нямаше.

А тъй като този ден не беше само карнавален вторник, а същевременно и предсватбено тържество, естествено вдигаха и много шум. Особено като удряха тенджерите.

Не е чак дотам проста работа да уцелиш с пръчка тенджера, когато очите ти са вързани, и затова много удряха встрани. Мистър Питейноводов по погрешка удари толкова встрани, че улучи вместо тенджерата — цилиндъра на директора Гороломов!

Да ви кажа, горкичкият Гороломов имаше доста необичаен вид с нахлупения до носа цилиндър! А и минаха цели пет минути, докато успеят да го измъкнат от главата му.

Максчо извика:

— Вие приличахте на Черния принц!

— Важното е, че съм ти харесал — рече директорът Гороломов, като си разтриваше ушите.

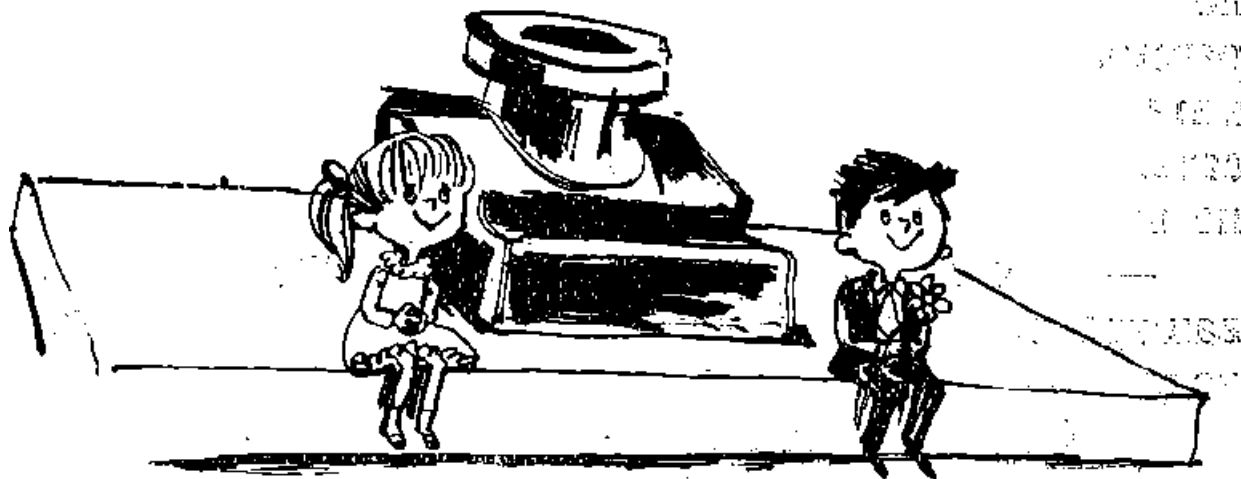
Накрая ядоха топли наденички от Бреганзона. Крал Билеам им беше изпратил двадесет кутии. Във всяка кутия имаше по шест чифта. И така накрая, въпреки тяхното голямо усърдие, все пак останаха единадесет кутии.

— Те ще бъдат за Сребърната ни сватба — каза Роза на Фокус Мокус.

В Чиста сряда всички заедно заминаха за Лугано. В гражданското отделение. Максчо беше излязъл прав. Общината беше така празна, че чиновникът направо се зарадва, когато видя посетителите.

Той провери документите. Младоженците и свидетелите вписаха имената си. Разрешиха на Максчо и Емилийчо да седнат до мастилницата. Чиновникът произнесе една въодушевена италианска

реч и разтърси на всекиго ръката и с това всичко мина благополучно. Госпожица Марципан вече се наричаше госпожа Мокусова. Но инак за щастие тя никак не се промени.

Тържественият обед се състоя в италианския „Ресторанте Бианки“. Масата беше подредена чудно красиво. Беше украсена с толкова много цветя, че когато поднесоха парижкото филе, Гороломов изяде и три цветенца, защото помисли, че са салата. Тази малка грешчица беше забелязана само от оберкелнера, който нареди веднага да донесат нови цветя.

Следобед възрастните, изнурени от празничното напрежение, седяха във всекидневната на „Вила Безгрижие“ и пиеха силно кафе. Мистър Питейноводов разказваше за големия успех на серийното телевизионно предаване „Малкия мъж“, както и за запланираното за Великден прожектиране на филма в хиляда кина. Той разказа също така, че репортажът за сеньор Лопец възбудил силно умовете. Международната полиция вече била съвсем по петите му.

— Той пак ще даде пари и ще съумее да си скрие петите — намеси се директорът Гороломов, — все едно бълха ще го ухапе.

Наистина това не беше кой знае какъв виц, но защото сам го беше измислил, Гороломов се разсмя така, че чак стомахът го заболя. Но болките може би се дължаха и на цветята от масата. Де да знае човек? Трудно е да се погледне във вътрешността на човека.

— А сега да минем към нещо по-важно от вашите стомашни болки — прекъсна го Питейнодоров. — От вчера аз имам един план.

— Откажи се от него — обади се Фокус Мокус.

— Чакай де! — възкликна Питейнодоров. — Та ти въобще не знаеш още какъв е този план.

— Разбира се, че го знам какъв е. Ти искаш да правиш филм с Емилийчо и Максчо.

— Ти направо можеш да четеш мислите на хората! „Малкия мъж и Малката мис“ — така ще се казва филмът.

— Звучи много хубаво — каза мисис Симпсон и погледна с очакване филмовия чичо от Америка.

Мистър Питейнодоров започна:

— Най-напред смятам...

— И аз смятам също като теб — прекъсна го професорът, — че с удоволствие бих изпил още една чаша кафе. Какво ще кажат дамата на сърцето ми и дамата на къщата ни, ако предложи да отидат в кухнята и да ни сварят още по едно кафе, и то международно, пък ако щете турско?

— С удоволствие, повелителю мой — промълви Роза и се поклони по ориенталски. После тя намигна на своя повелител и изведе майката на Емилийчо от стаята.

— Това пък какво означава? — попита мистър Питейнодоров раздражено. — Защо сега ще трябва да пия турско кафе?

— За да не чуе мисис Симпсон онова, което аз ей сега ще ти дам да разбереш! — отвърна Фокус Мокус с енергичен глас. — Ти няма да заснемеш този филм! Едва Емилийчо и майка й успяха да се съвземат малко от прекараните в Аляска години, ето те пристигаш ти и искаш да ги върнеш като артисти отново в цялото това нещастие! Къде се намираш?

— Общо взето, той е добро момче — рече директорът Гороломов. — Само когато улучва тенджери и когато прави нови планове за филми, става груб като касапско псе.

Мистър Питейнодоров захапа за миг долната си устна. После рече:

— О кей, джентълмени.

— Отказваш ли се от плана си? — попита облекчено Фокус Мокус.

Питейноводов се усмихна.

— Ще поговорим за него след една година.

Емилийчо и Максчо седяха удобно в своята „Вила Светулчица“ пред отворения прозорец и се учеха да мързелуват. Мързелуването беше задължителен предмет в програмата им, която беше закачена на стената. „Мързелуване, всеки ден от 15 до 16 часа, също и неделен ден“ — беше написал Фокус Мокус с краснопис.

Максчо погледна тиктакащия часовник с махало над дивана.

— Още четири минути — констатира той. — След това отново можем да вдигаме шум. На какво ще играем? На „Госпожа Кафезоптичкова при фризьора“? Или на „Оперният певец, болен от коклюш“?

— Докато удари часът, ще мързелувам — отвърна Емилийчо и продължи да гледа белите парички, които растяха под прозореца. Цветята бяха високи колкото самата Емилийчо. А до тях растяха жълтурчета, които бяха дори една глава по-високи от нея.

— Или ще отидем в гимнастическия салон — предложи той. — Аз ще правя „слънце“ на лоста, а ти ще ме поемаш. Какво ще кажеш? И това ли не искаш?

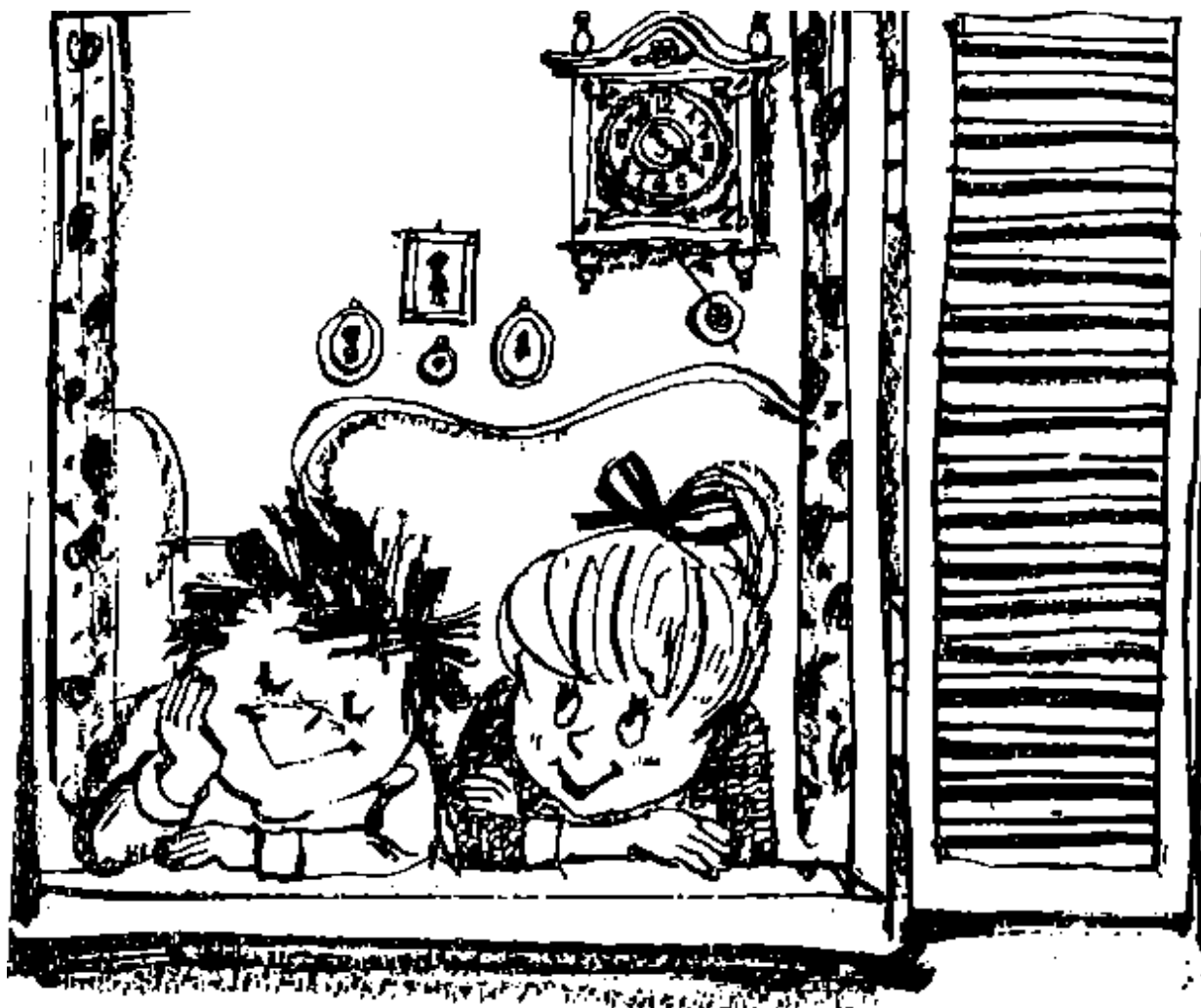
Тя сложи пръст пред устните си.

— Добре де — избоботи той. — Мързелива, по-мързелива, най-мързелива.

После двамата гледаха към поляната, докато стенният часовник удари четири пъти.

— Най-последно! — извика той, зажаднял за подвизи. — А сега на работа! Но какво ще правим?

Емилийчо му се усмихна.

— Аз имам едно предложение. Ще играем на „Най-малката съпругеска двойка на света“. Това е единствената игра само за нас, защото всички останали деца са много големи и не могат да я играят.

Максчо беше огън и пламък.

— Точно така! — извика той. — Откъде ще започнем? С предсватбеното тържество?

— И дума да не става! — рече ужасена тя. — Тебе това ти дай — да чупиш чинии!

— Или пък: Ние сме женени вече от една година, аз се връщам от някакво пътешествие. Хвърляме се един друг на вратовете си, радваме се, че се намираме отново живи и здрави...

— ... и ти ме питаш къде са децата — допълни Емилийчо. — Много добре.

— Какви деца? — попита Максчо.

— Ех, и ти! — каза тя. — Ами че нашите собствени! Нали сме женени и си имаме две деца. Едно малко момченце и едно малко момиченце. Той се нарича Фридолин, а тя ще се казва например Кунигунде. Съгласен ли си?

— Фридолин и Кунигунде? Добре. Да почваме тогава!

И в същия миг той изхвърча от стаята навън. Емилийчо оправи рокличката си и застана в очакване на килима.

После „чу“ откъм коридора тежки стъпки и нечий глас извика:

— Ехей! Къде е моята мила женичка?

— Тук съм, мили мой съпруге — отвърна тя високо. — Тук е твоята мила съпруга. — И тя разпери ръце колкото можеше понашироко.

Максчо отвори из един път вратата, показа се целият сияещ и рече:

— Ето ме пак! — После допълни: — Изглеждаш прекрасно!

После, без да иска, се препъна о ръба на килима и падна не в нейните обятия, а на носа си. От това и двамата се разкискаха. Но бързо се успокоиха.

Когато седяха, хванали се ръка за ръка, на дивана, тя попита нежно:

— А какво става с кашлицата ти? Свърши ли си всичката работа? Гладничък ли си много? Добре ли летя? Уморен ли е много моят любим? Да ти донеса ли халата? Искаш ли една чаша уиски? Или един сироп? Но защо не казваш нито дума, съкровище мое?

Максчо се изтегна доволно.

— Най-последно отново у дома! — рече той. — Най-последно отново това небесно спокойствие сред собствените четири стени...

Тя го побутна и промълви:

— Сега трябва да попиташ за децата.

Той кимна леко. После попита високо:

— А няхаме ли ние, преди аз да замина, няколко дечица? Две ли бяха или три?

— Две, мой мили съпруге, златокосият Фридолин и нашата сладка кукличка Кунигунде.

— Точно така, мила моя женичке! Пораснаха ли те, докато мен ме нямаше?

— За жалост не. Вчера отново ги премерих с линейката. И Фридолин, и Кунигунде са както по-рано само пет милиметра високи. Не е много наистина, а пък ядат като хали.

— Пет милиметра са цял половин сантиметър.

— Точно така, мъдри мой съпруге.

— А къде се крият те сега, вместо да дойдат да се покатерят по своя татко?

— Не се сърди! — помоли се Емилийчо. — Трябваше да ги отнеса на пералната за бързи услуги. Висят сега там на въжето да изсъхнат.

Максчо се престори на ужасен.

— Ти сериозно ли приказваш?

— Как да не говоря сериозно! — възкликна тя. — Добре, че имат късмет нашият миличък Фридолин и нашата сладка Кунигунде!

— Разказвай какво се е случило или ще направя бюфета на трески! — изръмжа той.

— Неочаквано те и двамата изчезнаха. Виках ги, търсих ги, претърсих цялата къща. Няма ги. Най-последно си спомних за прахосмукачката! Бях чистила всички стаи...

— ... и прахосмукачката беше погълнала децата?

— Да. Седяха затрупани чак до ушите в мръсотия, когато отворих кутията. Прах и мъх от килимите, и цигарена пепел, и пръст от саксиите — и сред всичко това нашите две ангелчета! Да не можеш да ги познаеш! Мръсни, изцапани, кашлят, с почернели нослета, а как ревяха!

— Милите дечица! — рече разчувствуван Максчо.

— Напъхах ги в един плик и изтичах бързо до пералната за бързи услуги.

— И те висят сега там на въжето?

— Още капеше вода от тях преди малко. Но след един час можем да отидем да си ги вземем. Дотогава ще са ги изгладили. Ще станат пак като новички, така ми обеща собственикът на пералната. — И понеже Максчо не отговори, тя попита: — Защо престана да играеш?

Той посочи към градината.

— Гости ни идват.

Роза Марципан, извинете, госпожа Мокусова се разхождаше заедно със своя съпруг нагоре-надолу из ливадата. Те се бяха хванали под ръка и имаха вид на съвсем доволни както от себе си, така и от целия свят и от заобикалящата ги местност.

— Какво ще кажеш — попита Емилийчо, — дали ще имат скоро бебе?

— Дали ще бъде скоро, не знам — рече Максчо. — Но че ще бъде хубаво, това знам. Тогава и ние ще сядаме в бебешката количка и щом заплаче — ще гъделичкаме.

— Кого? — попита Емилийчо. — Количката ли?

— Момченцето!

— Ами ако бъде момиченце?

— Тогава ще гъделичкаме момиченцето. Но то сигурно ще бъде момче, можеш да ми вярваш. Аз дори вече съм му измислил прекрасно име. Тъй като таткото се казва Фокус Мокус, момченцето... — И Максчо бързо пошушна нещо на ухото на Емилийчо.

— Не бързай толкова. Повтори, Фокусченце?...

Тогава той й пошушна още веднъж прекрасното именце на ухото. По-бавно и по-ясно.

Сега вече тя го разбра, извика:

— Чудесно! — и прихна да се смее, като запляска с ръце.

И Максчо се смееше от все сърце. Те още се смееха, когато господин и госпожа Мокусови погледнаха любопитно през отворения прозорец.

— Вие, изглежда, се чувствувате много добре — рече Фокус Мокус. — Дори глухите могат да разберат това.

А Роза Мокусова каза:

— А за какво толкова се смеете?

Обаче Максчо и Емилийчо извикаха като из едно гърло:

— Това няма да ви кажем!

Драги читатели,

Тогавя господин и госпожа Мокусови седнаха сърдити в тревата и нямаше за какво да се смеят. Е, важното е, че вие знаете какво беше пошушнал Максчо на ухото на Малката мис.

А който от вас не го знае, той може би вече е забравил първите страници на тази книга. Защото там именно Якоб Бързаков разказва... Но не се страхувайте, аз няма да започна разказа си отначало, а ще напиша смело и със замах думичката КРАЙ.

Издание:

Ерих Кестнер. Малкия мъж и Малката мис

Преведе от немски: Цветана Узунова-Калудиева

Народна култура — София 1969

Корица, илюстрации и графическо оформление: Хорст Лемке

Редактор: Сийка Рачева

Художник: Хорст Лемке

Техн. редактор: Олга Стоянова

Коректор: Евдокия Попова

Дадена за печат на 26.X.1968 г. Печатни коли 13 1/4

Издат. коли 10,07. Формат 84×108/32. Тираж 40,100

Издат. № 9(2452). Поръчка на печатницата № 1208 ЛГ V. Цена
0,82 лв.

Държ. полиграфически комбинат „Димитър Благоев“

„Народна култура“ — София, ул. Гр. Игнатиев 2-а

Erich Kästner. Der Kleine Mann und die Kleine Miss

Atrium Verlag, Zürich 1967

Übersetzung: Zvetana Usunova — Kaludiewa

Redigiert von Sijka Ratschewa Verlag Narodna kultura, Sofia 1969

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.